"SVIN ER SVIN"

og andre muntre historier

Ellis Parker Butler

Ellis Parker Butler

Svin er svin

og andre muntre historier

eBibliotek 1800

2023

Ophavsret og brugsbetingelser

Denne ebogsudgave af Ellis Parker Butler: *Svin er svin og andre muntre fortællinger* er public domain i lande, hvor ophavsret er baseret på ophavsmandens død+70 år eller mindre, samt i USA. Dele af indholdet er nyoversat af Kim N. Jensen (1955-), som har givet tilladelse til anvendelsen af hans oversættelser under samme licens som den øvrige del af bogen:

Nærværende udgave kan frit downloades og videreformidles under Creative Commons-licensen BY-NC-SA – Kreditering-IkkeKommerciel-DelPåSammeVilkår 4.0 International.

Generelt forbehold *Vær opmærksom på, at denne ebog er baseret på originaltekster, der er over mellem 80 og 130 år gamle. Normer og udtryksmåder mm. var anderledes dengang, og der kan derfor forekomme indhold, som på nogle virker stødende. Bogen skal derfor, ligesom alle andre kunstneriske værker fra andre tider, ses i sin kulturelle og tidsmæssige kontekst, og udgiveren kan og vil ikke påtage sig noget ansvar for forfatterens verdensbillede og udtryksmåder.*

Copyright and conditions of use

This ebook edition of Ellis Parker Butler: *Svin er svin og andre muntre fortællinger* is based upon various, mostly anonymous sources from newspapers and magazines. The original translations as well as the illustrations are public domain in countries where copyright is based upon Life+70 years or less, and in the USA. Parts of the content is newly translated by Kim

N. Jensen (1955-), who has consented to the use of his material under the same license as the rest of the book, namely:

This edition is free to download and reuse under Creative Commons BY-NC-SA Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International.

Disclaimer: *Please note that this book is based upon original material more than 80 years old. Norms and language were different then, and some readers might find offensive content. We believe that any work of art from previous times should be viewed in its cultural and temporal context and not in the light of latter-day prejudices, and we can and will not accept any responsibility for the author's views or language.*

Min indbrudstyv (1897)

Woodshade, som jeg har kaldt mit lille hjem i forstaden, er en at de smukkeste boliger i Shadyhurst. Der er en stor, grøn eng, og mit hus (som indeholder ni værelser og kælder, med rindende vand i alle rum, i særdeleshed i kælderen efter megen regn), ligger langt tilbage på engen, så jeg har god plads til blomsterbede, bænke og snirklede grusgange. Det er virkelig et ideelt hjem, og jeg er meget fornøjet her, især om sommeren, når spadseregangene er frie for sne og vandrørene åbne. Huset har en stor portal og mange andre herligheder, og min hustru og jeg glæder os over ikke at være indestængte i en by. Vi siger altid "indestængte", når vi taler om byen, fordi det er det almindelige udtryk for det i Shadyhurst, og vi er visselig alt andet end "indestængte". Vi er i virkeligheden helt som på landet.

Det er imidlertid også en af årsagerne til, at vi altid er meget bange for indbrudstyve. Vi bor alt for afsides, og med hensyn til at vente nogen hjælp fra min nærmeste nabo, i det tilfælde jeg skulle finde en tyv i mit hus, kunne jeg lige så gerne vente på hjælp fra England eller Japan.

Ved at høre om de utallige indbrudstyverier i Meadowlea (den nærmeste forstad) blev vi meget ophidsede i Shadyhurst; og jeg ved, vi alle var meget ærgerlige hver morgen, når vi fandt, at ingen i Shadyhurst var blevet bestjålet; for de to stæder higer hver for sig efter at være foran det andet, og tyvene i Meadowlea synes at tillægge dette sted en ganske utilbørlig vigtighed. Naturligvis forsøgte vi at trøste os, så godt vi kunne,

over ikke at blive bestjålet. Vi lykønskede hinanden med tilsyneladende tilfredshed over ikke at have fået besøg af de natlige gæster, og foregav at have medfølelse med indbyggerne i Meadowlea; men vi følte godt med os selv, at det var det bare humbug, og at det, Shadyhurst egentlig manglede mest, ikke var drænering, men indbrudstyve.

Det vil sige, jeg ønskede ikke *selv* at blive bestjålet, heller ikke ønskede Jones personlig at blive det, men dog ønskede vi, at *en eller anden* i byen måtte blive bestjålet. Shadyhursts værdighed fordrede det. Det forekom os som en tilsidesættelse, at hele standen af indbrudstyve skulle anse Shadyhurst for at være et sted, hvor der ikke fandtes solide sølvskeer eller guldure. Vor landsby var jo næsten brændemærket, som et sted, hvor der ikke fandtes andet end tinskeer, stålgafler og sølvure.

Jeg antager, det var grunden til, at jeg blev behandlet næsten som en helt, da jeg satte mig op i vognen for at køre til byen, morgenen efter at Woodshade havde haft nattebesøg.

Gennem mig havde Shadyhurst genvundet sin forrang over Meadowlea, og mens jeg beklagede tabet af alt mit sølvtøj, et guldur og en rejsetaske, som indeholdt veksler og penge, overkom der mig alligevel en behagelig følelse ved pludselig at være blevet kastet ind i en iøjnefaldende position.

Indbrudsnatten havde min hustru vækket mig og fortalt, at hun var vis på at have hørt nogen nedenunder rumstere i porcelænsskabet; men da hun havde fortalt den samme historie til forskellige tider i de sidste syv uger, tog jeg mig ikke af det, og jeg er sikker på, at hun snart faldt i søvn igen; i alle tilfælde var hun straks rede til at hovere over mig om morgenen, og jeg tror, at dette faktum betydeligt lettede hendes bedrøvelse over

tabet af sølvet. I det hele taget syntes ingen at føle videre sorg over tyveriet. Jeg brystede mig som en helt, min hustru tiltog sig en profets rolle, og Shadyhurst i almindelighed solede sig i bevidstheden om genvunden overlegenhed. Det var et meget tilfredsstillende tyveri for alle parter.

Da jeg samme aften sad i mit hjem med *Daily Telegraph* udbredt foran mig, trådte vor husholderske Sally ind og sagde, at en meget respektabelt udseende mand ønskede at tale med mig. Jeg bad hende vise ham ind, hvilket hun gjorde. Det var en ung mand på omtrent 27 år, en smule over middelhøjde, velskabt og pænt klædt. Hans hår var skilt midt i panden, og hans flip var efter nyeste mode. Hans øjne var blå og læberne store og røde. Når han smilede, kom der et par kønne smilehuller i kinderne. Det eneste ansigtstræk, som var ufuldkomment hos ham, var hagen, som trak sig skyndsomt tilbage, hvis jeg må sige det på den måde.

Han trådte temmelig frygtsomt ind i værelset, idet han klemte hatten med hænderne, og jeg lagde mærke til, at han undgik at se mig i øjnene. Under armen holdt han en pakke, smukt indpakket i en gammel avis. Da han nåede bordet, lagde han pakken fra sig; derefter tog han mit guldur ud af sin vestelomme og min tegnebog op af en lomme i frakken, og lagde begge dele fra sig.

"Jeg tror, disse sager tilhører Dem," sagde han med klar stemme.

Skønt jeg var overmåde forbavset, bad jeg ham sætte sig ned, hvilket han gjorde, og jeg undersøgte sagerne.

"Ja," sagde jeg, "disse ting er mine. Er De detektiv?"

"Nej," svarede han, idet han bevægede sig uroligt på stolen; "*jeg er tyven*."

Af forfærdelse tabte jeg uret; det faldt på gulvet, og jeg hørte noget surre inde i det et øjeblik. Den unge mand tog det op og rakte mig det.

"Det var meget kedeligt," sagde han. "Fjederen er sprunget; det vil koste 1½ dollar. Her har De en todollarseddel, De får fjederen repareret for 1½ dollar, og for den overskydende halve dollar kan De sætte klinken på bagdøren i stand, som jeg brækkede itu for at komme ind sidste nat. De ser," vedblev han, da han bemærkede min forbavselse, "at jeg ikke ønsker, De skal lide noget økonomisk tab ved denne tyveriforretning, for hvis jeg ikke havde stjålet Deres ur, ville De ikke have tabt det. Er De ikke enig med mig?"

"Jo," sagde jeg, "det er ganske rigtigt."

"Vel," fortsatte han, "alt er nu i orden, og jeg har intet mere her at gøre, så jeg formoder, jeg kan gå," og han fo'r op og ville uden tvivl have forladt mig, hvis jeg ikke havde holdt ham tilbage.

"Sid ned," gentog jeg, og han indtog atter sin plads. Jeg tilstår, jeg følte ikke så lidt interesse for den unge mand, og jeg kunne se, at min hustru, som sad på den anden side af bordet, var ikke mindre interesseret.

"Jeg antager," sagde tyven med et meget indtagende smil, "at De finder, at jeg er en besynderlig person, som bringer det gods tilbage, jeg stjal sidste nat, gør De ikke?"

"Jo, i sandhed, det gør jeg. Det er noget udenfor det almindelige, er det ikke?"

"Det er det netop," sagde han med eftertryk. "Det er netop sagen, og således er jeg ikke ligesom andre tyve; jeg søger altid at bringe sagerne tilbage."

Jeg så skarpt på ham, da jeg antog, han forsøgte at spille mig et puds, men han så ud til at være ganske alvorlig, og hans klare, blå øjne var åbent fæstede på mig:

"Hør nu her," sagde jeg, "jeg ved ikke, hvad De mener, men jeg ønsker, De ville fortælle mig lige ud –"

Tyven lo.

"Jeg ser," afbrød han mig, "at De tror, jeg ikke er rigtigt vel forvaret. Er det ikke rigtigt?"

"Det overlader jeg til Dem selv at bedømme," svarede jeg; "er det ikke meningsløst at løbe den risiko at blive skudt?"

"O," sagde han let; "De ville ikke skyde mig. De ved alt for godt, at De er for blødhjertet til det; og desuden, De ville blive så forskrækket, at De ikke ville være i stand til at ramme mig, hvis De forsøgte at skyde. Men jeg forstår, hvad De ønsker at vide, og hvis De tillader det, vil jeg nu tænde denne cigar og så åbenbare Dem det hele."

Da jeg selv røg, kunne jeg ikke nægte ham at tænde sin cigar, men bad ham om, som en særdeles gunst, ikke at spilde aske på gulvet, da min hustru var meget nøjeregnende i den henseende. Han satte sig altså lidt nærmere kaminen og slog af og til asken ud på risten med lillefingeren, så graciøst, som jeg nogensinde har set det.

"Mit navn," begyndte han, "er William Featherston Briggs, og min fader var indbrudstyv af profession. Han var en meget duelig mand i sit fag og satte sin stolthed i sit arbejde. Det var

som hans lærling, jeg blev sat ind i håndteringen. I faget er jeg kendt under navnet 'Præste-Bill'."

"Jeg antager på grund af Deres præstelige udseende," vovede jeg at bemærke.

"Nej," sagde tyven, "ikke derfor, men fordi jeg virkelig er præst."

"De mener da ikke, at De virkelig *er* præst?" sagde min hustru.

"Jo, frue," sagde han, "jeg er virkelig ordineret præst i den forenede almindelige kirke, og jeg har et sogn i New Jersey. Jeg har for nylig bygget en ny kirke, som der endnu hviler lidt gæld på; men det har intet at gøre med, hvad nu vil fortælle Dem. Når vi bliver bedre kendt med hinanden, kan jeg måske bede om et lille bidrag til at betale på gælden, men for nuværende vil jeg forbigå det."

Nu lagde min hustru det arbejde fra sig, hun sad med, og satte sig hen til kaminen.

"Jeg vil ikke opholde Dem med at fortælle Dem alt om mine indbrud," sagde tyven, "men De må undskylde, når jeg siger, at ingen har gjort et bedre arbejde i faget. I fem år, fra mit sekstende til mit enogtyvende, var jeg i virksomhed næsten hver nat. Jeg tjente 9000 dollars netto i de fem år. Nu er min løn kun 700 dollars om året på egen kost. Det er en fuldstændig nedgang," og han smilede sørgmodigt.

"Hvorledes kom De til at forlade Deres syndefulde vej?" spurgte min hustru.

"På følgende måde, frue," svarede han. "Da jeg var 21 år, kom jeg over til New Jersey og foretog en turné i forstæderne, men havde ikke lykken med mig. De kan forstå, hvor slemt det stod

til med mig, når jeg siger Dem, at jeg besøgte både præsteboliger og aviskontorer. Mine forretninger gik dårligt, og jeg havde vanskeligt ved at klare mine udgifter, da jeg en nat besøgte præsten i Wasco. Kender De præsten i Wasco?"

Jeg svarede Nej.

"Nå," sagde han; "han er den løjerligste gamle knark, De nogensinde kunne træffe på; halvfjerds år, grå, stakåndet og munter som en lærke. Jeg kom ind gennem karnapvinduet og gik ind i hans værelse. Idet jeg gik igennem soveværelset, vågnede han og råbte mig an, og hvad tror De, han gjorde? Jo, han vaklede ud af sengen og begyndte at opsende bønner for mig. Han bad i næsten en halv time, og jeg blev så interesseret, at jeg glemte, hvor jeg var. Så gik han i seng igen, idet han bad mig om undskyldning for det, men han led af rheumatisme, og værelset var koldt. Derefter ville han have rede på mit navn og min familie og endte med at bede mig gå i seng, da han var for søvnig til at kunne tale mere med mig den nat."

"Blev De ikke forbavset?" spurgte min hustru.

"Jo, jeg var nær ved at komme til at le," sagde tyven, "men blev i stedet så grebet ved den gamles mod, at jeg forglemte mig selv og lagde mig til ro, og inden fem minutter sov vi begge to. Om morgenen inviterede han mig på morgenmad, og jeg blev. Han underholdt mig derpå meget livligt, og enden på det blev, at jeg kom på andre tanker."

"Mener De, han omvendte Dem?" spurgte min hustru, som er metodist.

"Ja vel!" sagde tyven, "skønt vi ikke kalder det omvendelse i min kirke."

Jeg så, at min hustru blev stram, og jeg frygtede, hun ville indlede en religiøs samtale med min ven (for en sådan anså jeg ham nu for at være), og derfor spurgte jeg, hvad der hændte videre.

"Jo", sagde han; "jeg tog logi hos en købmand, afsvor min håndtering og begyndte et nyt liv. Hver dag spiste jeg middag med præsten, og han præsenterede mig for alle og enhver i Wasco. Jeg fik arbejde i et kulmagasin, men det faldt ikke i min smag, så det endte med, at jeg begyndte at studere teologi under min velgører. Og så, netop som jeg havde fået rigtigt tag i arbejdet, kom de gamle følelser over mig, og jeg blev ganske mismodig. Jeg forsøgte at overvinde dem, og jeg forsøgte at bede, men alt forgæves; jeg *måtte* begå et tyveri eller også gøre ende på mig."

"Hvad gjorde De så?" spurgte min hustru, som anspændt havde lyttet til Bills historie.

"Jeg tog min tilflugt til den gamle præst," sagde Bill, "og fortalte ham, hvordan det stod til med mig. Han fandt det meget rimeligt på grund af menneskets natur og opmuntrede mig til at udføre en ny bedrift."

"Hvilken idé!" udbrød min hustru.

"Ja," sagde tyven; "jeg ville også have fundet den besynderlig, hvis han ikke havde bedt mig om at indskrænke mine tyverier så meget som muligt, og kun foretage dem i hans hjem. Det var meget smukt af ham og jeg forstod at sætte pris på det. Fra det tidspunkt fik jeg for vane at stjæle hos ham en gang om måneden eller deromkring. Jeg gjorde altid gode forretninger, for som regel sov han som en sten, og vidste aldrig, når jeg var der. Naturligvis gav jeg ham sagerne tilbage næste morgen, og

betalte ham for hver en skade, jeg forvoldte. Han foreskrev en del regler, som jeg måtte overholde, såsom at lukke alle døre og vinduer, når jeg gik ud, af hensyn til hans rheumatisme, ikke vække kokken, heller ikke gå ind i hans datters værelse eller røre ved alarmklokken, eller forgribe mig på missionspengene osv."

"Hvor ofte besøgte De hans hus?" spurgte min hustru.

"Kun en gang om måneden," sagde Bill. "Netop så ofte som trangen fik overhånd over mig, og da jeg kom på det teologiske seminarium, indfandt jeg mig endda kun hver anden måned. De ser, at jeg gradvis kom ud af øvelsen. De har vel aldrig været tyv?" spurgte han, henvendt til mig.

Jeg svarede Nej.

"Det kan jeg tænke!" sagde han. "De kan derfor ikke fuldt ud forstå min tilstand. Det er omtrent som at skulle opgive tobak eller opium. Man må formindske mængden lidt efter lidt. Jeg er kommet ned til én gang om året nu, og håber snart at have overvundet det helt."

"Men hvorledes gik det til, at De kom til os?" spurgte jeg temmelig mistroisk.

"På følgende måde," sagde han ligefremt. "Jeg har intet imod at fortælle Dem det. Jeg nævnte præstens datter for lidt siden; hun var den yndigste unge dame, jeg nogensinde har set, og jeg blev dødelig skudt i hende; jeg mener, jeg blev forelsket. Da jeg sluttede mit studie ved seminariet, friede jeg og fik Ja. Vi blev gift for omtrent 4 måneder siden, og da hendes fader var blevet alt for gammel i sit embede, trak han sig tilbage til fordel for mig, og jeg blev præst ved kirken i Wasco. Jeg opslog naturligvis min bolig i præstegården, og den gamle bor nu hos os. Nu overlader jeg til Dem, frue," sagde han, igen henvendt til min

hustru, "jeg overlader til Dem at bedømme, om en person kan udføre et første klasses tyveri i sit eget hus? Det gad jeg gerne vide – kan han det? Hvis det er muligt, har jeg uret, men jeg påstår nej. Jeg forsøgte, men det gik ikke. Der var altså intet andet tilbage, da lysten kom over mig, end at gå ud og gøre indbrud hos andre."

"Det finder jeg meget rimeligt," sagde min hustru, "men hvorfor valgte De os?"

"Min svigerfader anbefalede mig Deres hjem," sagde tyven; "han var en gammel ven af Deres fader, og han gav mig dette brev med til Deres mand, for det tilfælde, at jeg skulle blive opdaget."

"Hvad hedder Deres svigerfader?" spurgte min hustru.

"Jeg ved ikke, om jeg bør fortælle det," sagde tyven: "men det kan vel ikke gøre nogen skade: han er den velærværdige Josiah Dalrymple."

"Hvad siger De?" udbrød min hustru og sprang op fra stolen, – "da vel ikke Tessa Dalrymples fader?"

"Jo, frue!" sagde tyven; "Tessa er min hustru."

Nu stod min kone en stund rent henfalden i tanker med armen lænet mod gesimsen. Tessa Dalrymple havde været en af hendes skolekammerater, og hun havde undret sig over, hvad der var blevet af hende.

"Så De er Tessas mand?" udbrød hun. "Hvor meget underligt der sker her i verden. I må begge komme og besøge os en uges tid; vi har et værelse ledigt."

"Det med patentlåsen på døren?" faldt tyven hende i talen.

"Ja," sagde min hustru, "og det vil glæde os meget, om De ville komme."

"Tak!" sagde Bill, "vi vil gerne komme; men nu må jeg gå, hvis jeg skal kunne nå toget 10.30. Men før jeg går, må jeg bede Dem om en gunst: må jeg gøre indbrud hos Dem en gang hvert år?"

"Naturligvis!" sagde min hustru; "det vil glæde os, når De kommer."

I dette øjeblik meldte vor pige distriktets politibetjent. Han trådte ind med en vigtig mine, og underrettede os om, at tyven var så godt som fanget, og at han ikke havde forladt landsbyen, og at det heller ikke ville være ham muligt, da alle udgange blev bevogtet. Min hustru smilede indforstået til mig ved politibetjentens besked, og jeg må tilstå, jeg ikke kunne lade være med at nikke til tyven. Han nikkede igen, hvorpå jeg præsenterede ham som min ven, den velærværdige William Briggs, takkede politibetjenten for hans bestræbelser, og lod ham gå. Jeg fandt det bedst ikke at omtale de tilbageleverede værdigenstande.

Jeg tilbød at ledsage min tyv til stationen, men han gjorde indsigelser, og sandt at sige havde jeg heller ikke lyst til tage mine lette hjemmetøfler af lige i øjeblikket. Vi skiltes således ved min dør med mange hjertelige, gensidige hilsener og løfter fra ham om snarest at aflægge os et besøg.

Da han var gået og min hustru og jeg havde indtaget vore pladser igen, gennemtænkte jeg hele sagen, og mere og mere blev det mig klart, at tyven havde haft mig til bedste. Det hele kom frem så klart som masterne på et skib, når tågen letter sig. Til trods for min ærgrelse over min lettroenhed, beundrede jeg dog hans mageløse frækhed. Han havde åbenbart befundet sig i en vanskelig stilling, og ikke været i stand til at slippe bort, og alene ved at tilbagelevere mine ejendele og opfinde en historie

kunne han håbe at undgå Shadyhursts borgeres årvågne blikke. Jeg var blevet ført bag lyset, – det samme var min hustru, og det var jo ingen ringe trøst.

Hun sad og betragtede ilden, og jeg forstod, at hendes tanker havde taget samme retning som mine.

"Godt!" sagde jeg endelig, "vi er blevet narret, men det skader ikke; jeg kan udgive en hel historie om ham."

"Å," sagde hun, "vi er to følsomme, gamle narre, men han *var* da en behændig mand, synes du ikke?"

"I sandhed," sagde jeg, "han burde selv blive novelleforfatter."

"Forfatter!" sagde hun foragteligt. "Nej, John, det er han alt for dygtig til. Han burde blive kommissionær for gårdsalg."

Næste morgen forekom aftenens konversation med tyven mig så fjern, som om det hele kun var en drøm. For min egen skyld undlod jeg at omtale for de kammerater, jeg rejste sammen med til byen med det første tog, at jeg havde fået mit sølvtøj tilbage, og da de talte om tyveriet, svarede jeg undvigende. Jeg følte ikke længere den samme stolthed ved at være blevet bestjålet som den foregående morgen.

Jeg hverken ventede eller ønskede at høre mere fra Præste-Bill, og det gjorde min hustru heller ikke, men det gjorde jeg dog alligevel. Omtrent en uge efter hans aftenvisit modtog jeg et brev med følgende indhold:

Wasco, N.J.
7. april 1892.

Kære mr. Morgan!

Jeg skriver disse linjer for at underrette Dem om, at min hustru og jeg gerne vil tilbringe seks dage hos Dem, hvis

det er Dem belejligt, fra mandag den 10. Min hustru sender de venligste hilsener til Deres, som hun håber at forny sit gamle, behagelige bekendtskab med. Hvis tiden for vort besøg ikke passer Dem, vær da så god at underrette mig om det.

Deres oprigtige

William Featherston Briggs.

Dette skete for omtrent et år siden, og vi var alle meget henrykte over besøget. Hans hustru er en meget sød lille dame, og kender intet til hans periodiske indbrudslyster.

I dag modtog jeg nogle linjer fra ham, hvori han underretter mig om, at lysten er over ham igen, og min hustru har derfor lukket sig inde i gæsteværelset med bomuldstotter i ørene. Jeg har sat en flaske af min bedste vin og nogle kager frem, og placeret dem på et bord, hvor Hans Velærværdighed ikke kan undgå at se dem, hvis han er i humør til at smage.

Han er en livlig, godmodig person, trods sine periodiske tvangstanker, og når han i morgen bringer mine skeer tilbage, vil vi trække en ny flaske op; for Hans Velærværdighed William Featherston Briggs er så langt fra at være nogen totalafholdsmand.

Svin er svin (1905)

Inde i lokalbanens kontor skændtes agenten, Mike Flannery, på det kraftigste med mr. Morehouse. Mike fægtede med armene i luften og bøjede sig helt frem over skranken mod Morehouse, der dirrede af raseri og var meget rød i hovedet. Klammeriet havde varet en rum tid, og det var gået hedt til. Stridens genstand stod på skranken mellem de to mænd. Det var en sæbekasse uden låg. Små tremmer var sømmet til over kassen, så den kunne bruges som et slags bur. Og derinde sad to plettede marsvin og åd salatblade af alle livsens kræfter.

På lokalbanens kontor skændtes Mike Flannery med mr. Morehouse.

"Det bliver Deres egen sag!" skreg Flannery. "Betal for dem, og tag dem med hjem, eller lad være, så bliver de her! Reglement er reglement, min go'e herre, og De kender ikke

Mike Flannery, hvis De tror, han vil ha' en røffel, fordi han ikke har fulgt reglementet."

"Å, De uopslidelige fæ af en idiot," råbte mr. Morehouse aldeles ude af sig selv og svingede et lille trykt hæfte lige for næsen af agenten, "kan De da ikke læse, hvad her står med store bogstaver i Deres egne takster? Her er det: 'For små, tamme husdyr, fra Franklin til Westcote, i dertil passende kasser: 25 cents pr. styk.'" Han kastede bogen hen ad skranken. "Er det ikke tydeligt nok? Er de dér ikke små dyr? Er de ikke tamme? Er de ikke husdyr? Er de ikke forsendt i en ordentlig kasse? Har De noget at skulle have sagt?"

Mr. Morehouse gjorde omkring og begyndte at gå hurtigt op og ned med rynket pande og vilde blikke. Pludselig standsede han foran Flannery, og idet han tvang sig til at tale ganske roligt, sagde han langsomt, men ubeskrivelig hånligt:

"Smådyr – husdyr – h-u-s-d-y-r! 25 cents hver. Der er to i kassen. En! To! To gange 25 er 50! Har De forstået det? – Her er de 50 cents."

Flannery rakte hånden ud efter bogen. Han lod fingeren løbe ned over siderne og standsede side 64.

"Jeg bryder mig ikke en røget sild om Deres 50 cents," abede han efter. "Her har vi'et:

'Dersom agenten er uvis om, hvilken af de to takster er den rigtige med hensyn til en forsendelse, skal han kræve højeste takst. Adressaten kan indgive klage over for høj betaling.'

Hvad angår disse hersens dyr, så har jeg mine alvorlige betænkeligheder – det har jeg, mr. Morehouse! Det kan godt være, dyrene er små husdyr, tamme er de vist også, men ét tør jeg bande på, og det er, at det er svin; og mit reglement siger:

'Svin at forsende fra Franklin til Westcote: 30 cents hver.' Da jeg lærte at regne hed det: 2 gange 30 er 60 – 60 cents."

Mr. Morehouse rystede fortvivlet på hovedet. "Sludder!" råbte han. "Hør nu her, De uvidende irlænder. Reglementet taler om almindelige svin, slagtesvin – ikke marsvin!"

Flannery lod sig ikke rokke. "Svin er svin," sagde han påståeligt. "Marsvin eller italienske svin eller irske svin – – Ekspres-Kompagniet er lige glad, hvad det er for no'en svin, og det er Mike Flannery osse. Taksten retter sig ikke efter, hvad nation svinene hører til. Mike Flannery er her for at varetage Ekspres-forretningens interesser, ikke for at snakke med svinene på 17 forskellige sprog og opdage, om de kanske er kinesere af fødsel."

Mr. Morehouse overvejede sagen. Han bed sig i læben og tav. Men pludselig slog han ud med armene og råbte: "Godt! De skal høre fra mig! Jeg skal skrive til direktøren. Det er en uforskammet måde at behandle én på! Jeg har budt Dem 50 cents. De tager ikke mod dem? – Så beholder De svinene, til De nøjes med de 50. Men, så sandt jeg lever, hvis dyrene kommer noget til, så sagsøger jeg Dem."

Han gik med lange skridt ud af kontoret og slog døren i efter sig. Flannery løftede forsigtigt kassen ned på gulvet og stillede den hen i en krog. Han var slet ikke ærgerlig eller ked af det. Han følte den fred, der fylder en tro tjeners sind, når han ved med sig selv, at han har gjort sin pligt, og gjort den fuldt ud.

Mr. Morehouse kom hjem, stadig rasende. Hans søn, en halvvoksen dreng, der havde gået og ventet på marsvinene, spurgte ham ikke om dem.

Han var klogere end som så. Han var nemlig en normal dreng og følgelig havde han altid ond samvittighed, når han så sin fader vred. Ganske stille stak han af om bag huset. Intet beroliger i højere grad en ond samvittighed end det at vide sig uden for den straffende retfærdigheds rækkevidde.

Mr. Morehouse stormede ind i stuen. "Hvor er mit blækhus?" råbte han til sin hustru, så snart han var indenfor døren.

Mrs. Morehouse fo'r sammen og følte sig meget skyldig. Hun brugte aldrig blæk. Hun havde ikke set blækhuset, heller ikke flyttet blækhuset, end ikke tænkt på blækhuset, men tonen, hendes mand talte i, mindede hende om den brøde at have født og opdraget en søn. Og hun vidste af erfaring, at hver gang hendes mand højrøstet spurgte, hvor et eller andet var henne, så havde drengen haft fingre i det.

"Jeg skal se at få fat på Sam," sagde hun blidt.

Blækhuset kom for dagen, og mr. Morehouse skrev hurtigt og ivrigt og gennemlæste derpå sit brev med et triumferende smil.

"Det er nok til at gøre det af med den idiotiske irlænder," sagde han. "Når de får dette, kan han se sig om efter en anden plads. *All right!*"

En uge efter bragte posten mr. Morehouse en lang forretningskonvolut med jernbanekompagniets stempel øverst til venstre. Han rev den hurtigt op og trak et ark papir ud. Det var mærket: "*A.6754. Takst for marsvin.*" Brevet var kort:

"Mr. Morehouse! Vi anerkender herved modtagelsen af Deres ærede skrivelse, sendt direktøren angående takst for marsvins forsendelse fra Franklin til Westcote. Alle klager over for høj takst bedes tilsendt erstatningsafdelingen."

Mr. Morehouse skrev til erstatningsafdelingen. Han skrev seks sider, gjorde nar, gennemheglede dem og fremførte uomstødelige argumenter.

Få uger senere kom svaret. Hans sidste brev var fastgjort til skrivelsen, der lød således:

Morehouse gennemlæste sit brev med et triumferende smil.

"Mr. Morehouse! Vi anerkender modtagelsen af Deres ærede skrivelse af 16. dennes, angående takst for marsvins forsendelse mellem Franklin og Westcote. Vi har forhandlet med vor agent, hvis svar medfølger. Han forklarer, at De hverken ville modtage forsendelsen eller betale taksten. De har derfor intet krav at gøre gældende over for kompagniet, og Deres brev angående taksten for forsendelsen bør sendes til vor tarifafdeling."

Hvorpå mr. Morehouse skrev til tarifafdelingen. Han fremstillede sagen i alle enkeltheder, kom igen med alle sine argumenter og citerede yderligere et par sider af konversationsleksikonets artikel: "*Marsvin*" for at bevise, at marsvin ikke var almindelige svin.

Med den nøjagtighed, der karakteriserer alle systematisk ledede forretninger, blev mr. Morehouses brev nummereret og gik gennem alle dertil bestemte hænder. Genparter af

regningen for forsendelsen, fragtbrevet, Flannerys modtagelsesbevis og adskillige andre papirer blev denne gang hæftet til brevet, og det hele sendtes til chefen for tarifafdelingen.

Chefen slængte benene op på sin skrivepult og gabte. Han gennembladede det alt sammen meget flygtigt.

"Miss Kane," sagde han til sin stenograf, "er De parat? '*Agent Westcote, N.J., bedes meddele, hvorfor den i medfølgende papirer omtalte forsendelse ikke afleveredes mod vedtaget takst for små, tamme dyr*'."

Miss Kane lavede kurver og vinkler i sin notesbog og ventede så med blyanten på papiret. Chefen gennemså atter brevpakken.

"Hm! Marsvin! Rimeligvis for længe siden døde af sult! Tilføj: '*Angiv i hvad stand forsendelsen for tiden er*'."

Han kastede papirerne på stenografens pult, trak benene til sig og gik ud for at spise frokost.

Mike Flannery kløede sig i hovedet, da han fik brevet.

"Hvad stand de er i" – gentog han tankefuldt. "Hvad er det mon, de skrivere vil vide? – Hvad er det: Hvad stand? Lovet være St. Patrick, dem her svin fejler ikke noget, så vidt jeg kan se. Men jeg har aldrig givet mig af med at være svinedoktor. Kanske de her skriverkarle venter, jeg skal sende bud efter en, der kan føle svinenes puls. Et ved jeg: for svin af den størrelse har de en vældig appetit. De ville æde jernhængelåsen af en ladeport, om de kunne nå'en. Hvis vores svin hjemme åd lige så meget, så blev der hungersnød i Irland."

For at være ganske vis på, at hans rapport kom til at stemme med dags dato, gik Flannery ind i kontoret og kiggede ned i

kassen. Marsvinene var flyttet over i en større varekasse.

"Et – to – tre – fire – fem – seks – syv – otte!" talte han. "Syv plettede og et ganske hvidt. Alle glade og veltilpasse, og alle ædende som flodheste."

Han vendte beroliget tilbage til sin pult og skrev:

"Mr. Morgan, chef for Tarifafdelingen. – Hvorfor kalder jeg marsvin for svin? Fordi de er svin og svin bliver de ved at være indtil De siger at de ikke mere skal være det, hvad der som reglementbogen siger vil sætte en stopper for alle disse narrestreger med mig, hvad De ved lige så godt som jeg. Hvad angår svinenes helbred og lyst til maden så er der ingen smalle steder dér, og jeg håber det går Dem selv ligesådanne.

Postskrift: Nu er der otte. Familien vokser og tager godt til sig.

Postskrift: Jeg har udlagt 2 dollars for kål, skal jeg sætte dem på regning?"

Morgan, chef for Tarifafdelingen, lo da han læste brevet. Han læste det igen og holdt op med at le.

"For pokker!" sagde han, "Flannery har ret. '*Svin et svin.*' Jeg bliver nødt til at skaffe mig en autoritets udtalelse om de dyr! Mr. Kane, er De parat? Altså: '*Agent. Westcote, N.J.: Angående forsendelse af marsvin, indregistreret nr. A.6754. Reglementet 83. Almindelig instruks for vore agenter siger tydeligt, at agenter af adressaten skal opkræve al udgift for foder etc. etc., der går til dyr, som transporteres eller henstår til opbevaring etc. De har at opkræve beløbet hos adressaten.*"

Flannery fik brevet næste morgen og grinede.

"Har at opkræve beløbet," sagde han. "Sikken de skrivere kan snakke! *Mig* indkræve 2 dollars og 25 cents af mr. Morehouse! Mon de go'e herrer kender ham? Jo, jeg får dem nok! Javist får jeg dem! 'Mr. Morehouse, her er jeg med en lille regning. Vær så

artig!' – 'Tak, min kære Flannery, jeg skal med glæde betale Dem.' Hva'beha'er? Det går nok så glat. Næ, vel gør det ej!"

Flannery kørte op for Morehouses dør med Ekspres-Kompagniets vogn. Morehouse lukkede selv op.

"Næ se!" råbte han, så snart han så Flannery. "Glæder mig, De er kommet til fornuft. Det tænkte jeg nok. Sæt kassen herind."

"Jeg har ingen kasse." Svarede Flannery koldt. "Jeg har en regning til Dem på 2 dollars og 25 cents for kål, som disse hersens marsvin har ædt. Værs'go."

"Regning, kål!" gispede Morehouse. "Vil De bilde mig ind, at to små marsvin –"

"Otte, mr. Morehouse, otte! Fatter, mutter og seks rollinger, otte!"

Morehouse svarede ikke, men smækkede døren i lige for næsen af Flannery, der så bebrejdende på døren.

"Jeg tror ikke, adressaten betaler kålen," sagde han. "Forstår jeg mig på, hvordan folk siger Nej, så nægter nok adressaten at betale et eneste af de kålblade. Det tør jeg ta' gift på."

Morgan, chefen for tarifafdelingen, talte med direktøren for Ekspres-Kompagniet, om hvorvidt marsvin var svin eller ej. Direktøren syntes tilbøjelig til at gå let hen over sagen.

"Hvad forskel er der mellem taksten på svin og tamme smådyr?"

"Svin 30 cents, de andre 25."

"Så er marsvin naturligvis svin," sagde direktøren.

"Ja!" svarede Morgan, "det er også min mening. Når der er tvivl om, hvilken takst, der skal tages, tager vi naturligvis altid den højeste. Men er marsvin nu også svin? Mon de ikke er en slags kaniner?"

"De siger noget," svarede direktøren. "Jeg tror, de snarere ligner kaniner. De befinder sig på en mellemstation mellem svinet og kaninen. Spørgsmålet må vist lyde sådan: hører marsvinet til hussvinets familie? Jeg spørger professor Gordon. Lad mig beholde papirerne."

Direktøren lagde papirerne på sin pult og skrev til professor Gordon.

Uheldigvis var professoren på en zoologisk ekspedition i Sydamerika. Hans hustru sendte brevet efter ham. Da professoren var oppe mellem de højeste Andesbjerge, hvor aldrig nogen hvid mand før havde sat sin fod, varede det mange måneder, før brevet nåede ham. Direktøren glemte marsvinene, Morehouse glemte dem, Morgan glemte dem, men hvem der ikke glemte dem, det var Flannery. Han delte sin tid mellem sine pligter som agent og marsvinene. Længe før direktøren hørte fra professor Gordon, skrev Flannery til ham.

"Angående disse marsvin, hvad skal jeg gøre med dem, de er stærkt anlagte for familielivet, der er aldeles ingen udsigt til at den race uddør. Nu er der 33, skal jeg sælge dem, anser De Ekspres-kontoret for et menageri? Svar hurtigt."

Morgan tog en telegramblanket og skrev:

"Agent, Westcote. Sælg ikke svinene."

Derpå skrev han til Flannery og gjorde ham opmærksom på den kendsgerning, at svinene ikke tilhørte kompagniet, men kun opbevaredes, indtil striden angående taksten var endt, og han rådede Flannery til at passe godt på dem.

Flannery stod og så på svinene med brevet i hånden. Han sukkede. Varekassen var alt for lille. Han afskilte den bageste del af kontoret for at skaffe dyrene så stor og luftig en plads

som muligt. Han arbejdede med feberagtig hurtighed, for svinene krævede megen pasning og tog det meste af hans tid. Der gik et par måneder. Da greb han en dag i fortvivlelse et ark papir og skrev med store tal "160" hen over siden og sendte det pr. post til Morgan. Morgan sendte det tilbage og bad om forklaring. Flannery svarede:

"Nu er der 160 marsvin, for Himlens skyld giv mig lov at sælge nogle af dem, eller er det kanske Deres mening at jeg skal gå fra forstanden. Svar."

Morgan telegraferede tilbage: *"Sælg ikke svinene."*

Kort efter modtog direktøren et brev fra professor Gordon. Det var langt og meget lærd, men meningen var den, at marsvinet hørte til *Cavia aparoæ*, mens det almindelige svin var slægten *Sus* af familien *Suidæ*. Han tilføjede, at marsvinene var frugtbare, de formerede sig stærkt.

"De er ikke svin," sagde direktøren i en afgørende tone til Morgan. "Altså er taksten 25 cents."

Morgan gjorde de nødvendige bemærkninger på papirerne, der havde samlet sig i bundt A.6754 og sendte det hele til revisionsafdelingen. Revisionsafdelingen var nogen tid om at undersøge sagen og skrev endelig til Flannery, at da han havde 160 marsvin på hånden, alle tilhørende adressaten, skulle han aflevere dem til samme og tage betaling efter taksten 25 cents hver. Flannery brugte en hel dag til at genne svinene gennem en smal åbning i deres indelukke, én for én, så han kunne få dem talt.

Så skrev han til revisionsafdelingen: *"Revisionsafdelingen. De sakker agter ud, kan nok være at der engang var 160, men De følger ikke*

med tiden. Nu har jeg 800, skal jeg forlange penge for alle 800 plus 64 dollars for kål?"

Efter megen skriven frem og tilbage forstod revisionsafdelingen, hvorfor regningen havde lydt på 160 i stedet for 800, og til sidst gik det også op for dem, hvad det med "kålen" betød.

Imidlertid havde dyrene trængt Flannery helt op i den forreste del af kontoret, de havde også baglokalet, og to drenge var stadig beskæftiget med at passe dem. Dagen efter, at Flannery havde sendt revisionsafdelingen sit brev, kom der otte ny marsvin, og den dag, han fik ordre til at aflevere de 800, havde han fuldstændig opgivet at passe godsekspeditionen. Han byggede hurtigst muligt gallerier i kontoret, det ene over det andet, for nu havde han 4000 marsvin at passe. Og der blev ved at komme flere.

Revisionsafdelingens første brev efterfulgtes straks af et andet, men Flannery gav sig ikke tid til at åbne det. Der kom endnu et og så et telegram.

"Urigtig regning på marsvin. Skriv 50 cents for to marsvin og send adressaten dem alle."

Flannery fik nyt mod han skrev sin regning, så hurtigt fingrene kunne føre pennen og løb hele vejen til Morehouses hus. Ved gitterporten standsede han pludselig. Huset stirrede ham i møde med tomme øjne. Der var ingen gardiner i vinduerne, han kunne se helt ind i de umøblerede værelser. På døren stod der: *Til leje*. Mr. Morehouse var flyttet. Flannery løb igen hele vejen tilbage til kontoret. I hans fraværelse var der kommet 60 marsvin til verden. Så galoperede han igen afsted og spurgte alle vegne i den lille by om mr. Morehouse. Hr.

Morehouse var ikke blot flyttet, han havde forladt Westcote helt.

Flannery gik hjem til sit kontor. I den tid han havde været borte, havde 206 små marsvin set dagens lys. Flannery telegraferede til revisionsafdelingen:

"Umuligt at få de 50 cents, adressaten forladt byen. Hvad skal jeg gøre?"

En af kontoristerne tog mod telegrammet og lo.

"Flannery er gået fra forstanden. Han må da vide, at han skal tilbagesende os forsendelsen," sagde kontoristen. Han telegraferede.

"Send svinene til kompagniets hovedkontor i Franklin."

Da Flannery fik det telegram, tog han og hans seks drenge straks fat på arbejdet. De arbejdede som rasende, lavede bure af sæbekasser, kikskasser og alle andre slags kasser, og fyldte dem efterhånden, som de blev færdige, med marsvin, der blev sendt ekspres til Franklin. Dag ud, dag ind strømmede burene med marsvin som en aldrig standset flod fra Westcote til Franklin, og stadig flækkede Flannery og de seks drenge pinde til tremmer, sømmede tremmer på, fyldte kasser og sendte dem af sted i største hast og uden at lade sig forstyrre af noget. Om lørdagen havde de i ugens løb afsendt 280 kasser med marsvin. Da var der 704 flere marsvin i Ekspres-kontoret end den dag, da de begyndte.

Fra hovedkontoret telegraferedes:

"Hold op med at sende flere svin! Varelageret fuldt!"

Flannery standsede arbejdet akkurat længe nok til at telegrafere:

"Kan ikke holde op!" og sendte så en ny ladning. Med næste tog kom en af kompagniets inspektører. Hans ordre lød på for enhver pris straks at standse forsendelserne. Da toget kørte ind på Westcotes perron, holdt der foran Ekspres-kontoret en jernbanevogn til kvægtransport. Seks drenge bar store kurve fulde af marsvin ud fra kontoret og hældte marsvinene ned i jernbanevognen. Inde i kontoret stod Flannery uden frakke og vest. Han skovlede marsvin i kurvene med en kulskovl. Han var i færd med at få ende på marsvinplagen. Da Flannery så inspektøren, fnysede han af vrede.

Flannery skovlede marsvin op i kurvene med en kulskovl.

"Nu bare én vognladning til. Så er jeg færdig med dem, og aldrig mere skal nogen prakke mig fremmede svin på. Det kan De dø på! De svin har været lige ved at tage livet af mig! Næste gang ved jeg, at svin, lige meget hvad for no'en svin det er, er små, tamme husdyr og forsendes for laveste takst."

Han skovlede løs og snakkede stakåndet ind imellem.

"Skidt med reglementet! To gange hopper Mike Flannery ikke på samme pind. Så længe Mike Flannery er manden for dette kontor, er svin små husdyr, og køer er små husdyr, og heste er små husdyr, og Rocky Mountains-geder og løver og tigre er små søde husdyr, og taksten for dem 25 cents hver."

Han hvilede på skovlen akkurat længe nok til at en af drengene kunne bytte den fyldte kurv med en tom. Der var kun et par marsvin tilbage.

Da han så det, fik han atter sit gode humør og sædvanlige lyse syn på tingene.

"Nå ja," sagde han glad. "Det kunne jo ha' været meget værre. Sæt, at dem her marsvin havde været elefanter –"

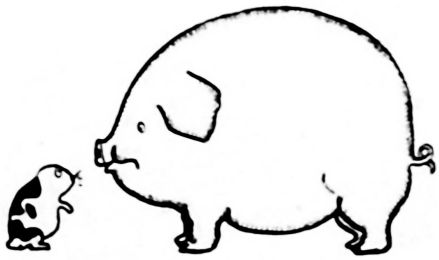

De tre hundrede (1906)

Der var noget af en Cæsar over direktøren for den lille jernbane. Dels kom det af hans karakter, dels af, at han var manden for det hele. Når han sagde: Sådan og sådan skal det være, så blev det sådan og sådan.

Inden for sit meget begrænsede område var han en større mand end præsidenten for De Forenede Stater, thi foruden den udøvende magt havde direktøren her også den lovgivende. Han kunne udstede magtsprog, der vendte op og ned på trafikken. Og han kunne indføre en helt ny stavemåde indenfor sin stab af bestillingsmænd.

Inde på hovedkontoret i Franklin sad han og styrede, og når han sagde: "Gør det!" parerede hver mand ordre i hver eneste by, hvor banen havde kontor. Og gjorde de det ikke, mistede de deres plads. Selv Mike Flannery, der var en født oprører, kløede sig i sit rødhårede hoved og lystrede.

En morgen kom gamle Simon Gratz ind i direktørens kontor og satte sig i en stol med det gnavne grynt, der mange år igennem havde virket på direktørens nerver som lyden af en sav, der files. Direktøren var øjeblikkelig parat til at sige Gratz imod, lige meget, hvad det var, den gamle herre misbilligede. Denne gang var det tilfældigvis den ny, lettere måde at stave på. Gratz viftede og svingede med *Morgenbladet* og sagde, at han gad nok vide, hvad det skulle være godt for, at sprogkommissionen var fræk nok til med sin officielle forskærerkniv at kappe halen af gamle, respektable engelske ord og vanskabe de fremmede, så de blev til nogle rene køtere,

uden ringeste racepræg. Der gik de hen og ødelagde vort sprog, et sprog, som der var blevet kæmpet og blødt for af vore fædre, og det lavede de om til en slags dialekt. De tog bogstaver bort midt i ordene, så de ved Gud kom til at ligne en gammel kælling, der havde mistet to fortænder.

Sommetider var det nu svært for direktøren, at han altid skulle sige Gratz imod. Undertiden måtte han sige lige det omvendte af, hvad der var og havde været hans overbevisning hele livet igennem. Sværest var det dog, når han skulle blive rasende eller begejstret over noget, han aldrig før havde hørt tale om. Men i dag havde han gode kort på hånden.

Han var lige straks klar til at gå i ilden for det nye forslag om en mere enkel stavemåde, for også han havde i morges læst, hvad der stod om det i avisen. Det havde rigtignok været ham ligegyldigt, før Simon Gratz snakkede om det, men nu blev det pludselig en sag af den allerhøjeste betydning.

"Hvad jeg mener?" spurgte han. "Jeg mener naturligvis, at det er noget af det bedste, det mest fornuftige, et af de største fremskridt, der er sket i de sidste århundreder! Det mener jeg! Det er en revolution, det er ordet! Det er, hvad jeg mener."

Direktøren svingede rundt med kontorstolen og slog i pulten for at understrege sine ord. Mr. Gratz, hvis meninger var direktøren dobbelt ubehagelige, fordi han var en af banens aktionærer, denne mr. Gratz snøftede. Den måde, Gratz plejede at snøfte på, virkede akkurat på direktøren som en rød klud på en tyr. Det var også Gratzes mening, at den skulle virke således, og det forstod direktøren. "Bah!" sagde han.

"Jeg skal sige Dem, hvad dette her forslag er," sagde Gratz og stak sit ansigt lige ind mod direktørens, "det er den mest

idiotiske –"

"Sig ikke mere, sig ikke mere!" råbte direktør Smalley. "Jeg vil ikke høre det! Hvad forstår De Dem på det engelske sprog? – Gratz! Det er s'gu et nydeligt navn for én, der bilder sig ind, at han kan sige os, hvordan vi skal stave! Husker De ikke, hvor De er fra, mr. – Gratz! Tror De ikke, jeg ved, at De har fået navneforandring, fordi De egentlig hed Gratzensteinburger. Og De lader som det smerter Dem, at vor præsident og vort lands mest oplyste mænd vil kaste et par unyttige bogstaver bort i små trehundrede ord! Jeg vil bare sige dem, at vi skulle for længe siden have stavet på den ny måde. Vi lever i en travl tid, mr. Gratz, dette er forretningsmandens tid, mr. Gratz og hvad De ellers hedder. Som forretningsmand burde De være stolt ja, jeg sagde *stolt* af, at vore lærde gør os forretningsfolk denne indrømmelse."

"Se bare på disse ord," svarede Gratz og pegede med fingeren på listen over de trehundrede reviderede ord, mens han holdt avisen lige op for næsen af direktøren.

"De stakkels stumprumpede, enøjede bastarder! Det er umoralsk! Det er anarki! Hvad er *ju-rnal*. Hvad har det uskyldige 'o' gjort, at det skal sættes på døren?"

Mr. Smalley havde ikke engang haft så megen interesse for den ny stavemåde, at han havde gennemlæst listen med de tre hundrede ord. Men nu var han interesseret. Han ligefrem elskede den ny stavemåde. Han rev avisen til sig og lod hånden glide kærtegnende ned over listen.

"Hvad det er? Fremskridt! Ja, netop fremskridt! Og økonomi, der har vi ordet," råbte han. "Det er et udtryk for den sande amerikanske ånd. Den ånd, der forstås af mænd, som ikke er

forstenede fortidslevninger." Dette var en fin kompliment til Gratz, men han var nu vant til at blive komplimenteret i samtaler med Smalley, han var blasert og rødmede ikke engang.

"Tænk, hvilken fordel at spare blot et bogstav i hvert ord, som skrives i alle Amerikas kontorer." Mr. Smalley gerådede i stærk bevægelse. "Det blæk, dette kompagni kan spare, bare ved at blive af med de Rh'er og O'er og så videre, vil beløbe sig til tusind dollars pr. år. Og regner vi så hele nationens korrespondance, løber det op til millioner af dollars alene for blækket, for ikke at tale om tiden!" Direktøren sprang ned af stolen og begyndte at trampe op og ned ad gulvet og fægte med armene. Det hjalp ham til at blive hidsig, og han elskede at blive rigtig hidsig, når mr. Gratz var der. Ellers tillod han sig aldrig den luksus.

"Ja, således er det, mr. Gratz," råbte han, mens Gratz sad og krøb sammen i lænestolen og så på ham med et drillende smil. "Og nu skal jeg sige Dem noget. Dette kompagni sætter en ære i at være sparsommeligt. Og fra nu af vil dette kompagni bruge den simplificerede stavemåde. Lige med det samme og til trods for al verdens forbenede stokkonservatisme. Miss Merill!"

Døren til sidekontoret åbnedes og ind ad døren kom først en umådelig frisure *à la Pompadour*, derpå en stilfærdig ung dame. Hun gled ned i en stol ved direktørens pult, lagde sin notesbog foran sig og ventede, mens hendes chef bestemte sig til, hvad han ville diktere. Hendes blyant hvilede elegant på den linjerede side. Mens hun ventede, strøg hun glattende hen over Pompadour-håret og trak lidt op foran i blusen.

"Skriv!" sagde direktøren kort. "'Generalordre nr.' (De kan selv føje nummeret til, miss Merill). 'Til alle Kompagniets

bestillingsmænd! Fra dags dato at regne vil alle Kompagniets bestillingsmænd have at bruge i korrespondance og i al forretning den medfølgende liste over trehundrede ord. Ifølge ordre fra direktøren.' Vær så god at læse det op, miss Merill."

Miss Merill ordnede med den ene hånd noget ved sit bælte; hun var af den slags unge damer, som besørger toilette og forretninger samtidigt. I den anden hånd holdt hun skrivelsen og læste:

"Generalordre nr. 717. Fra dags dato at regne vil alle Kompagniets bestillingsmænd have at bruge i korrespondance og i al forretning den medfølgende liste over trehundrede ord. Ifølge ordre fra direktøren."

"Rigtigt," sagde direktøren og rev en strimmel af avisen, som Gratz stadig stod med i hånden. "Her er listen over ordene. Det hele skal mangfoldiggøres og hver mand og kvinde, der er ansat ved Kompagniet her og på alle stationer, skal have sit eksemplar tilsendt. Alle! Forstår De?"

"Ja, hr. direktør!" svarede miss Merill og gik ind i det andet kontor, mens hun strammede knuden på sit slips.

Mr. Smalley satte sig ved pulten, begyndte at ordne sine papirer og nynnede glad. Gratz rejste sig og stavrede tavs ud af kontoret. Men da døren lukkede sig bag ham, smilede han. En af dem, der sad i kommissionen for simplificeringen af stavemåder var hans nære ven. Mr. Gratz havde fået direktøren til at bruge den ny stavemåde, og for at opnå dette, havde han brugt den eneste, ufejlbarligt sikre fremgangsmåde, han kendte.

Næste dag sad Mike Flannery ved sin disk i Westcotes Ekspres-kontor. Han stavede omhyggeligt et brev sammen til Mary O'Donnil, genstanden for hans ømmeste følelser. Langt borte hørtes en fløjte; det var toget fra Franklin, der kom. Han fik akkurat tid til at gennemlæse, hvad han havde skrevet. Der stod: "Kæreste Mary O'Donnil! Som svar på Deres brev, at jeg ikke mente noget slemt, da jeg i aftes kyst Dem, for jeg elsker dig, så meget, jeg kunne ikke vidst, at De ikke kunne lie det, da jeg jo aldrig har gjort det før. Dersom De ikke synes det er rart, vil jeg la' være fra denne hellige dag a', men det var det bedste kys, jeg nogen sinde har fået –" Han standsede og stregede det om det bedste kys ud. Efter nærmere overvejelse syntes det ham ikke rigtig vel betænkt at skrive dette. Derpå rev han, som forelskede plejer, brevet i stumper og stykker og løb ud for at tage mod toget.

Flannery kom tilbage med et par pakker og nogle af de lange forretningskonvolutter, han kendte så godt af sørgelig erfaring. Pakkerne smed han på disken og åbnede en af konvolutterne. Det var et cirkulære fra hovedkontoret, og det havde den benzinlugt, som han efterhånden var blevet vant til at forbinde med tanken om ubehageligheder. Enten indeholdt den art skrivelser ny regler, der skulle følges, eller forandringer i taksten, som han havde at huske under straf af afskedigelse. Alle ordrer blev givet under straf af afskedigelse, og i Flannerys røde hoved vrimlede det med så mange ordrer, regler og regulativer, at han aldrig om mandagen vidste, om han endnu på lørdag var Ekspres-Kompagniets agent i Westcote. Mens han læste, rynkede han panden mere og mere.

"Generalordre nr. 717" læste han langsomt. "Det var som fa'en, skulle jeg kun have fået 717 af den slags?" mumlede han.

Flannery holdt papiret ud fra sig i armslængde og rystede på hovedet af det. Så smækkede han det ned på disken og læste videre. "'Fra dags dato' – sagde jeg det ikke nok!" Da han var færdig med skrivelsen, tog han fat på listen over de tre hundrede. Den var ordnet alfabetisk og fuld af fremmede ord, som Flannery aldrig havde hilst på før. Da han kom til "aforisme" blev rynken i hans pande meget synlig, ved "communitet" var den dyb. Men da han havde stavet sig gennem til "designatør" skjulte hans buskede bryn næsten øjnene.

"De med A og er svære, men sikke no'en, F'erne marcherer op med, far-ma-søvt, fysi-onom-i! Kanske kommer der en dag en kasse med den slags med ekspressen, og så kan det jo være rart nok at vide, hvordan de skal staves, når modtageren for eksempel indsender klage over beskadigelse, men i min tid har jeg da aldrig set noget til dem her på stationen. Og hvis Kompagniet får meget at gøre med den slags, så ser Mike Flannery sig om efter en anden bestilling. Se nu her, det var en værre en! Hip-po-pota-mus – det er skam no'en nette ord, Ekspres-Kompagniet vil ha os til at bruge."

Mike Flannery forstod imidlertid, at der var ikke tvivl om, hvad der var hans pligt. Derfor tog han sin klisterbøtte og klistrede listen fast på væggen lige ved pulten, hvor han straks kunne se op på den. Derpå satte han sig på kontorstolen og skrev et modtagelsesbevis for listen sålydende:

"Ekspres-Kompagniet. Franklin. Modtaget ordre 717, skal gøre mit beste, men trænger til at træne først, V og N, noen ord er majet svære, så som Rinoceros og Hippopo-ta-mus, hva slavs

mus er di og hva er taksten vis di sendes ekspres, og skal alle di der orene bruges eller kuns noen af dem. Mike Flannery."

Han lukkede brevet med en følelse af, at han for første gang var kommet godt fra det. Han havde fået anbragt V og N (verbum, neutrum) og skulle hovedkontoret finde på at klage over, at han ikke havde brugt nok af de ord, der fandtes på listen, kunne han henvise til længden og vanskeligheden af "rinoceros" og "hippopotamus". Det gik kun langsomt at skrive den slags ord. I det hele blev det besværligt at skrive, når man for hvert ord skulle se op, om det stod på listen eller ej. De fleste ord stod der heldigvis ikke, så dem havde han fuld frihed til at stave på en af de tre-fire af ham selv simplificerede måder. Han begyndte igen på sit brev til Mary O'Donnil. Men han havde tilsat meget af sin ildfuldhed og det var vanskeligt at få nogen af listens ord puttet ind i brevet. Han sled svært i det, da en mand kom ind i kontoret. Flannery gik hen til disken. Manden var en af byens handlende, mr. Warald. Pakken, han kom med, skulle med ekspressen. Den var fuldkommen rigtigt indpakket, et helt lille mesterstykke af indpakning. Mr. Warald sendte ofte pakker med ekspressen. Adressen lød på "Phosphor-Kompagniet Phoenix, Armourdale". Det gjaldt om at få den med første tog: der var indløbet en ekspresordre fra kompagniet.

Flannery lettede på pakken og skulle lige til at lægge den på vægten, da hans øje faldt på ordet "Phoenix".

"Pho-e-nix" læste han langsomt. "Det var da et løjerligt ord, mr. Warald. Er det navnet på en mand, Pho-e-nix?"

"Føniks, udtales det," lo mr. Warald.

Flannery skrev modtagelsesbeviset. "En løjerlig måde at stave et ord, der udtales sådan," sagde han og så op på væglisten; derpå lod han fingeren løbe ned ad den.

"Å!" sagde han, vendte sig mod mr. Warald, skød pakken tilbage til ham og rystede bekymret på hovedet.

"Tag den med hjem igen, mr. Warald, og stav dem der ord anderledes. Det er mod Ekspres-Kompagniets regler at stave dem sådan. Der er ingen phoenix i Ekspres-Kompagniet, fønix er den måde, hovedkontoret vil have det stavet, f-ø og fønix. Pakker med p-h-o-e'er kommer ikke med ekspressen. Hvad phosphor angår gælder akkurat det samme. Fønix og fosfor, de er to alen af et stykke, og i Armourdale må vi have u'et ud. Direktøren har befalet, at der ingen u'er må være i den slags ord. Det er lavet om efter hans ordre."

Mr. Warald så først på sin pakke, så på Flannery og måbede af forbavselse. Han var langsom til vrede og langsom til alt; det tog ham fulde to minutter, før Flannerys ord nåede indenfor hans hjernekasse. Så skød han pakken tilbage til Flannery.

"Det er all right," sagde han. "Jeg har læst, hvad der står i avisen om den simplificerede stavemåde. Hvis Deres kompagni vil bruge den, bliver det kompagniets sag. Det kommer ikke mig ved. Det har slet ikke noget at gøre med pakken her. Phoenix er navnet på et kompagni og Armourdale på en by, og byer og kompagnier har lov at stave deres navne, som de vil – det ved jo enhver."

"Vist har de det, vist så," svarede Mike Flannery elskværdigt indrømmende, og skød pakken tilbage til mr. Warald. "Det har de, men ikke her på Ekspres-kontoret – ikke her, mr. Warald! Det er mod ordre 717. Listen og ordre 717 forbyder de ord, det

går aldrig an at bruge dem, heller ikke Armourdale. Pakken med dem der gale bogstaver kan vi ikke forsende. Intet, der har de forkert stavede ord på sig, forsendes. Reglementet må adlydes."

"Hør nu, Flannery, jeg siger Dem jo, det er navnet på et kompagni."

"Og jeg siger Dem, reglement er reglement og generalordrer er meget værre end reglement og sådan staver direktøren ikke."

Mr. Warald blev rød. Han tog fat i den anden ende af pakken, som Flannery atter skød fra sig, og skød den tilbage igen.

"De har at tage mod pakken, min go'e mand, netop som den er uden en eneste forandring. Ekspres-Kompagniet står under statens samfærdselslove og det er mod loven at nægte at modtage denne pakke, hvordan så ordene er stavet."

"Der er ikke det mindste i vejen mellem statens samfærdselslove og mig," svarede Mike Flannery værdigt, "*ikke det mindste*, mr. Warald. De kommer mig ikke ved. Dem har jeg ikke noget at gøre med. Men hvordan jeg skal stave det engelske sprog, det kommer mig ved, for det er min pligt mod 717 at stave tre hundrede ord med deres passende forsimpelser, og stave dem vil jeg, og det skal alle komme til, der har forretninger med Mike Flannery fra 7 morgen til 9 aften. Alle de ord, der ikke står på listen, kan De stave som De vil, mr. Warald og i samtale og breve til Mike Flannery før 7 morgen og efter 9 aften kan De og jeg stave, som vi vil, for så er jeg ikke på kontoret, men i kontoret må hele listen fra A til Å staves i følge ordrer. Derfor tag nu pakken hjem, som den flinke mand, De er —"

Mr. Warald tog pakken, stirrede på Mike Flannery og gik ud ad døren og et par skridt hen ad vejen og kom så igen tilbage. Det var en luksus at tillade sig at blive vred, men forretning er forretning. Pakken måtte og skulle afsted. Han smilede til Flannery. Flannery gloede på ham.

"Hør nu, Flannery, De vil ikke have vrøvl med De Forenede Staters regering, vel? Vil De vel risikere, at De, direktøren og samtlige bestillingsmænd ved Ekspres-Kompagniet kommer i fængsel, ingen ved hvor længe, vel? Nå, det tænkte jeg nok. Så telegrafér til direktøren og spørg ham, om han ikke vil gøre en undtagelse med stavningen af kompagniers og byers navne. Gør det, Flannery! Det kan jo aldrig skade. Sig ham alt om denne pakke, og lad ham afgøre sagen."

Flannery betænkte sig lidt, tog så en telegramblanket og skrev: "Direktøren for Ekspres-Kompagniet, Franklin. Skal jeg modtage en pakke til Phoenix Phosphor-kompagniet Armourdale, svar straks, Westcote."

Han løb over gaden med telegrammet og kom straks tilbage.

Hovedkontoret havde direkte telegrafisk forbindelse med kontoret i Westcote og svaret kom et minut efter, at Flannery igen var på sin plads.

"Westcote. Forklar Dem tydeligt. Afsenders navn. Indhold. Grund til ikke at afsende pakken. Franklin."

Flannery viste mr. Warald telegrammet og skrev igen.

"Direktøren. Ekspres-Kompagniet. Franklin. Afsender Westcote. Han har ph og oe i sin Fønix, ph i fosfor, u i Armordale. Westcote."

Direktøren sad i sit private kontor, da han fik telegrammet. Telegrafering gør ikke altid en besked læseligere. Da

telegrammet nåede direktøren stod der:

"Afsender Westcote phoeisin fønix phifosfor uiarmordale."

Direktøren slog op i sine telegram-kodebøger og søgte efter de fremmede ord. I en kode fandt han *phoenix* oversat ved "meget syg, dødssyg." Phoeisin kunne han ikke finde, men ordet oisinite og det blev oversat ved "fem hundrede hoveder prima kvæg." Det var tilstrækkeligt. Kompagniet påtager sig ikke forsendelsen af 500 stykker dødssygt kvæg. Han telegraferede: "Westcote. Modtag ikke på nogen måde forsendelsen. Nærmere forklaring ønskes."

Flannery viste mr. Warald telegrammet. Hvis mr. Warald havde haft den vane at bande, ville han have bandet, da han så det. Men det havde han ikke. Han tog sin pakke, gik hjem, fordelte indholdet i flere småpakker, sendte dem med posten, frankerede pakkerne, og sendte regning på postforsendelsen til Ekspres-Kompagniet, ledsaget af et langt og meget kraftigt brev til direktøren. Heri udtalte han sin mening om den simplificerede stavemåde i al almindelighed og i særdeleshed om den mand, der ville indføre den i forretningslivet ved et magtsprog.

Flannery skrev også:

"Direktøren, Lokal Ekspres-Kompagniet, Franklin, sendte Warald væk med pakken som di sagde, han er gal i hoet og vil gøre vrøvl, jeg sagde vi modto ikke pakker til Phoenix Phosphor Armourdale, så ble han gal ikke min skyld han havde phoe i sin fønix, bad ham slette phoe ud og skrive fø, og ph i fosfor og u i Armour efter generalordre 717, han ville ikke, ikke min skyld reglementet forlanger det, ikke min skyld, jeg laver ikke reglementet sa jeg ham, de er direktøren der si'er vordan

reglementet ska være, jeg staver som direktøren sier der skal staves."

Direktøren fik de to breve med samme post. Han læste først Waralds. Da han kom til truslen om at sagsøge kompagniet, rynkede han sine bryn. Det var noget ganske nyt. Så læste han Flannerys brev. Han rejste sig, spadserede hurtigt op og ned ad gulvet og truede ud i luften med den knyttede næve, hvori han holdt Flannerys sammenkrøllede papir. Så kaldte han på miss Merill.

Hun kom. I sin ene hånd holdt hun en notesbog, med den anden satte hun en kam fast i sit baghår.

"Skriv!" sagde direktøren og stampede atter op og ned ad gulvet. Han prøvede på at samle al den uvilje, der var i ham, i passende ord.

"De er et fæ!" råbte han. Han mente Flannery, ikke miss Merill. Han tænkte sig om. Når dette var sagt, havde han egentlig ikke noget værre at sige. Han havde nået klimaks for hurtigt.

"Streg det ud!" sagde han og gik atter op og ned. Miss Merill ventede tålmodigt og brugte tiden til at nette sig lidt.

"Lige meget," sagde direktøren, "De kan gå. Jeg kalder på Dem siden, miss Merill."

Direktøren vidste ikke, hvorvidt han skulle afskedige Flannery eller sende alle bestillingsmænd Websters store ordbog som reglement 718, eller hvad han ellers skulle finde på.

Men i Westcote-kontoret sad Flannery, glad og med en pligttro mands gode samvittighed og skrev en ny kærlighedsepistel til Mary O'Donnil. Det tog flere dages fritid. Bare det at skrive et kærlighedsbrev var svært, men når han på

en gang skulle tænke på, hvad han ville sige og samtidig holde øje med små og store tre hundrede gloser deroppe på væggen for at se om ordene skulle "forsimples" eller ikke, så var det næsten et uoverkommeligt arbejde. Tankerne løb deres vej, uden han blot kunne finde ud af, om de skulle iblandes nogle af den nye stavelsesmådes ord eller staves på det som-han-selv-behagede-engelsk, han plejede at skrive.

Døren til kontoret åbnedes og ind kom en kontorist fra hovedkontoret. Manden havde været henne og ordne alt med mr. Warald. Det var sket ved hjælp af et papir, han holdt i hånden. Det havde formildet Warald.

Flannery så op og smilede af glæde. Nu kunne han få besked: der var flere ord, han ikke *kunne* komme til rette med.

"Det var rart, De kom," sagde han. "Det er et skrækkeligt slid med de tre hundrede, direktøren har lavet om på. Men jeg er så inderlig taknemmelig, fordi der kun er tre hundrede. Hvis direktøren gjorde alle ord kortere, blev jeg aldrig færdig med mit arbejde. Det er svært nok, som det er. Se nu her –"

Kontoristen lagde papiret på Flannerys pult.

"Jeg kommer til at bede om en assistent, hvis direktøren laver flere nye stavemåder, men Flannery gør sin pligt og fremskridt er dagens løsen, og direktøren er et meget lyst hoved, han ved det alt sammen allerbedst."

Han åbnede papiret:

"Generalordre 718. Alle bestillingsmænd ved Ekspres-Kompagniet har at annullere ordre 717. Ifølge direktørens ordre."

"Sagde jeg det ikke lige nu!" sagde Flannery. "Direktøren er et grumme lyst hoved!"

Tugtens dag (1906)

Det var tusmørke, og rullegardinerne holdt selv den svageste lysstråle ude af det værelse, hvori Ediths seng stod som et hvidt fuglebur. Efter alle solemærker at dømme skulle "Didi" sove, og hun selv var det bedste bevis på det, som hun stod dér i sengen spillevende og lysvågen. Hun holdt fast i sengens tremmer og stampede lagenerne sammen til en indviklet masse af hvidt. Didis indtog i drømmeriget var hver aften en langvarig begivenhed.

Mrs. Rawson stod og så på sin datter med bebrejdende øjne. Det var en tradition i familien, at Didi skulle falde i søvn stille, hurtigt og uden unødvendige bemærkninger. Hver aften, når mrs. Rawson lagde den lille, hvide skikkelse i seng, håbede hun, at traditionen endelig en gang skulle blive virkelighed; hver aften gjorde Didi alle traditioner til skamme. Sengetiden var hendes gyldne oprørstime, i ugevis havde hendes små, rosenrøde fødder trampet på alle soveregler uden hensyn til lov og orden. Hun så ikke, at der var noget, som hver blev større og kom nærmere og nærmere, nemlig den hårde, rædsomme bussemand, som hedder – smæk.

Det var blevet foreslået og vedtaget i familierådet, at Didi nu var gammel nok til at blive straffet. Det blev vedtaget på en tid, da Didi ikke var til stede, for så kunne folk ikke være strenge imod hende. Når hun viste sig, kunne man ikke være streng længere, så bøjede man sig ned og kyssede hende.

Didi var 22 måneder gammel og bestod af 98% sødhed og uimodståelighed. Alle måtte indrømme det.

Didi begyndte at blive en personlighed. Hun kunne forlange, hvad hun ville have, og en gang imellem kunne folk forstå hende. Det var altså på tide – mente alle – at hendes opdragelse skulle begynde, hvis hun skulle vokse op til ædel kvindelighed. Aftenen før Tugtens Dag havde mrs. Rawson begyndt på Didis religiøse opdragelse. Stående på moderens knæ – for Didi ville endnu ikke knæle for hverken Gud eller mennesker – havde hun gentaget efter moderen:

Ukkaæmiøj
ofa i høj,

hvilket selv det mest tungnemme menneske i verden jo straks kan forstå er en aftenbøn:

Nu lukker sig mit øje,
o, fader i det høje.

Det første forsøg var en storartet succes, når undtages, at hendes øjne ikke lukkede sig. Tværtimod stod hun oprejst i sengen en hel time og forlangte, at moderen skulle synge hende i søvn.

Tugtens Dag begyndte højst uheldigt. Da Didi vågnede klokken fem om morgenen faldt regnen i stride strømme. Hun forstod, at det betød en hel dags indespærring mellem fire vægge, og begyndte straks med at stå op i sengen og forlange: "Æmiøj".

Mrs. Rawson vågnede lidt efter lidt op til den bevidsthed, at Didi langsomt og regelmæssigt gentog ordet, og hun satte sig op i sengen og grundede: "Æmiøj" var et nyt ord med en gådefuld betydning; men – hvad det end betød, Didi ville have

det. Hun forlangte det; intet andet i verden kunne stille hende tilfreds.

Mrs. Rawson studerede længe på dette ords betydning. Det kunne ikke være noget spiseligt eller drikkeligt; det stod ikke i nogen forbindelse med en person, en sang eller et stykke legetøj. Så vækkede hun Rawson, som satte sig op i sengen med et dybt suk. Didi så forventningsfuldt på ham. "Æmiøj!"

"Æmiøj?" spurgte han og smilede højst opmuntrende.

"Æmiøj, papa," gentog hun.

"Æmiøj!" Han så på væggene og på loftet; han rynkede panden og strakte hals for at kunne se ind i det næste værelse.

"Nej, jeg opgiver det," sagde han til sidst. "Måske hendes bedstefar ved det. Det er måske noget, han har lært hende."

De løftede Didi fra sengen og satte hende på gulvet; hun trippede ud af sovekammeret og ned ad trappen. Straks efter hørte de, at hun forlangte "Æmiøj" af bedstefaderen.

"Æmiøj, min skat? Hvad er det? Sig det igen, Didi! Æmiøj? Bedstefar ved ikke, hvad du vil have, Didi!"

Det vidst onkel Edward heller ikke. Kun Didi vidste det, men hun *ville* også have det. Hun kom tilbage til moderens seng og bad indtrængende om at få det.

Det blev en tung dag for mrs. Rawson. Det var mandag og vaskedag, så Didi måtte ikke forstyrre Stine i hendes arbejde i køkkenet, og så regnede det oven i købet. Didi gik op og ned gennem alle værelserne kun for igen at vende tilbage til moderens knæ og forlange "Æmiøj". Hun ville ikke se sine dukker, ville ikke sy med en knappenål, ville ikke sidde ved bordet og skrive, ville ikke se på billeder. Og det værste af det hele – hun ville ikke være stille ét minut. Ved middagstid havde

mrs. Rawson hovedpine, ved solnedgang "nerver", og nu stod hun som sagt og så på sin lille datter med bebrejdende øjne. Didi havde gentaget det gådefulde ord mindst to tusinde gange, og stod nu i sengen og forlangte "Æmiøj" så udholdende som nogensinde.

Ligesom Wellington ved Waterloo bad om "nat eller Blücher", således bad mrs. Rawson om søvnens engel eller mr. Rawson. Det var Rawson, der kom. Han kom ind i gangen, drivvåd og med overstænkede benklæder, der klistrede sig til benene, smed den våde hat og paraplyen ind i en krog med en træt mands ligegyldighed, og faldt ned i en lænestol med alle tegn på fuldstændig selvopgivelse. Så udstødte han et langt, taknemmeligt suk over, at den anstrengende dag var forbi.

"John," kaldte hans kone, "kom ind og se, om du kan stille noget op med Edith. Hun har plaget livet af mig hele dagen, og nu kan jeg ikke mere!"

"Så for en ulykke!" mumlede han ærgerligt og trommede på stolearmen, rejste sig så endelig og drev ind i sovekammeret.

"Hvad er der i vejen?" spurgte han næsten vredt, og mrs. Rawsons øjne fyldtes med tårer.

"Jeg kan ikke stille noget op med hende," råbte hun. "Hun vil ikke sove. Hun har været forfærdelig hele dagen. Jeg kan ikke holde det ud et minut længere."

Så kastede hun sig på sengen og skjulte ansigtet i sine hænder. Hun græd.

Mr. Rawson rynkede panden. Didi så uskyldigt på ham.

"Papa, Æmiøj!" sagde hun.

"Nej!" sagde han. "Ingen Æmiøj. Læg dig ned og sov som en god lille pige. Papa vil rede din seng."

Han rystede puden, vendte den, glattede lagenerne. Så tog han hende og lagde hende blidt ned i fjerene. Hun smilede og lagde kinden ned på puden.

"Didi ligger jo så godt i sin fine seng," sagde han.

"Fin eng," gentog hun.

Han dækkede hende godt til. "Luk nu øjnene," sagde han advarende; og hun lukkede øjnene så tæt til, at øjenlågene blev til to fine rynker.

"Godnat, Didi," sagde han.

"Godnat, papa!" kurrede hun.

Mr. Rawson stjal sig lydløst ud f værelset og satte sig forsigtigt i lænestolen med hjertet fyldt af taknemmelighed. Han lænede sig velbehageligt tilbage og smilede: "Kvinder," tænkte han, "mangler det rette greb på at behandle børn. Hvor let kan ikke en mand –"

"Papa, Æmiøj!"

Didis spæde røst skar hans betragtninger midt over. I to spring var han inde hos hende. Didi stod op i sin lille seng.

"Papa, Æmiøj," bad hun ængsteligt.

"Nej," sagde han hårdt, "ingen Æmiøj!"

"Papa, Æmiøj, Æmiøj!" tiggede hun grædefærdig. Han bøjede sig over hende og lagde med magt hendes hoved ned på puden.

"Didi!" sagde han med en stemme, hun aldrig havde hørt før. "Nu skal du sove straks. Læg dig ned. Ti øjeblikkelig stille, eller jeg smækker dig!"

Oppe i Himlen fortsatte englene sikkert deres jubelsang. Et eller andet sted langt ude i vest smilede solen rimeligvis venligt ned til menneskenes børn. Men for Didi, der lå i et hjørne af sengen, var verden med ét blevet kold og mørk. Hendes dejlige

verden var forvandlet til en verden af hårde ord og strenge ansigter. Søde mama bar en maske af ufølsom kulde, søde papa tårnede sig op over hende som en vredens kæmpe og svang et frygteligt, hemmelighedsfuldt våben – ordet "Smæk". Hun lå alene i en verden af knytnæver.

I et helt minut lå hun dybtåndende, mens den lille rosenrøde hage skælvede af tilbageholdt gråd. Hun krøb ned til fodenden af sengen, hvor faderen endnu stod. Hun rejste sig op og omklamrede hans arme. "Papa," bad hun længselsfuldt.

Men strengt og bestemt lagde han hende for tredje gang ned på puden. "Lig stille og sov. Lad os have fred nu. Sov!"

Fra spisestuen hørtes bordklokken. Han hjalp mrs. Rawson op, og de gik bort og lod Didi alene tilbage i mørket.

Mr. Rawson spiste sin suppe i tavshed; det var umuligt at være glad under sådanne omstændigheder. Selv onkel Edward sagde intet, og bedstefar havde heller ingen lyst til at indlede en samtale. Da stegen kom, blev tavsheden uudholdelig. Onkel Edward tog mod til sig og sagde:

"Da jeg var knægt, fik jeg prygl af en seks-tommers planke!"

"Edward!" råbte mrs. Rawson, "hvor kan du have hjerte til at tale sådan."

"Det tog jeg såmænd ingen skade af – tværtimod."

Mr. Rawson så advarende over på ham: "Hold nu op, Edward, med den pryglesnak. Kitty har nerver i dag. Emnet er upopulært."

"Det lille skind, nu er hun blevet god – hun er jo ganske stille nu," sagde bedstefar med tanken henvendt på Didi.

"Ja, forhåbentlig er hun faldet i søvn nu," svarede mrs. Rawson. "Men jeg har heller aldrig haft sådan en tur med hende

som i dag!"

"Mama, Æmiøj!" kom den lille stemme fra sovekammeret.

"Jeg traf Hudson i dag, Kitty," sagde Rawson, ligesom afledende.

"Mama, Æmiøj!" kaldte Didi.

"Han bad mig hilse dig, Kitty," vedblev Rawson. "Han fulgtes for resten med –"

Fra sovekammeret lød et nervesønderrivende skrig: "Mama, Æmiøj! Papa, Æmiøj!"

Det blev stærkere og stærkere. Mrs. Rawson så fortvivlet på sin mand. Han fangede hendes blik og sænkede sit eget helt ned i tallerkenen.

"Ja, jeg skal smække hende, når jeg har spist," sagde han. "Der er ingen anden udvej."

Der blev ikke sagt mere under resten af måltidet. Nu var det psykologiske øjeblik kommet. Forseelsen og straffen balancerede ligeligt i vægtskålen. Nu eller aldrig var Tugtens Time kommet.

De rejste sig fra bordet med en højtidelighed, der passede til stundens betydning, og de marcherede ind i dagligstuen som en jury, der bringer en dødsdom ind i retssalen.

De satte sig alle fire og stirrede tungt på gulvtæppet. Rawson åbnede munden, gjorde et par anstrengte synkebevægelser og lukkede den igen. Onkel Edward trommede med foden, bedstefar så ud, som skulle han begraves. Didi blev aldeles uudholdelig.

Rawson gik langsomt hen imod sovekammeret. De tre andre rørte sig ikke. Da han slog forhænget til side, sprang mrs. Rawson op, løb hen over gulvet og greb hans arm:

"Frank!" bad hun indtrængende, "du må ikke være for streng! Du vil ikke blive vred og gøre hende fortræd?"

"Hvis du vil smække hende, så gør det. Hvis du vil, at jeg skal gøre det, så lad være at blande dig i det."

Didi holdt op med at råbe. I halvmørket kunne han se hende stående oprejst i sengen. Han greb efter hende, og hun tog troskyldigt hans hånd.

"Papa, Æmiøj!" bad hun.

"Edith," sagde han hæst, "du har været en uartig pige. Papa sagde, du skulle sove, og når vi siger, du skal, så skal – så *skal* du. Nu er det sidste gang, jeg siger det. Vil du straks lægge dig ned og sove."

"Papa, Æmiøj!" kom det tålmodigt.

Så sukkede han dybt og løftede hånden.

Lad os skyndsomst fortrække ind i dagligstuen. Tre Rawson'er sad derinde, holdende sig for ørene med begge hænder, men alligevel hørte de alt for tydeligt lyden af en halv snes korte, skarpe smæld og lige så mange skarpe skrig. Derefter fulgte en uhyggelig stilhed, som kun afbrødes af den lille piges dybe hulken, en hulken, der skar sig gennem alle husets værelser og rystede det lille legeme, så sengen knagede. Rawson listede sig sagte ud af værelset, idet han tørrede sit ansigt med lommetørklædet.

"Nu tror jeg, hun bliver artig," sagde bedstefar undskyldende. I samme øjeblik lød Didis stemme atter fra sovekammeret.

"Papa, kys!" bad Didi sagte. De kyssede hende alle sammen. De omfavnede hende, indtil hun gispede efter luft, og hun smilede til dem alle og tilgav dem deres grusomhed, skønt hendes hulken undertiden afbrød hendes smil.

Lidt efter at de havde kysset og omfavnet hende længe nok til, at den mulige gavnlige virkning af revselsen var fuldstændig henvejret, drev mrs. Rawson dem ud.

"Kom nu, min lille søde pige, og bed din aftenbøn. Den glemte mama før."

Didi trykkede glædestrålende sit lille hoved ind til moderens bryst.

"Nu lukker," – dikterede mrs. Rawson.

"Nu-uk," gentog Didi.

"Sig mit øje," vedblev mrs. Rawson.

"Æmiøj" kom ekkoet fra Didi med stor selvsikkerhed, og det var hende fuldstændig ubegribeligt, at hendes familie på pludselig alle sammen råbte "Æmiøj!" og lo og trængte sig ind til hende og kyssede hende atter og atter.

"Stakkels lille pige," sagde mrs. Rawson betaget, "at tænke sig, at hun skulle få sine første smæk, fordi hun ville bede sin aftenbøn."

Onkel Edward fløjtede længe og med eftertryk. "Du milde Himmel," udbrød han til sidst, "her går vi og snakker om hellige martyrer. Vores egen Didi kan sige sparto til hele menigheden."

Kuvøsebarnet (1906)

1

På den mest solrige bakkeskråning i Paradisets have står træerne i lange, nydelige rækker. Luften er altid balsamisk, og træerne står altid frodige med lyserøde og hvide blomster. På afstand ligner træerne æbletræer, men ser man nærmere til, opdager man, at de lyserøde og hvide blomster er små sløjfer og bånd, og at grenene bøjer sig blidt under vægten af en mængde smilende babyer.

Op og ned under træerne spadserer venlige gamle storke, og mens de går, vender de hovederne opad for at se, hvor der kan være en sød lyserød og hvid baby, som er rede til at blive båret væk, ud af haven og ind i den store, mærkelige verden. Det er en uendelig stor have, og der er mange træer og mange storke, og hvert øjeblik lyder der en susen af storkevinger, og en stork er forsvundet ud af haven med den mest dyrebare gave, Himlen kan give kvinden.

Storkene er meget alvorlige og meget forsigtige, men det skyldes, at kun storke, som har nået en moden alder, har lov til at bære de dyrebare babyer. De yngre storke har lov til at stå på et ben og se på de ældre, eller de kan hoppe akavet rundt mellem træerne for at more babyerne, men de får aldrig lov til at tage babyerne ud af deres bladvugger, eller forsøge sig med en så delikat bestilling som at flyve afsted med dem til den ydre verden.

Men en dag gjorde en af de aller yngste af storkene oprør, og før de gamle vidste af det, var den fløjet op i et af træerne. Den forsøgte at løfte en af de største, tykkeste og kønneste af babyerne, men det var sådan en lille stork, og alt hvad den var i stand til, var at få barnet til at svinge frem og tilbage på dens gren, og derfor tog den i stedet den aller mindste baby på træet, bar den direkte hjem til mr. og mrs. Vernon Fielding, og efterlod den der – temmelig uventet.

Hvis der nogensinde var en forbløffet baby, så var det Marjorie Fielding. Hun syntes på ingen måde om det Vernon Fieldingske hjem. Hun foretrak så langt Paradiset; der var meget mere rart og hyggeligt, og hun havde netop taget den beslutning, at hun omgående ville vende tilbage dertil, da der indtraf noget meget bemærkelsesværdigt. Det forekom Marjorie, at ægteparret Fielding brød sig lige så lidt om hende, som hun brød sig om atmosfæren i deres hjem, for hun blev rullet ind i blød bomuld, pakket ind flere lag flannel, og til sidst var der en stor mand med bløde hænder, som bar hende bort.

Da hun vågnede, havde hun en fornemmelse af, at hun måtte være kommet tilbage til sin egen kvist i træet i Paradisets have. Luften var blød og balsamisk og meget varm, men da hun åbnede øjnene, var alting meget mærkeligt. Der var ingen træer, ingen blidt svajende grene, og ingen rare gamle storke, som spankulerede omkring under hende. I stedet stirrede hun op i dusinvis af ansigter, der gloede nysgerrigt på hende. Det var mænds og kvinders ansigter, og de, der stod bagest, prøvede, ved at vride og dreje sig og se gennem små huller mellem de foranstående, at få et lige så godt udsyn som de, der stod i første række. Der var alle mulige slags ansigter, og de

viste alle mulige slags følelser. Nogle udtrykte den voldsomste nysgerrighed, nogle var blødgjort af venlig medlidenhed, nogle havde udtryk af skuffelse, som om forestillingen slet ikke var så interessant, som de havde forestillet sig, og nogle viste en vis vag afsky.

Marjorie undrede sig dovent over, hvorfor de mon var der. Måske skulle de være en eller anden form for underholdning for hende, udtænkt af en person, der ikke forstod noget som helst. Hvis det var tilfældet, ville hun gerne have denne underholdning afbrudt; der var alt for mange øjne.

"Er det ikke vidunderligt!" hørte hun et af ansigterne sige. "Før opfindelsen af kuvøsen døde næsten hver eneste en af dem, og nu mister de næppe en ud af ti," og en anden sagde foragteligt: "Og tænke sig, at jeg har betalt gode penge for at se det her! Jeg er nem at narre, er jeg. Kom nu, lad os se at komme videre;" men et ansigt, et sødt og rart ansigt, sagde:

"Stakkels lille kære, søde baby. Det gør mig så inderlig ondt for den," og Marjorie kunne godt lide det ansigt. Hun fæstede øjnene på det, og for første gang i hendes kun få måneder gamle liv var der noget i hendes hjerte, der lod sig tiltrække af et ansigt. Hun ønskede, at det ansigt skulle blive ved at være der; det var så moderligt. Dér var det: dette ansigt var moderligt, og dybt i Marjories lillebitte hjerte fandtes der en trang til at blive taget sig moderligt af og elsket; men ansigtet forsvandt og vendte aldrig tilbage.

Lige fra den første dag var kuvøsefolkene vældig stolte af Marjorie. Hun var den mindste baby af alle i hele den lange række af kuvøser: "700 gram ved fødslen", stod der på skiltet over hendes kuvøse; men hun voksede hurtigt. Da hun var

seksten dage gammel, vejede hun et kilo, og fra den tid kunne man se, hvordan hun voksede. Hun sov en hel del, og fik konstant føde, og hendes krystalpalads var som et lille drivhus.

I flere dage, kort efter hendes ankomst, var der en mand, som bekymrede hende meget: han lod til at have en voldsom trang til at flirte med hende. Han stod lige tæt på hele dagen, og tog næsten aldrig blikket fra hende, og når han gjorde, var det kun for kort at kaste et blik på den termostat, som regulerede varmen i hendes rede. Han lod til at være endnu mere bekymret end sygeplejersken for, om Marjorie nu ikke blev bagt for brun, og fra tid til anden gjorde han tossede bevægelser med hænderne for hende, eller satte sit ansigt i mærkværdige folder, som vist gik ud på at more hende. Det var højst foruroligende.

Marjorie prøvede at lade som om hun ikke lagde mærke til hans tåbeligheder. Når det ikke var muligt for hende at undgå at se på ham, stirrede hun på ham med et køligt blik, men det lod ikke til at afskrække ham. Selv et koldt blik gjorde ham lykkelig, og én gang, da hun forberedte sig på en lille tudetur og havde skruet sit ansigt i de til formålet rette folder, greb han sygeplejersken i armen og udbrød: "Hun smiler! Gør hun ikke?" Marjorie skammede sig på hans vegne, han var så idiotisk ophidset. Hun fandt senere ud af, at han var hendes fader, og at fædre af en eller anden grund var berettigede til den slags. Og egentlig er det jo ganske hyggeligt, når man vænner sig til det.

Men den rigtig store dag var den dag, hendes moder kom. Sygeplejersken havde forberedt Marjorie på det. "Lille pige, din moder kommer i dag."

Marjorie holdt skarpt udkig efter sin moder hele den dag. Hun stirrede på de ansigter, der kom og gik, og udvalgte sig

nogen, som hun mente, kunne være hendes moder, men hun kunne ikke være sikker, for de gik alle sammen forbi. Alle de ansigter, hun udvalgte, var venlige, unge ansigter, og hun blev temmelig overrasket, da hendes virkelige moder endelig kom. Der gik temmelig lang tid, før hun kunne se det.

En høj dame kom hen til kuvøsen sammen med sygeplejersken. Hun undersøgte kuvøsen nøje, og stillede en mængde spørgsmål om temperatur, rengøring, næring og fordøjelse og andre videnskabelige ting. Hun gennemgik også journalkortet nøje og spurgte, om Marjories vægt ikke øgedes langsommere end gennemsnittet, og da sygeplejersken forsikrede hende, at Marjorie skam lå over gennemsnittet, gjorde hun indvendinger og sagde, at hun ikke ville have, at Marjorie skulle vokse så hurtigt, at hun blev blød og smattet. Så udspurgte hun sygeplejersken meget detaljeret og kritisk angående hendes erfaringer med babyer, og hele tiden gjorde hun noter i en lille notesbog. Hun skrev hele journalkortet af og bad om at få Marjorie vejet, og skrev vægten ned i den lille notesbog.

"Jeg ønsker at være meget omhyggelig og præcis," sagde hun, "for jeg er hendes moder, og hvis jeg ikke holder øje med alle disse ting, er der jo ingen der gør det," og så vidste Marjorie, at dette var hendes moder. Hun ventede tålmodigt på, at alle de indledende foranstaltninger skulle blive færdige, så at den virkelige modervirksomhed kunne begynde, men hendes moder måtte have haft meget travlt den dag, for hun forsvandt igen uden at være blevet rigtigt præsenteret for Marjorie.

Marjorie var skuffet. Hun var blevet vant til at blive set på som en slags underholdning for alle de ansigter, der kom forbi,

og hun var blevet vant til, at kuvøsefolkene anså hende for et "Tilfælde" – et meget interessant Tilfælde, ganske vist, men stadig et Tilfælde – men hun holdt ikke af, at hendes moder ikke så på hendes som andet end en slags Statistik.

Hendes moder kom nu næsten dagligt i en uges tid, og derefter sjældnere. Det var ikke nødvendigt, for statistikken viste, at Marjorie gjorde gode fremskridt, og mrs. Fielding var en meget travl kvinde. Hun troede på, at en kvinde skulle have et vidt udsyn, og en kvinde får et større udsyn ved at forlade hjemmet fra tid til anden. Hjemmet bliver kun bedre for det. Når kvinden ikke er en slave af hjemmet, bliver hjemmet et forædlet sted, og den kvinde, som kan tage ud i verden og bringe kultur og viden med tilbage, og et bredere udsyn over livet og den slags, er den eneste kvinde, som kan hæve hjemmet til mandens standarder. Videnskab og system gør undere for hjemmet, såvel som for en forretningsmands kontor.

Mrs. Fielding var ikke en slave af sit hjem. Jeg skrev selv gerne under på hendes frihedscertifikat. Hun så heller ikke på Marjorie som et nødvendigt onde. Hun var glad og stolt over at være en moder, og hun elskede Marjorie, og ønskede at gøre alt, hvad der står i en moders magt for hende, men hun vidste også, at mange gamle forestillinger om småbørn var misforståelser. Selve kuvøsen var et bevis for dette. Videnskab og system er langt mere effektive end mangt og meget gammeldags bedstemoder-nonsens. Ved dannede og kundskabsrige menneskers hjælp ville mrs. Fielding give Marjorie den ideelle moderpleje.

Marjorie selv havde ikke så meget til overs for det bredere udsyn. Hun var fuldstændig som et ethvert andet barn. Hun

ville have mad, når hun var sulten, sove, når hun var søvnig, og få moderlig omsorg, kærlighed og kærtegn, når hun ikke var sulten eller søvnig; og hvad så ellers en metalskinnende kuvøse kan gavne, så er den ikke så god til at kysse. Den kan vedligeholde en behagelig temperatur bedre end nogen gammeldags åben kamin, men den savner evnen til at lægge sine varme, bløde arme om barnet og trykke sin kind mod barnet lille, silkebløde kind. Selve dens jernkonstruktion gør det umuligt for den at løfte det lille barn højt op i luften, indtil barnelatterens kurren og kvækken beretter om usystematisk, uvidenskabelig morskab.

Så Marjorie adopterede en flue.

Fluen kom en dag og landede på glaslåget på hendes krystalpalads og vinkede med vingerne til hende, og hun blinkede tilbage med øjnene til den, og fra dag af forstod de fuldstændig hinanden. Den vidste, hun godt ville underholdes, og den vidste, at den var en underholdende fyr. Den havde en finurlig facon med at give hånd til sig selv under frakkeskøderne, og i al den tid, hun kendte den, nævnte den aldrig ordet statistik, og selv om den ustandselig gik hen over termostaten, afstod den fra at se på tallene. Marjorie og fluen blev gode venner. Der var noget meget menneskeligt ved fluen, langt mere end ved alle de ustandselig forbipasserende ansigter hos dem, der kom for at beskue fænomenet, eller den stive, statistiske sygeplejerske og selv den systematiske mrs. Fielding med sin brede horisont, og en dag sneg den sig ind i kuvøsen og landede på Marjories næse, og kyssede hende. Et øjeblik senere myrdede den oprørte sygeplejerske fluen, og Marjorie ville have

sørget dybt og længe over den, hvis ikke hun havde opdaget en ny kammerat snart efter.

Det var kort før, hun var tilstrækkelig udruget til at kunne forlade sit glasfængsel, og hun var fin og tyk og var begyndt at rulle rundt og støde hovedet mod glasset, til hendes egen store forbløffelse, for hun kunne ikke se glasset. Hvis hun var blevet i kuvøsen meget længere, ville hun have været bange for at bevæge sig i det hele taget, for ligegyldigt hvor hun vendte sig, så hun intet, der kunne være den hårde, glatte mur, som gjorde hende ondt.

Hun lå fladt ned på sin dunede pude en morgen og så på alle ansigterne, da et eller andet rørte sig nederst ved puden. Hun løftede hovedet ganske lidt, men kunne ikke se noget. Men så snart hovedet faldt ned igen, bevægede tingen sig igen. Hun var sikker på, at den bevægede sig, og hun ventede helt stille, og den bevægede sig atter. Denne gang lod der til at være to af dem. Det var mærkeligt, for sygeplejersken tillod ellers aldrig noget som helst interessant at være i kassen.

Marjorie lå stille, og så kom den – op, op, op – en lille lyserød og hvid tingest med fem korte, tykke grene, og straks efter den endnu én. Hun kurrede af bare henrykkelse.

Tingesterne lod til at være ganske tamme og helt trygge, og de kom stadig nærmere, indtil de stod lige op i vejret på et par tykke, hvide grene. Marjorie rakte sine tykke hænder med smilehullerne ud; de vandrede lidt usikkert rundt i luften, frem og tilbage, indtil en af dem fik kontakt med en af de tykke, mystiske tingester. Hun tog et fast greb om den, og den føltes blød og rar at røre ved.

Mængden af ansigter udenfor kassen stod stille, og der kom flere til. Det lod til, at de var meget interesserede i, hvordan hun prøvede at fange tingesten, og der var en gammel herre, der væddede om, at hun ikke ville få fat i den. Han blev umådelig fornøjet, da hun alligevel gjorde det, og lo højt. Marjorie holdt fast i sin fange.

Mængden af ansigter uden for kassen stod stille, og flere kom til.

Hun overvejede, hvad hun skulle stille op med den, og nåede frem til, at den nok var spiselig. Hun trak den nærmere til sin ansigt, og den gjorde modstand og trak i den modsatte retning, men hun blev stædigt ved.

Det var en hård kamp. Den gamle mand gav hende gode råd og kom med højlydte tilskyndelser til hendes fortsatte

bestræbelser, og således opmuntret gjorde hun en voldsom, sidste indsats og trak den bløde, lyserøde ting ind mellem læberne, og den gamle mand lo så længe og højt, at han måtte tørre øjnene.

"Se hende!" råbte han. "Se dog bare på hende! Er hun ikke bare et syn for guder? Jeg vidste, hun ville få fat i den; hun er en stædig lille sag." En lille dreng, som var blevet nysgerrig ved den store mængde mennesker, skubbede sig vej frem i front, og vendte sig derpå bort med et indigneret udbrud. "Puh!" udbrød han forarget, "det er jo bare en baby med sine tæ'r i munden!"

I de sidste dage af hendes tid i kuvøsen blev Marjorie og hendes fødder hurtigt nære venner. Hele den lange, ensomme tid var glemt for disse nye kammerater. Aldrig fandtes der mere velvillige legekammerater end disse to blide tvillinger – for de lod til at være tvillinger, så meget lignede de hinanden i størrelse og udseende. De prøvede aldrig at føre sig frem i utide. Når Marjorie ville sove, så lå tæerne roligt nede for enden af puden, men lige så snart hun havde lyst til at lege, så kom de frem og stillede sig fristende for hendes blik. Sommetider legede hun med den ene, sommetider med den anden, og den, der ikke skulle i ilden i øjeblikket, lå rolig ude af syne og ventede tålmodigt til den skulle bruges.

De havde en herlig tid sammen. Som regel havde hun intet besvær med at fange en fod, når hun ønskede det, men sommetider legede de en lille leg med hende, og holdt sig lige uden for hendes rækkevidde, mens de drillede hende og udfordrede hende til tage sig til fange, og undgik hendes hånd i en millimeters afstand, men det gjorde kun legen endnu mere

ophidsende, og en af dem afsluttede altid legen med at lade sig fange.

Men en skønne dag skete der noget vidunderligt for Marjorie. Sygeplejersken og direktøren kom hen til Marjories kuvøse, og studerede journalen og vejede Marjorie og kneb hende i armene og benene for at se, om de var faste og solide, og fra den tid af mistede luften i kuvøsen en lille smule af sin hyggelige varme dag for dag, indtil den var lige så kølig som luften i den store, vide verden udenfor.

Marjorie var i fuld gang med fod-legen, da enden kom. Hun havde ikke den fjerneste idé om, at der ville kunne ske sådan noget. Der var ingen, der tænkte på at spørge hende i sagen.

Først kom hendes fader og moder, og hun burde nok have vidst, at der var noget usædvanligt undervejs, hvis hun havde tænkt over det, for de havde aldrig før besøgt Marjorie samtidig. Men Marjorie var for dybt engageret i fod-legen til at tage sig af forældre. Forældre var måske nok en nødvendighed, men fod-legen var sjov.

Sygeplejersken, der ofte foretog sig uforklarlige ting med Marjorie, gjorde nu det allermest uforklarlige af alt. Hun tog Marjorie op fra hendes seng på den bløde pude og klædte hende i stive, nye klæder og tæpper og huer, indtil hun ikke var andet end et bundt blødt stof med kun et lille kighul til øjnene, og derpå overrakte hun hende med en ondskab, som det var svært at forestille sig, til mrs. Fielding. Marjorie protesterede. Hun forudså, at der var noget lusket ved alt dette. Hun hævede stemmen og protesterede, men de dækkede hendes ansigt til med noget blødt og hvidt. Marjorie faldt indigneret i …

Da hun vågnede, var verden forandret. Hun befandt sig i et mærkeligt fremmed land, hvor murene bestod af blå og hvide fliser, og loftet var hvidt, og gulvet var dækket med bløde tæpper. Det var muligvis smukt, men det var ikke hjem. Der var ingen kuvøse.

Der var journalkort og vægte og termometre og alverdens ting som var nødvendige i et højt systematiseret og videnskabeligt udstyret børneværelse, men der var ingen kuvøse, og der var ingen kø af respektløse, nysgerrige ansigter, som ustandselig kom forbi og hele tiden skiftede. Marjorie havde hjemve.

Mrs. Fielding indskrev den første note på et splintrende nyt og tomt journalkort med triumferende tilfredshed. Hun definerede Marjorie i en række af datoer og tal. For mrs. Fielding og Chiswick – den nye barneplejerske – var alt, som det skulle være, når blot journalen viste normalt. Når tallene på kortet gik uden for gennemsnittet, gjorde de sig overvejelser om, hvorvidt barnet i vuggen havde overskredet lovene for system og videnskabelighed, og de beviste hende deres opmærksomhed gennem forskellige pulvere, givet på en teske.

Marjorie savnede den metalskinnende ramme på sin kuvøse og hun længtes efter at se den række af ansigter, hun før havde set så ofte. Hun ville have givet to graders varme og tre åndedrag blot for at se en fed, svedig vaskerkone fra East Side smile ned til hende ligesom i kuvøsedagene. Selv hendes faders tilfældige besøg blev hende en fornøjelse. Hun håbede på, at han ville være tilstrækkelig tåbelig til at tage hende op i favnen, men han var nervøs for at gøre noget, der kunne give udsving på de smukke, korrekte talrækker på journalkortet. Hun

forsøgte at blidgøre Chiswick med smil og bedåre sin fader med gurglelyde, og prøvede endog at overraske sin moder ved at påtage sig en høj temperatur og en lav puls, men alt hvad hun fik ud af det, var en misvisende registrering på kortet og en dosis hvidt pulver.

Hun lagde sig fladt på ryggen, stak hagen i vejret og udstødte et godt, sundt babyvræl. Chiswick skrev begivenheden ind på kortet. Hun tilføjede en nedsættende bemærkning, som gik ud på, at vrælet ikke havde "nogen synlig årsag". Det var en fornærmelse, og Marjorie optog det som sådan.

Hvor var de lyserøde og hvide legekammerater blevet af? En bølge bevægede den hvide flade på hendes kniplingskantede dække, der stak to klumper op fra det; de skød opad, højere og højere, indtil tæppet faldt til side, og så tittede ti lyserøde tæer op over kanten og blinkede drillesygt til hende. Marjorie strakte bedende hånden frem, og de to tykke fødder, som ikke før havde vovet at trænge ind i den videnskabelige atmosfære i barnekammeret, tøvede nu ikke længere, men mødte de ventende fingre på halvvejen.

"Jøsses himmel!" udbrød Chiswick, "om ikke barnet prøver at proppe begge sine fødder i munden!"

Marjorie sank ned i lykkelig tilfredshed; hun havde igen fundet menneskeligt selskab.

2

For at lade kuvøser og videnskab vederfares retfærdighed, skal det siges at Marjorie var et vidunderlig normalt barn. Mrs. Fielding følte den størst mulige tilfredshed ved dette. Hun var altid parat til fremvise Marjories journalkort til besøgende, og

det var ligefrem rørende at se, med hvilken moderlig stolthed, hun lagde dem frem. Der fandtes ingen anden baby i byen, som kunne fremvise en så jævn temperatur, en sådan regelmæssig vejrtrækning eller en så pålideligt jævn puls.

Og mr. Fielding var ikke mindre stolt af det. Han pralede af det i klubben og forsøgte at få sine gifte venner til at lade deres småbørn indgå i temperaturkonkurrencer med Marjorie, idet han tilbød to til én for, at Marjorie kunne opretholde en normal temperatur i længere tid end nogen anden baby på samme alder og vægt.

Da Marjorie blev seks måneder, besluttede mr. Fielding, at hun fortjente en hæderspræmie, og forærede hende et egetræsskab med seksten skuffer og plads til i alt tre tusinde registreringskort. Der var "ernæringsskuffen", med kort for hver eneste dag på året, og plads på hvert kort til at notere tidspunktet for hvert måltid, antal gram føde, der var indtaget, hvor mange minutter Marjorie havde benyttet til indtagelse, og den gennemsnitlige pris på hendes ernæring pr. time.

Der var "beklædnings-skuffen", med kort til at registrere vægten af det tøj, hun havde på, lufttemperaturen, antallet af beklædningsstykker, hvilken metode der var anvendt ved deres vask, og med plads til noter angående de indbyrdes forholdsvise gode effekter af bomuld, uld, silke og linned.

Der var kort til registrering af søvn, vægt, temperatur, åndedræt og puls – Marjorie blev i virkeligheden analyseret, målt, vejet, udspecificeret, indtil man blot ved et blik kunne sige præcis, hvor mange tusindedele af et gram føde hun indtog for hver slag af hendes hjerte, og hvor mange gange hun trak vejret pr. pund beklædning, hun var iført.

Uheldigvis protesterede Chiswick, barneplejersken. Hun truede med at sige op. Hun sagde, at hendes professionelle uddannelse ikke havde omfattet kortsystemer, og at selv om hun havde en moderne, forretningsmæssig uddannelse, havde hun ikke tid til at vedligeholde så omfattende registreringer. Mr. Fielding engagerede omgående en privatsekretær til Marjorie. Miss Vickers vidste alt om registreringskort-systemer. Hun var en passioneret elsker af to ting: registreringskort-systemer og babyer.

Og så, netop da der var tildelt enhver af Marjories lyserøde og hvide legeme et selvstændigt registerkort, opstod der en komplikation: Marjorie udviklede en vilje og et temperament.

Hun besluttede, at hun nu havde nået den alder, hvor hun burde sidde uden støtte. Hun beskuede sin omverden og så Chiswick sidde selv og miss Vickers sidde selv, og hun længtes efter at selv at kunne gøre det samme. I seks måneder havde hun føjeligt hvilet enten på maven eller på ryggen, med lejlighedsvise afvigelser på den ene eller anden side, og hun følte, at nu kunne det være nok. Det var på tide at vise rygrad og indtage sin plads i verden som en siddende. Det meddelte hun Chiswick med al tydelighed. Når Chiswick lagde hende på ryggen, skreg hun og løftede hovedet. Når Chiswick lagde hende på maven, vendte hun sig om på ryggen og løftede hovedet og skreg. Bare lidt endnu, og hun ville have været i stand til at sidde op uden støtte. Hendes hoved og hals sad op – så vidt det nu var dem muligt. I hvert fald hoppede de fremefter og fløj fra side til side, men hendes rygrad ville ikke følge med. Den vedblev at ligge i rolig fladhed på puden. Marjorie var

særdeles arrig på sin rygrad. Hun blev ind imellem temmelig blårød i hovedet af denne årsag, og var ved at kvæles.

Chiswick var meget dum. Marjories hoved og hals forklarede den ene gang efter den anden, hvad det var, de ville, men Chiswick forstod dem ikke. Hun forstod ikke, at det var attrå – hun troede det var kolik. Hun fodrede Marjorie med pebermynte, indtil synet af pebermynteskeen fik Marjorie til at ryste af arrigskab, og da Marjorie havde konsumeret litervis af pebermyntevand, besluttede Chiswick, at Marjorie nok alligevel var ude over alderen for kolik.

Miss Vickers opdagede, hvad det var, Marjorie ville.

"Jeg tror," sagde hun, "at barnet gerne vil op og sidde." Og så prøvede hun det. Det var derfor, Marjorie fra den dag af elskede miss Vickers og hadede Chiswick – og pebermynte.

Det kunne alt sammen være sluttet med det, hvis Marjorie havde vist sig villig til at indgå kompromiser, men det var hun ikke. Muligvis havde hun været villig den første dag, men når en person har hylet og grædt i tre dage i rad og har udkæmpet en så glimrende kamp, så føler hun, at hun har en vis ret til at sætte nogle betingelser. Hun ville ikke nøjes med en vinkel på fem og fyrre grader. Hun nægtede at være tilfreds med en tyk, blød pude i ryggen. Hun ville sidde rigtigt op, uden støtte – eller skrige sig fordærvet.

Ikke at det betød noget som helst, om hun kunne sidde opret og uden støtte, ud over det faktum, at hun ikke kunne. Miss Vickers kunne sætte hende op og holde hende i balance et øjeblik, men lige så snart de støttende hænder blev fjernet, væltede Marjorie uvægerligt. Somme tider sank hun bagover på sin pude, mens hun viftede magtesløs med hænder; men som

regel faldt hun ugraciøst fremefter, indtil hendes næse ramte knæet, eller hun væltede til den ene eller anden side som en anden slatten statue. Hendes rygrad var irriterende bøjelig – noget i retning af en våd klud, hvad angik stivheden. Det var en sølle affære, den rygrad. Hun kunne lige så godt slet ikke have haft nogen. Dette gjorde Marjorie bemærkelsesværdigt vred.

Hun brugte tre fulde dage i vedvarende cyklus'er med at blive sat og op og falde sammen igen i forskellige former for uformelige bunker, og for hver dag blev hendes arrigskab stadig voldsommere. For første gang i sit liv græd hun rigtige tårer.

Mrs. Fielding havde som altid travlt. Hendes klubliv optog al hendes tid, men da registeringskortene tre dage i træk indeholdt ordene: "Græd hele dagen", følte hun det som sin pligt at undersøge sagen. Hun gik indigneret hen i barnekammeret.

"Ja, frue," sagde Chiswick, "jeg ved ikke, hvordan jeg skal få hende til at holde op. Efter min mening skyldes det ren og skær stædighed. Hun vil sidde op, og det kan hun ikke. Vi sætter hende op, sådan som hun vil have det, og så vælter hun omkuld og skriger op. Hun skriger, hvis vi gør det, og hun skriger, hvis vi ikke gør det. Man kan gøre noget, eller man kan lade være; der er ikke andre muligheder. Der findes ikke noget mellem de to ting. Hvis der gjorde, så kunne vi måske gøre hende glad."

"I skulle aflede hendes opmærksomhed," sagde mrs. Fielding.

"Hun vil ikke lade sig aflede," erklærede Chiswick. "Hun har besluttet, at hun vil sidde uden støtte – og det kan hun ikke – og så bliver hun gal over det, og det bliver værre for hver gang."

Mrs. Fielding så på sin datter med et tvivlende blik.

"Måske har hun brug for en lille straf," foreslog hun, "men jeg er ikke helt sikker på, hvad den seneste forskning siger om

straf. Jeg skal lade Dem det vide. Jeg vil konsultere andre, før jeg skrider til handling."

Mrs. Fielding fremlagde sagen i Mødreklubben ved dens næste møde. Hun fandt, at Mødreklubben var uomtvistelig og uden tvivl delt på spørgsmålet. Mødre, som til at begynde med havde hældet til de nyeste og mest moderne ideer, var faldet tilbage til slappe og ulogiske metoder, og i stedet for at indtage et bredere syn på barnet som teoretisk objekt, var de blevet barske individualister. Mrs. Jones kunne kun tale om Johnny Jones, og mrs. Smith behandlede ethvert spørgsmål i forhold til og ud fra Susie Smith. Mrs. Fielding fandt ingen tilfredsstillende løsning der, og appellerede til sidst sagen til det månedlige bestyrelsesmøde i den lokale sammenslutning af mødreklubber, hvor de største autoriteter i byen havde sæde. Da sammenslutningen havde afsluttet deres overvejelser i sagen, opdagede mrs. Fielding, at hun var blevet en fjerdedel af en komite, som var udpeget til at bestyre Marjories åndelige og fysiske opvækst. Sammenslutningen havde påtaget sig at vejlede Marjorie på hendes vej gennem barndommens faldgruber.

Miss Martha Wiles fra Browning-klubben var indsat som formand for komiteen; miss Vesey (fra Kredsen for Højere Åndsliv) og miss Loring (Legemlig Fremgang-ordenen) var menige medlemmer, og mrs. Fielding selv var taget med i sidste øjeblik som repræsentant for mødreklubben, da de øvrige medlemmer havde sagt, at de var rigeligt ophængt med deres egne babyer.

Da komiteen samledes i det Fieldingske barnekammer for at observere Marjories vrede, hilste Marjorie dem med sit sødeste

smil. Komiteen sad på sofaen, og Marjorie sad i sin vugge. Hun havde besejret sin rygrad og var kommet på den bedste fod med såvel den som resten af verden igen.

Komiteen tog nu fat på sine opgaver med stor entusiasme. Den begyndte med at studere alle optegnelserne om Marjorie. Den holdt daglige møder for at fastlægge regler og regulativer, og brugte timer med at hænge over skabet med alle registreringskortene, indtil den var grundigt inde i Marjories gennemsnitsværdier. Derpå udfærdigede den et skema med henblik på at udvikle hende i normal retning, såvel hvad angik sjæl som legeme.

Chiswick så skeptisk på skemaet.

"Det er skam et nydeligt skema, frue, det må jeg sige," bemærkede hun, "men når den dag kommer, som er fastsat som den første dag, hun kravler, og hun ikke begynder at kravle, hvad skal jeg så gøre ved det?"

"Hvis hun nu ikke kravler på den fastsatte dag, hvad skal jeg så gøre?" spurgte Chiswick.

"Det er Deres pligt at sørge for, at hun kravler til den fastsatte tid," sagde miss Wiles.

"Udmærket, frue," sagde Chiswick, "men må jeg komme med ét spørgsmål?"

"Det må De skam. Det er Deres pligt at stille spørgsmål. De kan henvende alle Deres tvivlsspørgsmål til komiteen," svarede miss Wiles.

"I så fald," sagde Chiswick, "så svar mig på dette: På side seks i komiteens rapport står der: 'Idet de lavere luftlag i et værelse er hjemsted for millioner af bakterier; og idet børn, som leger på gulvet, nødvendigvis må indånde omtalte luft; og idet børn, som leger på gulvet tager i munden og befordrer videre til deres maver de føromtalte bakterier, såvel som tegnestifter, fnug, nåle, knapper og andre ufordøjelige og særdeles farlige genstande; besluttes det, at føromtalte Marjorie Fielding på intet tidspunkt skal tillades at sidde, ligge, hvile eller på nogen anden måde opholde sig på gulvet, eller på noget gulvtæppe, tæppe, eller lignende, som befinder sig på føromtalte gulv.' Hvad jeg gerne vil vide er, hvordan barnet skal lære at kravle, hvis det ikke har lov til at opholde sig på gulvet."

Komiteen så rundt på sig selv med spørgende blikke. Miss Loring fnisede. Miss Wiles løste spørgsmålet.

"De vil naturligvis," sagde hun i en hovmodig tone, "give barnet lektioner i kravling på et bord. Mrs. Fielding vil sørge for, at et sådant bliver fremskaffet."

Da komiteen var gået, gik Chiswick hen til krybben, hvor Marjorie lå og så op på hende med et tvivlende blik. I henhold til skemaet var det påbudt Marjorie at kunne kravle om seks uger, og Marjorie havde netop lige lært kunsten at sidde uden

støtte. At kunne sidde uden støtte i en alder af syv måneder er ikke så ringe en bedrift for et kuvøsebarn, og Marjorie var ret stolt af det.

"Nå ja," sagde Chiswick, "du skal jo lære det, og hvis du skal lære det, så kan du lige så begynde med det samme."

Marjorie blev løftet op og anbragt på sin lille runde mave, der stak så meget frem, at hun rokkede frem og tilbage på den som en hjælpeløs gyngehest. Hun så op på Chiswick med et appellerende blik, men fandt kun en streng lærerinde.

"Lig du nu sådan i nogen tid," sagde Chiswick køligt. "Væn dig til det," og så gik hun.

Marjorie lagde sin kind mod det kølige lagen og tænkte. Det var jo egentlig en ret behagelig stilling. Den gav hende en rar sammentrykket fornemmelse under taljen. Hun kunne godt lide den, men hun havde ikke nogen tid at spilde. Hun løftede hovedet og så omkring sig, ligesom en skildpadde, ved at strække halsen. I en fods afstand uden for hendes rækkevidde kunne hun se sin rangle. Hun strakte hænderne ud mod den, men det bragte blot hendes lille bløde klump af en næse til at blive trykket flad mod lagenet. Hun sparkede ud med fødderne, men selv dette bragte ikke ranglen indenfor rækkevidde; det fik hende kun til at rokke blidt frem og tilbage på maven. Marjorie havde brug for den rangle. Hun havde stadig adskillige hundrede rystelser at give den, før hendes dagsværk var til ende. Og ranglen havde brug for Marjorie; den så ensom og fortabt ud. Endnu mens hun overvejede sagen, fandt Marjorie, at hun var i færd med at løfte sin krop op på sine tykke små arme. De virkede som små stolper, der løftede hendes skuldre og hoved. Og så bøjede et knæ sig på den mest fantastiske måde

ind under hendes krop, det andet fulgte efter, og hun var nu oppe på hænder og knæ.

Fra denne frygteligt ophøjede stilling syntes ranglen ganske nær – faktisk så nær, at hun syntes, hun kunne røre ved den. Hun rakte en hånd ud, og se! hele den del af hende, hun havde hævet i vejret, faldt sammen, og hun lå fladt på lagenet med hænder og fødder spredt til alle sider.

Men ranglen så virkelig ud til at være kommet nærmere. Hun forsøgte det igen, og denne gang strakte hun kun hånden en lille smule frem og lod den anden følge efter, men hun var fast forankret agterude, og hendes lille krop var ikke særlig elastisk. Den ville ikke strække sig så meget som en tomme. Hun tænkte bebrejdende på sine ben. Hvis det ikke var for dem, ville hun måske allerede have fået fat i ranglen. Hendes ben følte bebrejdelsen og vred sig af skam. De vidste, de var i unåde, og de længtes frygteligt efter at komme nærmere og krybe kærligt ind til Marjorie. Det ene af dem bevægede sig langsomt fremad, og standsede så igen. Dets kammerat, som frygtede at blive forladt, bevægede sig op på siden af det, men den ondskabsfulde Marjorie flyttede sine hænder fremad en gang til.

Nu kunne hun næsten røre ved ranglen! Én bevægelse fremad med benene til, og –

I samme øjeblik vendte Chiswick sig om og så det hele lige i rette øjeblik. I et spring stod hun ved siden af vuggen, og hendes højre hånd trykkede Marjorie ned, pressede hende dybt ned i vuggens bløde dyb, og holdt hende fast der, sparkende og skrigende.

"For syv søren da!" råbte Chiswick. "Du ødelægger jo planen! Du kan ikke begynde at kravle nu. Bare tanken! Hvad vil den dersens komite ikke sige! Hvad vil de ikke fortælle om dig i deres sammenslutning! Du og jeg vil ikke have den mindste smule anstændigt rygte tilbage. Du skal ikke bryde dig om at kravle, før jeg siger til. Overhovedet ikke!"

Hun tog den fornærmede Marjorie op og satte hende op i den ene ende af vuggen. Marjorie trillede om på hænder og knæ. Hun ville have sin rangle. Hun havde kun hån til overs for tidsplaner og skemaer. Chiswick holdt hende nede med den ene hånd og rakte ud efter ranglen med den anden.

"Nu bliver jeg nødt til at holde øje med dig både dag og nat," skumlede hun, "ellers begynder de bare at lave resolutioner og vedtagelser om os, og afstemninger, og Gud ved hvad! Du kunne risikere at bryde både grundloven og alle dens tilføjelser, kunne du."

Marjorie smilede henrykt og kæmpede for at komme fri. Chiswick bandt hende fast til krybbens hovedgærde ved hjælp af en rulle steril bandage, og skrev så i dagbogen: "Forsøgt at kravle; forhindret af barneplejerske."

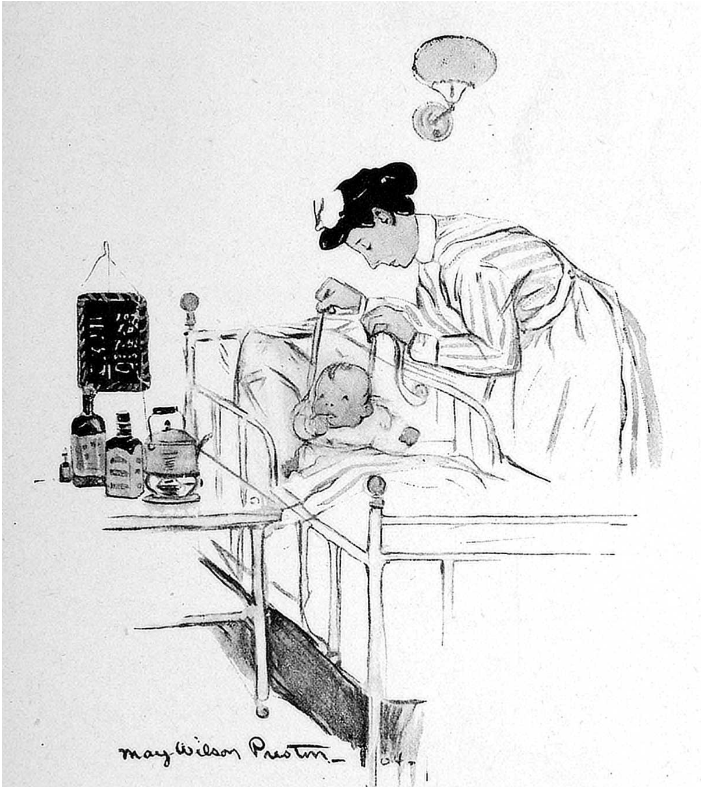

Chiswick bandt hende fast til krybbens hovedgærde ved hjælp af en rulle steril bandage.

Da komiteen næste gang holdt møde, vedtog de at rette en tak til Chiswick for hendes hurtige indsats, og Marjories privatsekretær indførte den i referatet. Idet hun skrev det sidste ord, så hun hen mod Marjorie og blinkede. Marjorie smilede ondskabsfuldt tilbage.

Der var timer, hvor Chiswick havde fri, og så var privatsekretæren alene med ansvaret for Marjorie, og de timer levede de livet på kanten. Privatsekretæren var en ligefrem videnskabelig bogholder og referent, men som barneplejerske var hun ganske uskyldig og menneskelig.

Hun var ligeglade med Kvindens Højere Liv; hun spiste slik og undgik så vidt muligt alt, hvad der kunne gavne hendes fysik. Hun nægtede aldeles at lade sig "frigøre". Hun havde en idé om, at det betød noget i retning af at lade være med at bære kniplinger og at bruge sko, der var et nummer for store.

Så når hun var alene med Marjorie, morede de sig vældigt. De sad på gulvet og indtog bakterier i massevis, og de foretog sig alverdens uvidenskabelige, upassende og gammeldags ting. Måske var det netop årsagen til, at Marjorie blev ved at være en sød og glad baby i stedet for at blive en sur, lille gammel kvinde.

En aften, da Chiswick var ude, boltrede privatsekretæren og Marjorie sig med hinanden på gulvet i barnekammeret. Det var et handicap-løb, en kravlekonkurrence, og privatsekretærens handicap var hendes nederdel. De var begge to så optagede, at de ikke høre døren til barnekammeret blive åbnet. Da Marjorie havde vundet deres tyve fods løb, vendte privatsekretæren sig om, og rødmede af forvirring og skyldfølelse. Mr. Fielding stod i døren! Hans pande formørkedes af en rynke, og han så strengt på privatsekretæren.

Miss Vickers sprang hurtigt op og rettede på folderne i sin nederdel.

"Nå!" udbrød mr. Fielding. "Så det er sådan, man opfører sig! Men det er vel kun, hvad man kunne vente sig, når De er ladt alene med barnet! Hvad tror De, mrs. Fielding og komiteen vil sige til det?"

Privatsekretæren lo. Marjorie lo og klappede i hænderne. Mr. Fielding rynkede panden endnu mere, og tog Marjorie op. Han lagde hende i vuggen, og Marjorie, der således på groveste vis var blevet fjernet fra sin legekammerat af denne strenge mand,

opløftede sin røst i et vældigt hyl. Hun hylede, til hun blev helt rød i hovedet. Der hørtes en hvislen af en silkenederdel – noget, som aldrig burde bæres i barnekammeret – lyden af et par fødder, og en hånd skubbede mr. Fielding til side. Med en hurtig armbevægelse tog privatsekretæren Marjorie op og trykkede hende ind til sig.

"Hvad har De gjort med hende?" råbte hun. "De ved jo ingenting om småbørn, og så alle Deres tåbelige komiteer!"

Mr. Fielding stod et øjeblik ubeslutsom. Marjorie klukkede blidt i sin beskytters arme, og hendes fader så nysgerrigt på hende.

"De – De tror ikke på det videnskabelige moderskab?" sagde han til Miss Vickers. Han lød, som om han søgte oplysning; som om han ville have kastet lys over et spørgsmål, som allerede tidligere var opstået i hans sind.

"'Videnskabelig' er der ikke nogen, der tager skade af, men der skal følge en moder med," sagde hun. "Se bare, hvor hun smiler."

Mr. Fielding bøjede sig forsigtigt frem.

"Ja, det gør hun jo også," sagde han undrende. "Det har jeg aldrig set før. Det er meget interessant."

"Det er fantastisk!" udbrød privatsekretæren. "Hold hende lige et øjeblik, så skal jeg vise Dem noget andet."

Mr. Fielding tog hende forsigtigt.

Privatsekretæren klappede i hænderne og Marjorie så hen på hende.

"Må jeg se to hænder, min ven," sagde hun, og de to lyserøde arme rakte ud mod hende.

"Nåda!" udbrød mr. Fielding, "hvor menneskeligt!"

"Se nu, om hun også vil gøre det for Dem," foreslog pigen.

Mr. Fielding klappede i hænderne. "To hænder!" sagde han.

Marjorie så velvilligt på ham. Hvis han gerne ville lege, tilgav hun ham alt. Hun rakte hænderne frem og forsøgte at komme over til sin fader. Før han vidste af, hvordan det var sket, trykkede han sine læber mod hendes bløde kind, og hendes hænder rodede rundt i hans hår.

Da dørklokken ringede en halv times tid senere, lå mr. Fielding på hænder og knæ og legede "titte-bøh" med Marjorie. Miss Vickers snuppede hende hurtigt og lagde hende i vuggen, og hjalp mr. Fielding med at komme op. Så skubbede hun ham hen imod døren.

Mr. Fielding lå på hænder og knæ og legede "titte-bøh" med Marjorie.

"Det er Chiswick!" hviskede hun. "Hurtigt!"

"Ja!" hviskede han tilbage. "Vi – vi vil holde dette her imellem os, ikke sandt? Det er vist ikke nødvendigt at fortælle nogen om det."

Privatsekretæren skævede nervøst til ham, mens han gav Marjorie et sidste kys, og så skubbede hun ham blidt ud af barnekammeret. Og hun måtte virkelig *skubbe* ham ud.

Da mrs. Fielding blev valgt til at oplæse en afhandling om Videnskabeligt Moderskab ved årsmødet i den nationale sammenslutning af kvindeklubber, accepterede hun opgaven med passende beskedenhed, dog ikke uden en vis følelse af det fuldkommen passende i hvervet. Hendes blotte tilstedeværelse i den fjerne by, hvor årsmødet skulle holdes, var i sig selv et bevis på det rigtige i hendes teorier. Under hvilket andet system kunne en moder vel forlade sit afkom og hellige en hel uges fravær til klubaktiviteter? Hun følte sig helt tryg, for de tre øvrige medlemmer af komiteen var ansvarlige for Marjories velbefindende under hele hendes fravær, og de havde hele sammenslutningen af byens kvindeklubber i ryggen. Hun satte sig op i toget med en taknemmelig følelse af frihed.

Det var lige den lejlighed, Marjorie havde ventet på. Aldrig så snart havde mrs. Fielding forladt byen, før Marjorie forhøjede sin temperatur med to grader, blot som et eksperiment. Det gjorde vidunderlig lykke. Det fik Chiswick til at fare rundt i barnekammeret med distræt bekymring. Marjorie hævede sin temperatur endnu et par grader, og Chiswick ringede efter komiteen.

Komiteen kom, holdt rådslagning, og vidste ikke, hvad man skulle gøre. Den besluttede at afvente udviklingen og gik igen.

Og mens mrs. Fielding hastede afsted til det sted, hvor hun skulle udfolde de ædle resultater af sin tankevirksomhed, lå Marjorie i privatsekretærens favn, somme tider sovende, og ind imellem med vidtåbne, glasagtige, lysende øjne.

Privatsekretæren var der på overtid, men det var hun ligeglad med. Hun var glad for at kunne blive, fordi Marjorie var pirrelig og ikke ville have, at Chiswick skulle røre hende.

Marjorie bevægede sig uroligt rundt i miss Vickers' arme, prøvede en ny stilling hvert andet øjeblik, og kastede sit ophedede hoved fra side til side. Hendes kinder var glødende, og den samme røde farve bredte sig ud over panden og var synlig gennem hendes gyldne krøller. Hvor hovedet berørte privatsekretærens arm, brændte den som under et glødende strygejern.

Privatsekretæren – som i virkeligheden overhovedet ikke havde nogen stemme – sang:

"Mæh si'r det lille lam, lille lam, lille lam,
mæh sir det lille lam, mor jeg fryser, jeg vil hjem ..."

Marjorie blev irriteret. Hun ville ikke have nogen sang. Hun vidste ikke, hvad hun ville have. Hun var ikke vant til, at hendes temperatur lå uden for normalen, det gjorde hende gnaven, men hun var yndig selv da, for gennem gnavenheden trængte af og til et lille smil – søde små "vil I ikke nok have Marjorie undskyldt"-smil, blot for at vise, at hun ikke var sur på nogen, men kun følte sig ualmindelig dårligt tilpas.

"Du dejlige kære lille pige!" udbrød privatsekretæren og bøjede sig ned og kyssede den brændende kind.

Det blev en hård nat for privatsekretæren, men hun elskede det. Det var så velsignet at mærke den lille varme barnekrop hvile i sine arme og at være i stand til at give søvn og trøst og alt muligt til det søvnløse barn.

Da solen stod op, var Marjorie faldet i søvn, men kastede sig uroligt frem og tilbage, og på hendes hvide hud, hvorfra feberen

nu havde trukket sig tilbage, glødede tusindvis af lysende røde pletter. Marjorie havde mæslinger.

Chiswick foreslog at sende ilbud efter komiteen, men mens hun gjorde det, fik privatsekretæren mr. Fielding vækket og trukket ud af sengen. Han kom ind i barnekammeret iført badekåbe og tøfler, og fo'r ud igen for at gribe telefonen.

Inden komiteen havde fået deres pandekrøller i orden og var undervejs, stod den gode, solide gamle læge bøjet over Marjories vugge.

"Et meget alvorligt angreb," sagde han, "men ikke nødvendigvis farligt. Hold hende (osv.) og giv hende (osv.). Jeg kigger ind i eftermiddag."

Da komiteen ankom en times tid senere, var der ikke noget for den at gøre andet end at anerkende eller misbillige, hvad der allerede var foretaget. Den besluttede at sende mrs. Fielding bulletiner. Ikke noget vagt eller ophidsende; blot kølige, rolige meddelelser af fakta. Noget i retning af en rapport fra et komitemedlem til et andet.

Mrs. Fielding modtog den første, netop da hun stod foran modtagelseskomiteen.

"Marjorie har mæslinger. Ingen grund til at blive urolig." lød den. Hun rynkede panden. Hvorfor skulle de forstyrre hende med småting?

Ved middagstid modtog hun en ny meddelelse. Den lød: "Patientens tilstand uændret. Ingen grund til at være urolig."

Hun krøllede den sammen og kastede den fra sig på gulvet. Den havde afbrudt en inspirerende samtale om kvindens højere åndsliv.

Da lægen så til Marjorie lidt senere, blev han siddende hele fem minutter hos hende, hvilket var usædvanligt længe for en travl mand som han, og da han gik, bemærkede han i en alvorlig tone, at han ville komme igen om aftenen.

Han holdt ikke rigtigt af den måde, de røde pletter opførte sig på.

Da han kom igen, rynkede han panden. Mr. Fielding sad ved siden af vuggen med den ene af Marjories varme hænder i sin, mens han blidt lod fingrene bevæge sig hen over hendes pande. Privatsekretæren lå på knæ på den anden side af vuggen. Men det var ikke dem, doktoren rynkede panden over.

"Jeg holder ikke af hendes tilstand, slet ikke," sagde han. "Slet ikke. Men jeg skal forsøge at få hende igennem det. Vær så venlig at ringe til min kone og sige, jeg ikke kommer hjem i aften." Marjorie lå sløv hen med åbne øjne, der stirrede opad på ingenting. Hendes åndedræt var kort og hurtigt, og hendes hjerte bankede som de hurtige slag af en damphammer.

Hun spekulerede svagt over, hvorfor denne mærkelige ting skete for hende, og da privatsekretæren rørte hende, forsøgte hun at smile, men opnåede kun at lave hvide linjer på sine tørre, tynde læber.

Klokken var ni, da mrs. Fielding rejste sig for at holde sin tale for den nationale sammenslutning, og netop da hun rejste sig, fik hun stukket et telegram i hånden. Det var fra komiteen.

"Patienten alvorligt syg. Bedst mulige lægehjælp til stede. Vær ikke bekymret."

Mrs. Fielding læste det og gik op på talerstolen. "Formandinde og ærede damer," begyndte hendes tale på papiret, "mit barn er et eksempel på fordelene ved det

videnskabelige moderskab." Men det var ikke sådan, hun læste det. Da hun stod der foran sit publikum, rystede papiret i hendes hånd, og da hun så på de linjer, der var skrevet på det, læste hun kun én ting: "*Patienten alvorligt syg.*"

"Fru formandinden og ærede damer," begyndte hun, "mit barn er – mit barn er –" Linjerne forsvandt og hun vaklede. "Mit barn," sagde hun, "er – er meget sygt i aften. Jeg bliver naturligvis nødt til at gå. De må have mig undskyldt." Og hun vendte sig om og flygtede.

Det er ganske mærkeligt, at det første artikulerede ord, Marjorie sagde i sit liv, blev ytret netop omkring dette tidspunkt. Hun var blevet mere irritabel og havde skubbet sin faders hånd og det vand, som privatsekretæren tilbød hende, til side.

"Hvad er det, du vil have, lille pige?" spurgte miss Vickers, og Marjorie sagde – flere uger før det var skemalagt – "Mo-ar."

3

Marjorie håndterede mæslingerne bemærkelsesværdigt godt af et kuvøsebarn at være. Efter den første, tøvende periode, hvor hun syntes at foretrække døden frem for de mulige ar, blomstrede hun op i voldsom plettethed og plaskede lystigt rundt i soda-bade, hvorpå hun stille og roligt falmede igen til sin sædvanlige lyserød-og-hvidhed. Virkningen på hende var glimrende, men for Chiswick, hendes trofaste barnepige, blev den en kilde til bekymringer og ærgrelse.

Alverden bøjer sig for et sygt barn, men et barn, der er ved at blive rask, sætter foden på nakken af den bøjede verden, og trykker til. Marjorie herskede. Hun forlangte mange ting. Hun

insisterede på at blive vugget i søvn, og sunget for, og blive holdt, når hun var vågen, og alskens andre ting, som komiteen fandt svækkende og gammeldags, og mrs. Fielding, der glødede af sin nyfundne moderkærlighed, besluttede at Marjorie skulle have, hvad hun forlangte. Hun følte, at en smule forkælelse nok ikke ville skade barnet, men hun var bange for Chiswick.

Chiswick var, som en upåvirkelig, trofast vagtpost, altid til stede, og bagved Chiswick stod komiteen og bag komiteen de forenede kvindeklubber, og bagved dem var hele den smukke teori om videnskabeligt moderskab og den endnu smukkere om et Højere og Bedre Liv For Kvinder. Mrs. Fielding følte, at verdens øjne lå på hende, og at Chiswick var disse øjne. Den eneste måde at skaffe sig frihed på, var at få slukket for de øjne, så det var hvad hun gjorde. Hun gav Chiswick en eftermiddag fri.

Chiswick gik kun tøvende og modvilligt. Hun holdt meget af pligttroskab, og hun nærede kun et ønske i sit liv, nemlig at sørge for, at Marjorie holdt sig til planen.

Mrs. Fielding og Marjorie havde en dejlig eftermiddag. Marjorie lærte at lægge armene om halsen på sin moder og at lægge sit ansigt tæt op til sin moder, mens Chiswick vandrede utilfreds frem og tilbage uden for huset.

Da hun blev lukket ind, smed hun hatten og fo'r ind til Marjorie med et grådigt udtryk. Hun tog den lille piges puls otte gange i træk og nægtede at spise aftensmad, fordi hun ville have så mange åndedrætsmålinger og temperaturer, at hun ikke havde tid til at spise.

Hun var netop ved at gøre sig klar til dejlig videnskabelig aften, da mr. Fielding kom ind i barnekammeret. Mr. Fielding

var lige så bange for Chiswick som for mrs. Fielding. Han kastede et hurtigt blik på Marjorie, som hun sad der og så sød og nyvasket ud i sit nattøj, et andet mod døren, og smilede så til Chiswick. Det var et bedragerisk uskyldigt smil.

"Chiswick," sagde han, "det er en smuk aften."

"Er det det, sir?" sagde hun køligt.

"Smuk," svarede han i en meget entusiastisk tone. "Så smuk! Jeg har aldrig set nogen smukkere aften – der *udenfor*."

"Siger De det!" svarede hun, men hendes stemme udtrykte den allerstørste ligegyldighed for vejret. Mr. Fielding bevægede sig hen imod Marjorie. Chiswick stillede sig tavs ind mellem dem.

"Jamen dog!" udbrød mr. Fielding. "De ser da slet ikke ud til at have det godt, Chiswick. De arbejder for meget. Jeg ved virkelig ikke, hvad mrs. Fielding tænker, sådan at lade Dem overanstrenge Dem på den måde. De er så trofast, så –"

Chiswick rystede på hovedet.

"Jeg vil ikke have fri," sagde hun tvært. "Det har jeg haft. Jeg har ikke brug for mere. Jeg har det fint."

"Jamen," sagde mr. Fielding, "en hurtig lille spadseretur i den friske aftenluft ville udrette vidundere for Dem, vidundere! Det ville gøre Dem helt frisk igen. De må virkelig tænke på Deres helbred, Chiswick." Han så længselsfuldt hen mod Marjorie.

"Nej, ellers tak," sagde Chiswick. "Jeg klarer mig nok."

"Chiswick!" sagde mr. Fielding. "Jeg insisterer. De kan ignorere Deres helbred, hvis De vil, men jeg vil ikke tillade det. Hvad skulle Marjorie gøre, hvis De nu blev syg – og gik hen og døde? Jeg forlanger, at De går en lille tur for Deres sundheds skyld. Lad os sige … to timer, eller tre, hvis De vil."

Chiswick strittede imod, men mr. Fielding lagde blidt hånden på hendes skulder og skubbede hende hen mod døren. Hun kastede et sidste længselsfuldt blik bagud ind i barnekammeret og gik så. I to stive timer sad hun ensom på en bænk foran huset, hvorpå hun trist til mode og med en ansats til forkølelse atter gik ind.

Marjorie sov, men da hun hørte Chiswicks skridt sukkede hun og stak en blød hånd i vejret. Chiswick greb den – og tog hendes puls.

Den næste morgen så miss Vickers op fra sit arbejde med at udfylde registerkort med gårsdagens målinger, og smilede til Chiswick. Dette var usædvanligt, for de stod ikke på nogen særlig god fod, og Chiswick stivnede øjeblikkelig.

"Jeg ser syg ud, gør jeg ikke?" sagde hun trodsigt. "Jeg har brug for frisk luft, ikke sandt? Jeg får en dårlig teint, hvis jeg ikke går ud og sidder et par timer på den stenbænk, ikke sandt? – Puh! Ikke for Dem! Næh nej, min fine ven, jeg går ud om eftermiddagen for mrs. Fielding, og jeg går ud om aftenen for mr. Fielding, hvis jeg absolut skal, men jeg går ikke ud om formiddagen for en privatsekretærs skyld. Det gør jeg altså ikke."

"Jeg tænkte skam bare," sagde miss Vickers i en omsorgsfuld tone, "at De måske kunne have lyst til at trække lidt frisk luft. Jeg har ikke noget imod at passe Marjorie imens."

"Jeg gør det ikke," sagde Chiswick kort.

"Å!" sagde miss Vickers, Hun skrev hurtigt videre et par minutter. "Forresten," sagde hun, idet hun tog et nyt kort, "jeg har glemt at fortælle Dem –" hun skrev en temperatur ind – "at komiteen" – endnu et kort – "sagde, at der er brug for en

autoklave" – en ny indførsel blev nedskrevet – "og sagde, at jeg skulle bede Dem fremskaffe en" – nok et kort – "nu her til morgen."

Chiswick smed det børnetøj, hun havde i hånden, på vuggen med mere voldsomhed en egentlig nødvendigt. Hun smed en hat på hovedet og stak en hattenål igennem den med en arrig bevægelse. Så løb hun hele vejen hen til forretningen og tilbage igen, og idet hun gik ind i huset kastede hun et ondt blik på stenbænken. Mrs. Fielding mødte hende i døren.

"Chiswick," sagde hun, "jeg vil give dig eftermiddagen fri igen i dag."

Marjorie nød Chiswicks udflugter. Så var hun pludselig i en verden, hvor folk gjorde rare ting for hende, og hendes trang til at blive kælet for blev en ligefrem plage. Når underholdningen stoppede, knyttede hun næverne, lukkede øjnene og skreg. Sommetider, når hendes krav var for længe om at blive imødekommet, holdt hun vejret, til hun var helt blå i hovedet. Og overfor en sådan erklæring kunne kun Chiswick forblive kold. Hun syntes virkelig at være fuldstændig upåvirkelig, men det var hun ikke. Enhver kvinde har sin pris.

Det var en eftermiddag, hvor der var møde i klubben, og mrs. Fielding var ude. Miss Vickers var også ude, og Chiswick var lykkelig. Hun behøvede ikke at gå ud.

Marjorie sad på det nu steriliserede gulv og planlagde Chiswicks fald. Hun ville vugges i søvn, og det var – ligesom "Mæh, sir det lille lam" – imod reglerne. Videnskabelige babyer bliver lagt i deres seng og falder i søvn uden at blive vugget eller kælet for.

Marjorie græd.

Hun begyndte at gnide øjnene med bagen af sine små tykke næver og gabte, så hendes mund blev til en lille lyserød cirkel. Det var for at meddele Chiswick, at hun var søvnig. Chiswick lagde hende i vuggen.

Marjorie satte sig op og klynkede, mens hun af og til skævede hen til Chiswick. Chiswick var og forblev rolig og ligegyldig. Marjorie lagde sig ned, tog afsæt og satte i et hyl. Det påvirkede ikke Chiswick. Marjorie rullede om på den ene side, hævede stemmen en oktav og skreg, mens hun bankede i siden af vuggen med sine knytnæver. Hun blev blå i hovedet. Chiswick tog ingen notits.

Marjorie blev pludselig stille af bare ærgrelse. Hun foregav at give sig. Hun satte sig op i vuggen og smilede huldsaligt. Hun lod, som om søvn og det at blive vugget til ro lå så fjernt fra hendes tanker, som noget kunne. Hun ville gerne ned på gulvet. Chiswick gav efter på det punkt, som en slags belønning for udvist tapperhed.

Uden mindste tøven kravlede Marjorie hen til gyngestolen, som stod i et hjørne af værelset, og forsøgte sit nyeste og mest berømmelige nummer. Det var et nummer, som hun med rette var stolt af. Da hun havde lavet det med sin moder, havde hun fået et stort og dejligt kram, og det undlod aldrig at indbringe et kys fra hendes fader. Hun havde ganske vist hver gang udført det med assistance fra et af vuggens ben, men gyngestolen så også anvendelig ud. Marjorie kunne nemlig stå op på sine egne ben, når hun havde noget at støtte sig til, og det ville hun nu gøre for Chiswick.

Hun hævede sig op på knæ med stolens hjælp, og tog så et fast tag i sædet. Forsigtigt trak hun en fod op under sig og

afprøvede styrken i knæet. Den var udmærket. Hun rejste sig langsomt og anbragte den anden fod ved siden af dens kammerat, stivede knæene af og stod oprejst! Det var storslået! Hun drejede hovedet for at se, hvordan Chiswick tog det. Stolen svigtede hende grusomt. Den vippede fremad på en uforudsigelig måde og tillagde sig en mærkværdig ustabilitet. Marjorie tog et godt greb i den, og sædet hævede sig fortil og dykkede så igen. Hun kastede et fortvivlet blik hen mod Chiswick, vaklede, greb ud i luften efter et mere sikkert holdepunkt, gispede og satte sig ned så pludseligt, at flaskerne i autoklaven på bordet raslede.

Stolen, der således var befriet, nikkede viist til hende et par gange, og faldt så til ro igen i en ubevægelig og bedragerisk efterligning af stabilitet og fasthed.

Marjorie havde ikke tænkt sig at lade sig narre to gange af den samme stol. Hun prøvede den forsigtigt af. Hun lagde hånden på den og den gyngede. Hun fjernede hånden, og den holdt op. Det var en bemærkelsesværdig mekanisme. Hun kravlede hen på den ene side af den og prøvede igen derfra. Det var straks meget bedre. Hun hævede sig op igen, og skønt stolen vrikkede på en distraherende måde, smed den hende ikke af.

Chiswick var ikke passende imponeret. Hun lod til at mene, at det at stå op var en ganske hverdagsagtig ting. Marjorie tøvede, så appellerende på hende, og så – for at overvælde hende fuldstændigt – fjernede hun den ene hånd og stod frit, kun støttet af den anden.

Pludselig begyndte den forræderiske stol at gynge igen. Den dukkede ned under hendes hånd med en kvalmende bevægelse,

og hævede sig atter, blot for at synke igen. Marjorie skælvede. Hvis nu hele verden begyndte at udvikle denne ustabilitet! Tænk, hvis vugger og gulve og vægge fandt på at begynde at gynge op og ned!

Hun mistede sin tro på det ubevægelige. Intet var mere solidt og sikkert, undtagen stærke, varme arme, som holdt én fast. Hun slap, hvad der var tilbage af greb i stolen, og i sin ophidselse glemte hun, at hun stod op. Hun havde kun én tanke: Chiswick og sikkerhed!

Hun vaklede lidt, men stod så fast, rakte armene ud og tog et skridt i retning af Chiswick. Hun svajede bagover og var lige ved at sætte sig ned igen; så tog hun på en gang tre hurtige skridt, bøjede sig frem og faldt fladt på ansigtet.

Chiswick fo'r hen imod hende, men for sent. Hendes pande ramte det hårde gulv lige før Chiswick nåede hende, og hun skreg af rædsel. Det var sandt! Selv gulvet havde vist sig falsk og løftet sig for at slå hende. Hendes hjerte bristede, og så, før hun vidste af det, lå hun i Chiswicks arme og blev vugget voldsomt. Chiswick var faldet ud af sin videnskabelige ro.

Og fra da af var det kun et spørgsmål om, hvem der kunne forkæle Marjorie mest. Der var mrs. Fielding, som var sikker på, at ingen mistænkte hende; og mr. Fielding, som forsigtigt undgik at vise sine handlinger offentligt; og Chiswick, som var strengt korrekt, når hun blev iagttaget og svag og medgørlig, når hun var alene, og miss Vickers, som var skamløst ligeglad med regler. Og mellem disse fire havde Marjorie et ganske almindeligt småbarnsliv, og medlemmerne af komiteen var lykkeligt uvidende om det. De rapporterede jævnligt om hendes fremskridt og pralede med hendes videnskabelige opdragelse.

Da Marjorie nåede en alder af to år, havde hun fået alle sine tænder og kunne udtale ord på en og halvanden stavelse, og hægte dem sammen til sætninger, som ingen andre end hendes elskelige husfæller havde en chance for at forstå. Efter opdragelseskomiteens retningslinjer var hun altid iført kjoler med et videnskabeligt tilsnit, som var opstået i hjernen hos en person, der måtte nære en kronisk aversion mod flæser og den slags, og som havde en urokkelig overbevisning om, at kun det grimme var hygiejnisk. Marjorie bar "helseklæder", som lignede forkert sammensyede melsække, og "helsesko", som fik folk på gaden til at standse op og stirre på hendes fødder. Hendes klæder var så umådelig sunde, at Marjorie burde have blomstret som en rose, men i virkeligheden skete der det modsatte. Hun blev bleg og vranten og ville ikke spise sin klidvælling og "Børnenes Bedste"-budding. Om dagen virkede hun sløv og om natten sov hun uroligt og vågnede ind imellem op med et skrig. Hun havde ingen appetit. Alle syntes, det var synd for hende og gjorde alskens småting for at fornøje hende – altså i det skjulte.

Hos ethvert andet barn ville lægen straks få mistanke om, at hun spiste forkert, men Marjories komite havde anordnet hendes ernæring, og den var over enhver kritik. Lægen havde foreslået, at kuvøsebørn måske kunne være disponeret for sådanne perioder af nedslåethed. En af de strengeste regler i komiteens ernæringsplan var "INTET SLIK". Slik var absolut forbudt. På dette punkt var komiteen meget enige.

Miss Vickers mente, at det var forfærdeligt og ondt. Hun levede selv på en diæt, som overvejende bestod af chokoladebudding, og mente at en slikløs verden ville være patetisk. Hun havde medlidenhed med Marjorie, og af og til,

når ingen så det, smuglede hun et lækkert, fedt stykke chokolade ind i Marjories modtagelige mund. Miss Vickers mente, at et lille stykke slik af og til var godt for barnet, men hun sørgede for ikke at give Marjorie mere end hun troede var godt for hende.

Mr. Fielding var af samme opfattelse. Han kunne ikke forestille sig en uforsødet barndom, og når som helst han besøgte barnekammeret, smuglede han nogle bløde vingummibamser med ind – af den slags som opløser sig i munden uden at efterlade sig spor. Marjorie var tilfreds. Hun havde en appetit på slik, som var rent ud fænomenal. En morgen var hun og hendes moder på et lille svip ned ad gaden, da de kom forbi en af den slags forførende slikbutikker, hvis snedige indehaver har sørget for, at udstillingsvinduerne når så langt ned, at de fristende sager er ganske tæt på den samme højde som en toårigs mund.

Marjorie standsede. Hun pressede sin næse ganske flad mod ruden og frydede sig ved synet. Hun gled frem og tilbage mellem den side, hvor der lå fyldte chokolader og den anden, hvor der var lyserøde bonbons, og undervejs lavede hendes næse et ren stribe på det støvede glas. Han tøvede foran de bløde skumfiduser, passerede uden at standse forbi chokoladepladerne og stod så fast og urokkelig foran de lyserøde bonbons.

Hun nægtede at forlade dette pragtfulde sted. Da mrs. Fielding forsøgte at trække hende bort, forblev hendes næse trykket mod ruden, og hun skreg. Mrs. Fielding så op og ned ad gaden med et skyldigt blik. Der var ikke et komitemedlem i syne. Gaden var fri for de besværlige fødder af medlemmer af

sammenslutningen af kvindeklubber. Mrs. Fielding forsvandt ind i slikbutikken. Det var ganske sikkert at efterlade Marjorie udenfor; hun ville blive samme sted som hendes næse, og hendes næse var tilsyneladende permanent klistret fast til vinduet.

Men da mrs. Fielding kom ud igen med en lille papirspose i hånden, vendte Marjorie sig. Synes af en af de delikate lyserøde søde klumper, som blev løftet op fra posen fik hende bort fra vinduet, og da bolsjet faldt ned i hendes åbne mund, var hun besejret. Hun fulgte med største glæde med sin moder. Hvor den papirspose end gik, ville Marjorie følge med. Det sidste bolsje forsvandt, før de nåede hjem, men mrs. Fielding vedblev at bære den tomme pose med sig, og Marjorie fulgte den.

"Miss Vickers," sagde mrs. Fielding, da hun overlod Marjorie til hende, "De må aldrig, aldrig tillade nogen at give Marjorie slik. Det ville ikke være sundt for hende." På denne måde prøvede hun at skaffe sig et monopol på Marjories kærlighed og samtidig forebygge eventuelle skadevirkninger, men hun vidste ikke, til hvilke dybder, Chiswick var sunket. Skjult bag hendes løstsiddende bluse var der noget, som raslede mistænkeligt som papir, og som fik hendes engang så ubekymrede samvittighed til at krympe sig ved hver en raslen.

Og naturligvis fik Marjorie for meget slik. Når som helst hun var alene med et medlem af husstanden, dukkede der slik frem fra de mest uventede steder på deres personer, og hun begyndte at holde af disse små selskaber på tomandshånd.

Det var da også virkelig en fornøjelse at se Marjorie spise slik. Hun var ikke grådig. I det mindste så hun ikke grådig ud. Hun så overrasket og fornøjet ud. Hun så aldrig så sjælfuld og

syndefri ud, som i det øjeblik, hvor hendes lyserøde læber lukkede sig om et bolsje. I et sådant øjeblik syntes hun at glemme sin omverden og leve i en højere sfære. Komiteen var meget nøjeregnende angående slik. Den udfærdigede de strikteste regler mod slik og fik dem sat op på væggene i barnekammeret, og når medlemmerne var på visitats, kæmpede de om at være den sidste, der gik. Den sidste, der forlod værelset, lod som regel et stykke slik falde ned i Marjories mund.

Hendes utilpashed var en herlig mulighed for alle de gavmilde hænder. Alle havde en god undskyldning for at gå ind i barnekammeret så ofte som muligt, og Marjorie befandt sig i en konstant tilstand af himmelsk lykke, indtil dommens dag indfandt sig. Hun lå i sin lille seng og var ganske simpelt umådeligt, ud over alle grænser dårlig. Hendes øjne var indsunkne, og hendes kinder skiftede mellem bleggul og feberrød. For første gang i sit liv afviste hun slik.

Hendes familie og plejersker og hendes opdragelseskomite vandrede rundt i nærheden af barnekammeret, hver med en knyttet hånd, som skjulte et stykke slik, og ledte efter lejlighed til at bøje sig ind over sengen og tilbyde det til Marjorie, uden at de andre så det. Det var ikke så lidt af en procession. Hvert øjeblik var der en, som bøjede sig over sengen. Og til sidst kom lægen og bøjede sig over sengen, og alle de øvrige gjorde det samme.

"Barnet har det skidt," sagde lægen, idet han tog hende op og gav hende en mixtur.

"Det vidste vi godt, doktor," sagde miss Vickers. "Vi vidste godt, hun var temmelig syg."

"Syg!" sagde han. "Syg! Jeg sagde dårlig. Meget dårlig. Hun er overfodret. For meget slik."

"Å!" udbrød de allesammen. "Slik! Umuligt!"

"Komiteens regler ..." begyndte formandinden.

"Har hun spist dem?" spurgte lægen ondskabsfuldt. "Hvis hun har gjort det, så er det ikke så underligt, hun er dårlig. Det bliver jeg også, når jeg ser dem." Han stirrede stift på forsamlingen. "Hvem af jer har givet hende slik?" spurgte han. Ingen svarede. Han vendte sig om til Marjorie.

"Kan du godt lide slik?" spurgte han.

"Da!" sagde Marjorie.

"Hvem giver dig slik?" forhørte han. Marjorie så på alle ansigter over sig. Hun valgte Chiswick.

"Sjisi," erklærede hun.

Chiswick rødmede. De andre så på hende med misbilligende forbløffelse.

"Hvem giver dig ellers slik?" vedblev lægen.

"Papa," sagde Marjorie.

Mr. Fielding blev højrød i hovedet og undgik de bebrejdende blikke, der rettedes mod ham.

Kun miss Vickers sparede ham. Hun slog trodsigt med nakken.

"Jeg gav hende slik. Masser af slik. Hun har godt af det," erklærede hun.

"Hvem ellers?" spurgte lægen.

"Mama," sagde Marjorie.

Mrs. Fielding skjulte øjnene bag sit lommetørklæde. Hun var bange for komiteen og skjulte sig bag sine tårer, fuldt vidende at de ikke ville angribe hende her og nu. Men komiteen

overvejede ikke noget angreb. Den forberedte en ærefuld tilbagetrækning og var sivet bort, før Marjorie kunne gøre dens nedrighed bekendt for alverden.

"Doktor," sagde mr. Fielding uroligt, "tror De, De kan få hende igennem det?"

Lægen brummede dybt nede fra struben.

"Få hende igennem!" knurrede han. "Få hende igennem! Hvorfor spørger De mig ikke?" snerrede han til mrs. Fielding. Mrs. Fielding tørrede øjnene.

"Kan hun blive rask igen?" spurgte hun.

Lægen blev højrød i hovedet.

"Hvad med Dem?" brød han ud mod Chiswick, men Chiswick så kun på ham i tavs elendighed. Lægen vendte sig og så på dem alle fire.

"Få hende igennem!" knurrede han. "Ja, jeg skal nok få hende igennem det. Hun er lige så lidt syg som jeg er, men hun har det rigtig skidt. Stopfodret med slik. Jeg foreskriver –"

Han vendte sig og, gik hen til væggen og flåede alle de regler og skemaer ned, som komiteen så omsorgsfuldt havde lavet. Da han atter vendte sig til mr. Fielding, så han noget mere fornøjet ud.

"Hvordan har Deres moder det?" spurgte han.

Mr. Fielding gispede.

"Min moder!" stammede han. "Jamen – hun – er død."

"Og hvordan med Deres moder?" spurgte lægen mrs. Fielding.

"Moder har det udmærket, tak." sagde hun.

"Godt!" råbte lægen. "Jeg foreskriver én bedstemoder, én god, gammeldags bedstemoder. Og sørg for, at hun ikke er sådan en

nymodens tingest, for ellers smider jeg hende ud og finder en på gaden, som passer mig bedre."

Marjorie så forundret op på ham med blege, store øjne.

"En kuvøse er udmærket, når en moder ikke kan," sagde han, "og en moder er udmærket, når man ikke kan skaffe en bedstemoder; men Fanden hente alle jeres komiteer og skemaer og reglementer! Det eneste gode ved regler er at finde undtagelser. Hvad dette barn har brug for mere end noget andet, er en stor dosis god, gammeldags bedstemødring."

Han knappede sin frakke og blev et øjeblik stående for at knibe Marjorie i kinden.

"Vi ved godt, hvad du vil have, gør vi ikke?" sagde han, og Marjorie smilede op til ham, et tyndt, blegt smil.

"Ha' tlik!" svarede hun.

En hat er en hat (1909)

Inde på Lokal-Ekspres-Kompagniets kontor i Westcote havde telefonen i fem minutter ringet uafbrudt og af fuld kraft og Mike Flannery blev for hvert minut mere og mere rasende. Han sendte telefonen et ondt blik og var lige ved at snappe modtagerrøret og sige noget, der slet ikke stemte med reglementet.

"Nummer 76 svarer slet ikke," sagde telefondamen i en elskelig tone til den, der ville have fat på Flannery. "Skal jeg ringe op igen?"

Mrs. Madden rettede sig og fik et hårdt udtryk om munden. Hun stirrede bistert på sin telefon.

"Værs'go og ring, til han svarer!" sagde hun arrigt. "Mon den mand ikke har tid at passe sin forretning."

Da telefonen atter kimede løs, var Mike Flannery ikke mere i kontoret. Han var ude at tage mod 4:08, der kom fra byen. Jernbanemanden lod kollierne dumpe fra waggonen ned på Flannerys store trækvogn. To kufferter og en stor kurv vasketøj blev først skubbet ned, så kom nogle tagrør. Derpå overrakte han varsomt Mike Flannery en stor, cylinderformet papæske, hvorpå der seks gange med store bogstaver stod: "*FORSIGTIG*". Så kom tre kasser salat, et cykelhjul, to automobilringe og en stol.

"Og så har jeg en kalv til dig, Mike," sagde han.

Kalve forsendes i eller uden tremmekasse. Det er dyrest at sende kalven uden kasse, men mange foretrækker det alligevel, for det er nemmest. Så er man fri for at lave kassen og for at få

kalven ind i den. Afsenderen går bare med dyret hen til jernbanekontoret, betaler fragten, får et modtagelsesbevis og går hjem igen. Og det er også dejlig nemt for modtageren. Ingen ulejlighed med at få kalven ud af kassen, modtageren bliver siddende hjemme, drageren kommer med kalven, rækker ham rebet, dyret er bundet med, og siger: "Vær så artig, her har De Deres kalv," modtageren slipper kalven løs i sin gård og så er den historie ude. Men al den ulejlighed, afsender og modtager slipper for, den har til gengæld jernbanefolkene.

"Skub tremmekassen ned på trækvognen," sagde Flannery.

"Han er løs, kom herop og hjælp med!" svarede jernbanemanden.

Da de tog fat på kalven, brølede den og kaldte på sin mor og gjorde sig stiv i forbenene. Konduktøren kom hen til vognen og sagde, at de måtte skynde sig. Det er svært at få en velvoksen kalv ud af en sidedør og ned på en trækvogn; det er heller ikke let for en kalv at stå på en trækvogn, og da dyret gjorde sig ud til bens, prøvede de derfor at lodse den ud af bagdøren og ned ad trinnene. Nogle af de rejsende kom til og skubbede bag på, og sådan fik de den ned på perronen, hvor den ynkeligt brølede "mo-o-o-oh!"

Og hele tiden vedblev telefonen at ringe.

Flannery bandt kalven fast til en af kufferterne og trak af med trækvognen. Bag ham fniste passagererne i 4:08, foran ham kimede telefonen. Om han var gal i hovedet? Han var så gal, at han sparkede kufferten hen ad perronen, så kalven, der måtte følge med den, i to spring satte lige ind i Ekspres-Kompagniets kontor, hvor den standsede, dum af skræk og forbavselse, og så fortumlet, at den slet ikke mærkede, at tøjret var sprunget. Det

så Flannery heller ikke; han ænsede slet ikke den måbende kalv, men kastede fragtbrevene hen ad disken og fo'r til telefonen.

Da først kom kalven så meget til sig selv, at den så ned for at finde ud af, hvad der var i vejen med forbenene. De sad fast. Den havde i springet fået dem begge to ned i den store papæske med de seks "*FORSIGTIG!*"

"Mo-o-o-er, mo-o mo-o!" brølede kalven med bevægelig stemme.

"Hallo!" skreg Flannery henne ved telefonen. "Hvorfor fanden gør De sådan et postyr! Om jeg ved, det er lørdag eftermi'da'? Ja vel ved jeg det! Ringer De Mike Flannery op for at fortælle ham, hva' for en da' i ugen det er?"

"Er der kommet en pakke til mrs. Martha Mary Madden?" abede han efter. "Bare De ville være så venlig at give mig ét eneste minut til at se på fragtbrevene ... For fanden, frue, hvordan kan jeg se efter Deres pakke, når De bli'er ved at råbe til mig i telefonen? – Kan du se at komme væk med dig, dit store bæst, og det i en gesvindighed!"

Mike Flannery slap telefonrøret og sprang løs på kalven. Han skød skulderen ind under den, greb den om forbenene med sin ene hånd og løsnede med den anden hatteæsken fra dens ben. Telefonen kimede. Men nu agtede Flannery ikke dens kimen mere end en bis summen. Med tænderne løste han knuden på sejlgarnet om den itutrampede papæske og tog låget af. Der var to store huller i låget af kalvens fødder. Han kiggede ned i æsken. Det var en hat. Flannery halede den op af kassen, lagde den på kufferten, og trådte et skridt tilbage for ligesom bedre at overskue situationen.

"Og i morgen – i morgen er det søndag!" sagde han. "Søndag! Ka' du så la' det være nok du!" Han truede ad den stadigt kimende telefon, "og kan du også!" sagde han til kalven. "Ja, glo du bare! Vær så artig og se, hvordan den hat tager sig ud! Se her!"

Hatten var – eller rettere: havde været – en af disse høje hatte, der har facon som en omvendt kulkasse. Den var syet af lette, lysegule sirup-kandisfarvede strå, der vandt sig spiralagtigt op til puldens plateau. Vendte man op ned på den, kunne den bruges som papirkurv, skønt jeg forresten aldrig har set sådan en papirkurv, og det havde Mike Flannery heller ikke, så lidt som han nogen sinde havde set magen til den hat. Han havde slet ikke straks forstået, at det var en hat. De lavpuldede damehatte à la grydelåg havde grasseret så længe der på egnen, at han for længst havde afgjort med sig selv, at sådan så en hat ud. Og dette var den første højpuldede, der nåede ud til hans enemærker.

En kalv er et overmåde pænt dyr, med to kraftige tæer på hver af sine nette fødder, men de fødder gør ingen god virkning, når de anbringes i pulden af en hat med første, anden og tredje etage foruden stue og kælder. Hatten lignede ikke sig selv. Dens store bunker hvide spiræa og lyserøde roser var rystet sammen til en melange med det lysegule strå og maset ind i båndene. Hatten var i en lidende tilstand, stærkt såret: tre punkturer, et sammensat brud og en masse kontusioner. Den så gruelig syg ud, den stakkels hat. Ingen hat kunne have et mere sygeligt udseende end denne.

Flannery bøjede sig roligt ned og tog æsken op. Afsendt fra "Ernestas Kunst-Modemagasin." Da Flannery læste adressatens

navn, rettede han sig og sendte telefonen et vredt blik: Hatten var adresseret til mrs. Martha Mary Madden. Og telefonen kimede stadig og blev ved at kime.

"Hallo!" sagde han og greb telefonrøret. Han gjorde sin stemme forholdsvis blid. "Hallo! Er det Dem, mrs. Madden? – Nå ja! Kunne De kanske bare tale lidt langsommere? ... Ja, men det er jo lige præcis, hvad jeg siger Dem ... hvis jeg bare måtte komme til orde ét eneste minut ... Jo, De kan være stødt på, jeg ved nok, hvad jeg har at gøre ... nå ja, glæder mig, at De også ved det! En hat? Siger De: hat –? Har jeg ikke stået her den sidste halve time og sagt Dem, at den hat *er* kommet. Jeg siger: *kommet! Den-hat-er-kommet!*"

Flannery satte modtagelsesrøret hårdt på plads. Nu var han igen rasende.

"Hvorfor jeg ikke bringer hende hatten? Om jeg vil skynde mig, for det kan være, der er lidt at rette ved pynten! Ja, De får nok lidt at rette, får De! Bare hun bliver tilfreds med den, når den kommer."

Han så tænksomt i retning af telefonen. Det var hans pligt at aflevere hatten, og aflevere den ville han. Men mon det ikke var bedst at telefonere til mrs. Madden, at hatten havde haft et lille uheld. Måske ville mrs. Madden så ikke blive så rystet. Han tog telefonbogen og begyndte at slå op.

"M," sagde han. "K, L, M, Mad. – Madden! John C. Madden, 1-3-5. Westcote."

Han rakte hånden ud mod modtagerrøret og så tilbage efter hatten. Hans hånd forblev ubevægelig udstrakt – der var ingen hat! Den sidste hvide spiræa forsvandt netop i samme nu i kalvens mund. Flannerys hånd faldt mat ned.

"Reglementet angående dette tilfælde," mumlede Flannery. "Reglementet angående dette tilfælde – regle… –"

Han kløede sig i sin røde paryk.

"Skidt med reglementet!" sagde han. "For reglementet er en hat en hat og en kalv en kalv; men, når hatten bliver ædt af kalven, er det så en kalv eller er det en hat? Skal jeg regne hatten ind under 'tilskadekommet' eller 'bortkommet' – jeg aner det ikke!"

Han tog "Regler og Reglement betræffende Det Lokale Ekspres-Kompagni" ned fra hylden, og vendte langsomt bladene. Der stod alt angående kalve, både kalve i og kalve uden tremmekasser, og alt angående hatte, både dem i træ- og dem i papæsker. Der stod også, hvad man skulle gøre, hvis adressaten klagede over frugt, der havde taget skade ved forsendelsen, og om cigarer, hvoraf der ved ankomsten fandtes færre end ved afsendelsen, men der stod ikke et ord om, hvad man havde at gøre, hvis en kalv åd en sommerhat. Reglementsbøger *kan* ikke indeholde alt om alting. Rimeligvis var det aldrig faldet den mand ind, der skrev bogen, at Kolli: "Kalv" kunne falde på at æde Kolli: "Hat".

"Det er afgjort, at hatten er beskadiget," sagde Flannery grundende, med rynkede bryn. "Man kan ikke vente andet, end at en hat, som er blevet ædt af en kalv, må være beskadiget, og reglementet siger, at modtageren bedes indberette til hovedkontoret, når godset modtages i beskadiget tilstand. Men så har vi denne hersens – artikel 26, der siger: 'Hvis gods bliver borte eller beskadiges i Ekspres-kontoret, skal ekspeditøren indberette det.' Og jeg kan ikke nægte, at jeg synes, at når en kalv æder en hat, så er den hat 'blevet borte'. Vist er den borte!

Ja, men er'en nu også det? Der er dem, der ville svær'e på'et, men Mike Flannery ved på en prik, hvor den hat findes i dette velsignede minut. Den er i kalvens mave! Altså er den *ikke* borte!"

Han sukkede; han vidste, at det gik ham galt enten han indberettede, at hatten var beskadiget eller bortkommet. Han gik hen til sin pult.

"Bare det var kalven, som var gået tabt! Den er der ingen, der telefonerer som rasende efter, og jeg ville have tid nok til at skaffe en anden, før den var stor nok til at malkes, – hvis dit bæst da skal blive til en ko! Jeg kunne i alt fald nok få fat på en kalv, de kunne nøjes med et par dage, til vi fandt en, der passede dem, men med modepynt er det noget ganske andet. Hun skal have den på 'i morgen den dag', og jeg kender fruentimrene! Der findes kun én eneste hat i hele den vide verden, som klæder en kvinde, og den hat, der justement klæder mrs. Madden, er for øjeblikket i kalvens mave. Kalve er kun 'levende fragtgods', men en hat er en hat." Han så på sine fragtbreve. "En kalv, uden kasse. Værdi: 18 dollars." Da han læste det næste fragtbrev, snappede han efter vejret. Der stod: "En hat med hatteæske. Værdi: 54 dollars."

"54 dollars," hviskede Flannery betaget. "54 dollars!"

Han sendte kalven et bebrejdende blik.

Pludselig gik det op for ham, hvilken af reglementets bestemmelser, der passede på hatte, ædt af kalve. Han dyppede hurtigt sin pen i det ildrøde blæk og kradsede hen over kalvens fragtbrev: "Gået tabt." Derpå skrev han omhyggeligt i sin kvitteringsbog:

"Fra New York. Adressat: Mrs. M. M. Maddden. 1 hat. Indpakket i en kalv. Hatten *meget* beskadiget."

Derpå tog han kalvens tøjr i venstre hånd, skød kvitteringsbogen op under højre arm, og gik.

Fire minutter senere stod mrs. Madden i sin indgangsdør, med fast sammenknebne læber, strålende øjne og en trådet nål parat i kjolebrystet. Hun stirrede ufravendt ned mod den lille stationsby. Hun så efter sin hat og ænsede ikke den mand, der kom slentrende hen ad vejen, trækkende en rød og hvid kalv efter sig i tøjr.

Da han drejede ind i gården, lagde hun mærke til ham, men først da han stod foran hende på trappen og rakte sin kvitteringsbog op mod hende, så hun på ham.

"Her er det, De skal skrive Deres navn," sagde Flannery og pegede i bogen. "Her."

"Hvad for noget?" spurgte mrs. Madden.

"Skriv her!" gentog Flannery bestemt. "Er De ikke den dame, der hele dagen har kimet i telefonen efter sin pinsehat? Jeg bringer den med mig her. Den er i kalven."

"Hvad, hvor?"

"Så sagte, lille frue," sagde Flannery. "Jeg forlanger ikke mere af Dem, end hvad jeg selv ville gøre. På modtagerbeviset står der, at hatten er beskadiget, og der står også, at hatten er inde i kalven. Mike Flannery gi'er Dem sit ord på, at dér er den. Sædvanligvis tager Kompagniet ekstra betaling, når det lader fragtgods ompakke, men i betragtning af, at det er Dem, frue, la'er vi det gå for denne gang."

"Der stod FORSIGTIG på pakken seks gange ...

Den tynde julemand (1909)

eller

Hønsehuset, som var en julesok.

Mrs. Gratz åbnede øjnene og så ud på støvregnen, som gjorde denne julemorgen grå og trist. Hendes seng stod op mod vinduet, og det var let for hende at komme til at se ud; hun skulle bare dreje sig og skubbe gardinet til side. Da hun havde set lidt på vejret lagde hun sig atter fladt ned på ryggen og gjorde sig det hyggeligt i nogen tid, for der var ingen som helst grund til, at hun skulle stå op, før hun havde lyst.

"Sikken en jul!" sagde hun godmodigt til sig selv. "Jeg tænker, at sådan et vejr ikke kan være godt for Sankt Clausen. Måske er det vejrets skyld, han ikke har været forbi mit hus. Ikke at jeg skal bebrejde ham det ... når det er sådan et mudder!"

Hun lukkede øjnene med et ugideligt udtryk. Hun var endnu ikke sulten nok til at forestille sig den fristende duft af stegt bacon og æg, og hun gled dovent ind i søvnen igen. Hun havde ikke travlt. Hun havde aldrig travlt. Hvorfor skulle man have travlt, når man ejer et rart lille hus og har penge i banken og er enke? Hvorfor skulle det overhovedet være til nogen nytte at have travlt? Mrs. Gratz var fed og fornøjet, og det havde hun altid været. Hvad nytte skulle det været til at have penge i banken og et rart lille hus, hvis man ikke var fed og fornøjet? Mrs. Gratz lå på ryggen og sov, fedt og fornøjet, med åben

mund, som om hun ventede, at Julemanden skulle komme forbi og kaste en gave i den. Hun havde behagelige drømme.

Det var ikke nogen særlig skuffelse for mrs. Gratz, at julemanden ikke var kommet til hendes hus. Hun havde ikke ventet ham. Hun troede faktisk slet ikke på ham.

"Jo," havde hun sagt til mrs. Flannery inde ved siden af, idet hun stak en lille pakke med legetøj til de små Flanneryer over hegnet, "jeg troede skam selv på denne hersens Sankt Clausen engang. Det var gode tider, dengang. Men nu er jeg for gammel. Jeg tror ikke på sådan noget mere. Men jeg har det stadig godt, det har jeg. Jeg har et rart lille hus, og penge i banken –"

Pludselig lukkede mrs. Gratz munden og åbnede øjnene. Hun mærkede lugten af imaginært bacon, som var ved at blive stegt. Hun følte sig rigtigt sulten. Hun gled ud af sengen og begyndte at klæde sig på, og hun havde lige fået knappet sin røde bomuldsunderkjole om sit brede liv, da hun hørte en stilhed, og holdt inde. Et helt minut stod hun der og prøvede at regne ud, hvad denne stilhed betød. Gråspurvene udenfor kvidrede som de plejede, og larmede rigeligt op, men under deres højlydte skænderier irriterede stilheden stadig mrs. Gratz, og så – igen ganske pludseligt – vidste hun det: Hendes høns skrålede ikke op, som de plejede hver morgen.

"Så vil jeg vædde på, jeg nok ved, hvad det er, der er galt," sagde hun, og fortsatte med at klæde sig på, lige så rolig som før. Da hun kom ned, så hun, at hun havde vundet sit væddemål.

En uge før var der blevet stjålet to høns fra hendes hønsegård, og hun havde fået sat en stærk hængelås på

hønsehuset. Nu var låsen brudt op, og hønsehuset var tomt, og de ni høns og en hane var borte. Mrs. Gratz bukkede sig og gik ind gennem den lave dør og så sig roligt omkring i den tomme hønsegård. Hvis de var væk, så var de væk.

"Det var da en værre Sankt Clausen!" sagde hun godmodigt. "Jeg kan ikke lide ham, når han er sådan – at tage folks ting i stedet for at komme med gaver til dem! Hvis han fortsætter på den måde, skal han snart få ødelagt sit gode navn og rygte. Folk holder af den Sankt Clausen, der kommer med ting. Jeg tror ikke, de vil bryde sig meget om denne ragen til sig. Det skal nok snart give ham et dårligt ry, hvis han gør det ret længe."

Hun vendte sig om for at se ind i det tomme hønsehus og stod så bomstille. Hun stak den ene fod frem og rørte ved noget, hendes blik var faldt på, og dette noget bevægede sig. Det var en pung af slidt, sort læder, gennemblødt af støvregnen, men stadig bøjet på den måde, mænds punge bøjer sig, når de har opholdt sig længe i en buksebaglomme. Den ene ende af pungen var mudret og trådt dybt ned i den bløde jord af en tung hæl. Mrs. Gratz bøjede sig ned og samlede den op.

Der var ni hundrede dollars i sedler i pungen. Mrs. Gratz stod stille og talte sedlerne, og mens hun talte, begyndte hendes hænder at skælve og hendes knæ at ryste, og hun sank ned på hønsehusets dørtrin og lo, til tårerne trillede hende ned ad ansigtet. Ind imellem holdt hun inde for at tørre øjnene, og strømmen af latter døde gradvis hen til småanfald af fnisen, ligesom en hulken efter en stor sorg. Mrs. Gratz havde ikke nogen særlig udviklet sans for humor, men hun kunne dog nok indse det morsomme ved at finde ni hundrede dollars. Det var i hvert fald nok til at få hende til at le, og det gjorde hun.

"Du godeste dog, sikken en julemand!" udbrød hun, og udstødte et sidste suk af glæde. "Sikken en julegave fra Sankt Clausen! Det er ikke noget under, at han er så fed, når han sådan indtager ti høns på en eneste nat. Men jeg skal ikke klage. Jeg kan godt lide den fyr, ka' jeg. Jeg skal tro rejti' meget på ham fra nu af, vil jeg vædde på!"

Hun gik straks ind for at fortælle det til mrs. Flannery, og mrs. Flannery blev langt mere ophidset over historien end mrs. Gratz. Hun sagde, at det var Hævnens Hånd som gav hønsetyven, hvad han havde godt af, og Retfærdighedens Hånd som betalte mrs. Gratz for at have givet de små Flanneryer legetøj, og Rent Held, som gav mrs. Gratz noget mere af det, hun hele tiden havde haft, og andet mere af samme skuffe.

"Ded ær Dæres hæld, frue," sagde hun, "å uden å ville være uhøflig, så si'er jeg li'esom hollænderne, at jo tykkere, jo heldigere, som jeg også ofte nok fortalte den gamle, må hans sjæl hvile i fred, han, som var så tynd! Å så julemåren, tilmed, frue; det er kun rætfærdigt over for så'n en beskidt hønsetyv, der vælger sådden en dag til å gå ud å stjæle, når der er ri'eligt med andre dage i året, han kan gøre det. Behåld De bare pengene, frue, for De har sandelig nok fortjent Dem, og jeg vidste nok, at der ville ske noget godt for Dem, dengang De gav mig gaverne til børnene. De go'e folk her i verden får skam dæres belønning, selv om no'en ikke gør, og jeg kun ked af, at min er en gris i stedet for høns, og jeg har slets inte no'et imod, at De fik alle de penge, for hvem ville finde på at stjæle en gris, som hyler sådan op? Har De nogen mistanke om, hvem det kan være, mrs. Gratz, frue?"

"Jeg tror nok, det må være en gave fra Sankt Clausen, tror De ikke også?" sagde mrs. Gratz.

"Men hør dog til den kone!" sagde mrs. Flannery. "Kan De høre Dem selv? Nå, men det er gåt for Dem, frue, og hold De Dem barestens til det; man ka' aller vide, hvem der kommer og forlanger de penge, og hvis ham Sankt Clausen nogensinde er kommet med gaver til no'en mors sjæl, så var det i hvert falds inte ham, som gav Dem det her. Og var'et forresten inte så sent som i går, De sagde, De inte tro'de på ham!"

"I går troede jeg ikke på ham," sagde mrs. Gratz. "I dag tror jeg *meget* på ham. Jeg holder meget af ham. Han må gerne komme hvert år for min skyld."

"Det tror jeg gerne," sagde mrs. Flannery, "med ni hundrede spir i Dæres lomme. Jeg gad osse gerne prøve. Jeg vil godt tro på ham for fire hundrede og halvtreds!"

Samme eftermiddag gik mrs. Flannery, hvis ophidselse ikke var blevet det mindste dæmpet, over til mrs. Gratz for tilbringe eftermiddagen med at snakke med hende om pengene. Hun følte, at det var rart sådan at være tæt på dem, og når man ellers kan få en hel eftermiddag til at gå med at snakke frem og tilbage om, hvad mrs. Casey sagde til mrs. O'Reilly om mrs. McNally, ville det jo være en skam at gå glip af muligheden for at snakke om ni hundrede dollars. Mrs. Flannery rokkede voldsomt i gyngestolen og snakkede hurtigt, og mrs. Gratz bevægede adstadigt *sin* gyngestol frem og tilbage og svarede i enstavelsesord, da det bankede på døren. Mrs. Gratz lukkede op.

Den besøgende var en høj, tynd mand med en stor bredskygget hat, som han holdt i hænderne, mens han talte.

Han lod til at være nervøs, og hans ansigt havde et bekymret udtryk – meget bekymret. Han lignede en mand, som havde mistet ni hundrede dollars, men han så ikke ud som Julemanden. Han var tyndere og så ikke lige så munter ud. Til at begynde med havde mrs. Gratz ikke den mindste anelse om, at det var Julemanden, hun havde for sig, for han var ikke behængt med kaneklokker, og han havde ladet sin røde jakke med de hvide bomuldsbesætninger hænge derhjemme. Han stod der i døren og fingererede med sin hat, ude af stand til at tale. Han så ud til at have noget besvær med at finde på en indledning.

Den besøgende var en høj, tynd mand.

"Nå, hvad er det så?" sagde mrs. Gratz.

Hendes besøgende tog sig sammen med synlig anstrengelse.

"Jo, frue, det skal jeg sige Dem," sagde han ligefremt. "Jeg er hønseopkøber. Jeg opkøber høns. Det er min forretning – at handle med fjerkræ – og jeg er kommet her i dag for at købe nogle høns ..."

"På en juledag?" spurgte mrs. Gratz.

"Joh," sagde manden, mens han skiftevis støttede på den ene og den anden fod, "jeg *er* jo kommet på en juledag, ikke sandt?

Det benægter jeg skam ikke, frue. Jeg er kommet på en juledag. Jeg ville gerne have lov at gå ud og tage Deres høns lidt i øjesyn ..."

"Det er ikke så almindeligt for jer opkøbere sådan at komme og opkøbe høns på en juledag, er det?" afbrød mrs. Gratz ham godmodigt.

"Nå, næh, nej, det er det ikke. Det har De ret i," sagde manden uroligt. "Men jeg gør det altid. De folk, jeg opkøber høns for, har lige meget lyst til at spise høns både den ene og den anden dag ... måske endda mere. Kalkun juledag og kylling dagen efter, bare for afvekslingens skyld ... det er, hvad de hele tiden siger til mig. Så jeg er nødt til at købe høns op hver dag. Jeg hader at gøre det, men jeg skal, og hvis jeg blot kunne få lov til at se mig lidt omkring i Deres hønsegård ..."

Det var i det øjeblik, at mrs. Gratz begyndte at få mistanke om, at det var Julemanden, der stod foran hende.

"Men jeg sælger ikke min hønsegård ... ikke foreløbig, i hvert fald," sagde hun. Manden tørrede sveden af panden.

"Nej, naturligvis ikke," sagde han nervøst. "Jeg var ved at sige, at jeg ville se på hønsegården for at bese hønsene. Jeg kan jo ikke købe høns op uden først at se dem, vel? Der findes muligvis dem, som ville gøre det, men med de kunder jeg har, så går det ikke. Jeg har nogle meget nøjeregnende kunder, og jeg betaler overpriser for at få det bedste til dem, og når jeg går ud og ser på hønsegården, er det fordi ..."

"Hvor meget monstro De vil give for sådan en pæn, stor, fed kylling?" spurgte mrs. Gratz.

"Det skal jeg sige Dem," sagde manden. "Syv cents pundet er det almindelige, ikke sandt? Nå, men jeg giver tolv. Jeg giver

Dem tolv cents, og jeg betaler kontant på stedet, og vil aftage alle de kyllinger, De har. Sådan er min regel. Men hvis De vil lade mig komme ud og se på kyllingerne først, og udvælge mig dem, som mine stamkunder kan lide, så vil jeg betale tyve cents pundet. Men jeg vil ikke give tyve cents, hvis jeg ikke får lov at se kyllingerne først."

"Næ, sikkert ikke," sagde mrs. Gratz. "Det ville jeg heller ikke Hvad hvis jeg nu går ud og henter et par af de bedste kyllinger til Dem, så De kan se på dem? Hvad?"

"Nej, lad være!" sagde manden impulsivt. "Lad være med det! Det er ikke til nogen nytte. Jeg må nødvendigvis se kyllingerne på rigtigt på tænderne, så at sige."

"På tænderne?" sagde mrs. Gratz. "Så'n nogen kyllinger har altså ikke tænder."

"Nå, men så i det fri," forklarede manden. "Når de render frit rundt i hønsegården. Jeg kan ikke se, om en kylling måske har en eller anden sygdom, som mine kunder ikke vil bryde sig om, hvis jeg ikke får dem at se løbende frit omkring i hønsegården. Man kan se meget efter den måde, en kylling løber omkring på. Den måde, de trækker benene op på, for eksempel. Det er, hvad vi fagmænd kalder at 'se dem på tænderne'. Så nu går jeg lige ud og ser mig lidt om i hønsegården ..."

"For tyve cents pundet kan man jo nok godt lade en opkøber kigge kyllingerne lidt efter i sømmene, tænker jeg," sagde mrs. Gratz.

"Nåda, nu forstår vi vist hinanden!" udbrød manden.

"Der er bare det, at jeg ikke har sådan nogle kyllinger," sagde mrs. Gratz. "Så det er ikke til nogen nytte at se efter, hvordan de går. Farvel."

"Men hør nu lige –" sagde manden, men mrs. Gratz lukkede døren i for næsen af ham.

"Jeg tænker nok, at sådan en Sankt Clausen kommer igen," sagde mrs. Gratz, da hun kom tilbage i stuen, hvor mrs. Flannery sad. "Men det nytter ikke noget. Han lægger ikke mange flere af den slags gaver."

"Hvor uforskammet a' ham!" udbrød mrs. Flannery.

"For ni hundrede dollars kunne jeg nok også være uforskammet," sagde mrs. Gratz roligt. "Men jeg kan nu ikke lide sådan nogen nymodens Sankt-Clausener, som kommer rendende igen hele tiden. Dengang jeg virkelig troede på dem, kom de aldrig lige så tit."

Den tynde julemand var ikke gået langt bort. Han var faktisk kun gået over på den anden side af gaden og stod og stirrede på mrs. Gratz' dør; så gik han tilbage og bankede på. Mrs. Gratz rejste sig og gik ud til døren.

"Jeg tror sandelig, han kommer igen," sagde hun til mrs. Flannery, idet hun åbnede døren. Og det gjorde han virkelig.

"Hør nu her," sagde han hurtigt, "hedder De ikke mrs. Gratz? Det vidste jeg godt, og jeg vidste også, at De var enke, og det var derfor jeg sagde, at jeg var kyllingeopkøber. Jeg ville ikke gøre Dem bange. Men jeg er altså slet ikke kyllingeopkøber."

"Ikke det?" spurgte mrs. Gratz.

"Nej, det er jeg ikke. Det var bare noget jeg sagde for at komme til at kigge ind i Deres hønsegård. Jeg *skal* se den. Hvad jeg i virkeligheden er, er hønsegårdsinspektør for 9. distrikt, og borgmesteren har sendt mig herhen for at inspicere Deres hønsehus, og jeg er nødt til at gøre det, før jeg kan gå igen,

ellers mister jeg mit arbejde. Nu går jeg lige derud, og det hele er ovre i løbet af et minut –"

"Men jeg tror ikke, det er til nogen nytte," sagde mrs. Gratz. "Jeg skal nemlig sige Dem, jeg har ikke tænkt mig at holde flere høns. De forsvinder for let. I går havde jeg en hel mængde, og i dag har jeg ingen."

"Det er jo lige det," sagde den tynde julemand. "Det er netop det! Det er lige på den måde, hønse-tuberklerne arbejder – på den der *hurtige* måde. Det er en slem epidemi – er hønse-tuberklerne. De kan selv se, hvordan de gør – i går havde De høns, og sidste nat gik hønse-tuberklerne ordentligt til dem, og her til morgen har de ædt dem alle sammen."

"I du fredsens!" udbrød mrs. Gratz følelsesløst. "Sådan med fjer og ben og det hele?"

"Yep," sagde den tynde julemand. "Det må jeg sige, de der hønse-tuberkler er virkelig grådige. Når de først kommer i gang, så æder de fjer og knogler og fødder og det hele – en ærlig høne har ikke en chance. Det er derfor, borgmesteren har sendt mig herhen. Han hørte, at alle Deres høns var forsvundet, og det i en vis fart, og så siger han til mig: 'Det er hønse-tuberklerne, der er på spil!' Det siger han, og så siger han: 'Du passer ikke dit arbejde. Du har ikke inspiceret mrs. Gratzes hønsegård. Se at få det gjort, ellers bliver du fyret, er du med?' Det var, hvad han sagde, og så sagde han: 'Se til, at du får inspiceret mrs. Gratzes hønsegård, og du sørger for at få ekspederet de der hønse-tuberkler, før de kommer ind i hendes hus og æder hende med – knokler og det hele.'"

"Og fjer?" spurgte mrs. Gratz roligt.

"Nej, det sagde han ikke noget om. Det er sandelig ikke noget at spøge med. Det er en alvorlig sag. Så nu går jeg lige ud og kigger på det –"

"Jeg tror ikke, der har været sådan nogle tuberkelfyre i *mit* hønsehus sidste nat," sagde mrs. Gratz skødesløst. "Jeg er ikke bange for den slags – ikke her om vinteren."

"Det er lige præcis der, De gør en stor fejl," sagde den tynde julemand. "Vinteren er netop den værste tid, når det kommer til de fyre. Jo mere en hønse-tuberkel fryser, jo farligere er den. Om sommeren er de ikke så slemme – så er de ligesom lidt bløde i det og bliver moset, når en høne får næbbet i dem, men om vinteren fryser de og blive hårde og stive. Når så en høne komme forbi og snapper en, og bliver den knust i tusind stykker, og hver eneste stump bliver til en ny tuberkel, som bliver knust i tusind stykker, og så fremdeles, og inden den har set sig om, så er hønen propfuld med hønse-tuberkler. Når en høne hugger sådan en enkelt hønse-tuberkel i sig, så har den en million i maven i løbet af en halv time, og så holder den høne ikke længe. Og når så tuberklerne sætter kurs mod huset – – Hør, hvad er det, der sidder der – på Deres kjole?"

Mrs. Gratz så ligegyldigt på sit ærme.

"Ingenting," sagde hun.

"Jeg tænkte, det måske var en hønse-tuberkel, der allerede havde fået fat på Dem," sagde den tynde julemand. "Hvis det var, ville De være ædt op i løbet af en halv time. De *er* virkelig frygtelig grådige."

"Jaså?" spurgte mrs. Gratz interesseret. "Og de er også vældig stærke, ikke sandt?"

"Det kan De lige tro –" begyndte den fremmede.

"Ja, det vil jeg nok tro," afbrød mrs. Gratz ham, "når de sådan kan brække en hængelås op for at komme ind til hønsene. De gør mig virkelig bange for de hønse-tuberkler. Jeg tør virkelig ikke lade Dem gå derud og risikere at få Deres knogler og fødder ædt op af dem. Det gør jeg virkelig ikke!"

"Men, jeg skal sige Dem – jeg skal –" sagde den tynde julemand forbløffet. Men så blev han igen munter. "Jeg skal sige Dem, *jeg* er ikke bange for dem. Jeg er blevet imprægneret imod dem. Imprægneret og antiskep – antiskeptificeret. Jeg er blevet vaccineret mod dem af Sundhedsdirektoratet. Jeg skal vise Dem mærket på min arm, hvis De vil have det."

"Nej, ellers tak," sagde mrs. Gratz. "Jeg skal såmænd gerne lade Dem komme ud og kigge i den hønsegård, hvis De virkelig vil, men det nytter ikke noget. Der er ingenting derude."

Den tynde julemand tav og så mistænksomt på mrs. Gratz.

"Hvorfor ikke? Har De fundet den?" spurgte han.

"Fundet hvad?" spurgte mrs. Gratz uskyldigt, og den tynde julemand sukkede og gik om bag huset. Mrs. Gratz fulgte med ham.

Mens mrs. Gratz iagttog den tynde mand, som undersøgte hendes hønsegård for hønse-tuberkler, forlod enhver tvivl om, hvorvidt han var hendes julemand hendes sind. Han udførte en meget grundig undersøgelse, men han gjorde det meget mere sådan som en mand ville søge efter en tabt pung, end som en sundhedsinspektør, der søgte efter smittekilder. Han lagde sig endda med på hænder og knæ og pirkede ind under hønsehuset med en pind, og da han havde finkæmmet hønsegården grundigt og havde været hele hønsehuset igennem, gennemgik han også den vintertomme grøntsagshave bagved, og kiggede

over hegnet ind i mrs. Flannerys baghave. Han var åbenbart ikke tilfreds med sin inspektion, for han sagde ikke engang farvel til mrs. Gratz, men forlod hende med et vredt og surt udtryk.

Han lagde sig endda ned og pirkede ind under hønsehuset.

Da mrs. Gratz igen gik ind i sit hus, satte hun sig i sin gyngestol og begyndte at gynge, ganske roligt og langsomt.

"Det var ham, som gjorde det, det er jeg sikker på," sagde mrs. Flannery.

"Jeg holder ikke rigtigt af den slags gengangere," sagde mrs. Gratz roligt. "Jeg vil gerne prøve at tro på sådan en Sankt Clausen, men jeg holder virkelig ikke af den slags gengangere. I Tyskland kom han ikke igen så ofte. Jeg kan ikke lide, når Sankt Clausen er så nervøs. Jeg tror stadig på ham, men hvis han kommer igen alt for mange gange, så tror jeg nok ikke helt så meget på ham."

"Jeg ville pudse politiet på ham, julemand eller ikke julemand," sagde mrs. Flannery hævngerrigt, "sådden en ækel hønsetyv!"

"Å," sagde mrs. Gratz let, "jeg tager mig nok ikke så meget af, hvis en ni hundrede dollars-julemand hugger et par høns. Jeg er jo ikke dum."

Men hun blev alligevel lidt hidsig, da det igen bankede på døren nogle få minutter senere, og hun, da hun åbnede den, atter så den tynde julemand stå for sig.

"Nåda!" sagde hun, "så Julemanden er tilbage igen, hvad!"

"Hvad mener De?" spurgte manden mistænksomt.

"Jeg mener, hvad er det egentlig, De vil?" sagde mrs. Gratz.

"Å!" sagde manden. "Ja, jeg skal ikke drive mere gæk med Dem, mrs. Gratz. Nu skal jeg fortælle Dem lige ud, hvad jeg er og hvem jeg er. Jeg er en detektiv fra politiet, og jeg er på jagt efter en meget slem fyr."

"Jeg tror, jeg ved, lige hvor De kan finde sådan én," sagde mrs. Gratz høfligt.

"Nu skal De ikke være morsom," sagde den tynde julemand spidst. "Måske De bemærkede, at jeg ikke sagde noget, da De talte om, hvordan den hængelås var blevet brækket op? Måske De bemærkede, hvor omhyggeligt jeg gennemgik Deres hønsegård, og hvordan jeg kiggede ind over hegnet til haven ved siden af? Nå, jeg skal ikke narre Dem mere. Jeg er ikke nogen hønsegårdsinspektør, og jeg er ikke nogen hønseopkøber – det var bare mine detektiv-forklædninger. Jeg er ude efter en hønsetyv – ja, bare sådan en ganske almindelig hønsetyv – og jeg her for at finde spor."

"Jaså?" sagde mrs. Gratz. "Og hvad er det så for nogen sporer? Jeg har ikke nogen sporer."

Den tynde julemand virkede ophidset.

"Næ, hør nu lige!" sagde han. "Det kan godt være, at De synes, det her er morsomt, men det er det aldeles ikke. Jeg er nødt til at få fat i den hønsetyv, ellers mister jeg mit job, og jeg kan ikke fange ham, hvis jeg ikke finder nogen spor, jeg kan følge og fange ham efter. Nå, er det måske ikke rigtigt, at De fik stjålet nogle høns i går nat?"

"Høns?" spurgte mrs. Gratz. "Næh, jeg har ikke fået stjålet nogen høns. Det var sådan nogle hønse-tuberkler, der åd dem. Med fjer og knokler og det hele. Som de gik og stod, er'et ikke en skam?"

Det kan have være en skamrødme, men det var nok snarere en vredesrødme, der bredte sig ud over den tynde julemands ansigt. Han stirrede stift på mrs. Gratz' rolige tyske ansigt, og blev enig med sig selv om, at hun var for dum til ikke at mene det helt oprigtigt – at hun ikke drillede ham.

"De forstår det ikke," sagde han. "Ser De, der findes slet ikke sådan noget som hønse-tuberkler. Det var bare noget, jeg fandt på; sådan en slags detektivforklædning. De der høns blev ikke ædt af noget som helst – de blev stjålet. Er De med? Der kom en hønsetyv lige ind i deres gård og stjal dem. Eller tror De da, at sådan en tuberkel kunne brække en hængelås op?"

Mrs. Gratz så ud til at lade denne oplysning synke til bunds i hendes tanker og finde sig til rette og lade som den var hjemme, før hun endelig svarede.

"Nej," sagde hun til sidst, "det gør jeg vel ikke. Men julemanden kunne nok gøre det. Han er sådan en stor, fed

mand. Ja, han kunne sikkert gøre det."

"Næh, nu skal jeg –" begyndte den tynde mand vredt ... men så skiftede han tonefald. "Der findes ikke nogen julemand," sagde han, ligesom man ville tale til et barn – men ikke engang en hønsetyv ville være bekendt at sige sådan noget til et barn, håber jeg.

"Ikke det?" spurgte mrs. Gratz bedrøvet. "Ingen julemand? Og jeg var eller så bange, med alle disse hersens hønse-tuberkler farende omkring. Han skulle ikke være gået ind i sådan en hønsegård, der var fyldt med tuberkler over det hele. Han skulle havde diskinfikseret sig først. Og nu findes han ikke mere. Han er blevet spist, lige som han gik og stod, med knokler og fødder og det hele. Og han var ellers sådan en rar mand."

Den tynde julemand rynkede panden. Han var halvvejs overbevist om, at mrs. Gratz gjorde nar ad ham, og da han igen talte var hans stemme meget indtrængende.

"Hør nu her," sagde han, "i går nat var der nogen, som brød ind i Deres hønsegård og stjal alle Deres høns. Det er jeg sikker på. Og han har stjålet høns over hele byen, og i hele denne del af landet. Det er jeg sikker på. Og de her røverier er nødt at holde op. Jeg er nødt til at fange den tyv. Og hvis jeg skal fange ham, så har jeg brug for et spor. Et spor kan være et eller andet, han har efterladt sig eller tabt, der hvor han var ude og stjæle. Efterlod denne her hønsetyv sig noget spor i Deres hønsegård? Det er det, jeg gerne vil vide – efterlod hans sig noget spor?"

"Hvis han gjorde det, så har de der hønse-tuberkler nok ædt dem," foreslog mrs. Gratz. "De æder jo knokler og fjer, så måske æder de også sporer."

"Ja, det kunne rigtignok være kønt, hvad?" snerrede den tynde julemand. "Tror De, De er morsom? Men jeg skal fortælle Dem, hvad det er for et spor, jeg leder efter. Tabte den tyv en tegnebog eller sådan noget?"

"O, en tegnebog!" sagde mrs. Gratz. "Og hvor meget kunne der tænkes at være i sådan en tegnebog, monstrosens?"

"Ni hundrede dollars," sagde den tynde julemand omgående.

"I du fredsens!" udbrød mrs. Gratz. "Så mange penge i et eneste spore! Kom De med ud i hønsegården, så skal jeg hjælpe Dem med at lede efter sporer."

Den tynde julemand stod i lang tid og så tvivlende på mrs. Gratz. Hendes ansigt var stort og ubevægeligt og ufølsomt.

"Nåja," sagde han med et suk, "det nytter nok ikke, men jeg vil nu alligevel prøve en gang til."

Da han var gået igen, efter have gennemgået både hønsegården og hønsehuset nøje, gik mrs. Gratz igen ind til sin veninde, mrs. Flannery.

"Det varer vist ikke så længe, før jeg helt holder op med at tro på Julemanden," sagde hun. "Det varer nok ikke så længe, før jeg tror mere på hønsetyve end på Julemanden. Det kan være, jeg tror på ham i nogen tid, men hvis der kommer sådan en genganger én gang til, så holder jeg op."

"Å, han kommer ikke igen mere," sagde mrs. Flannery beroligende. "Jeg undrer mig over, at han i det hele taget kom, sådan med fængslet lige her tæt ved. De behøv's bare at tilkalde en betjent."

"Det har De ret i," sagde mrs. Gratz. "Men det ville ikke være pænt af mig at putte Julemanden i fængsel. Og tilmed sådan en gavmild julemand."

"Det bestemmer De sæl, frue," sagde mrs. Flannery. "Det var jo noget andet, hvis der var blevet stjålet nogen høns. Man har jo ikke så mange følelser for sådan nogle høns ... men hvis der var nogen, som stjal min gris, så kom han i fængsel, julemand eller ej. Men De er så godhjertet, frue; De vil ikke putte så'en en sølle fyr i fængsel, når han allerede har mistet ni hundrede dollars, som De måske endda ville blive nødt til at levere tilbage og lade loven lægge hånd på dem."

"Jaså!" sagde mrs. Gratz. "Er det sådan, loven er? Nå, men jeg tror ikke på hønsetyve, lige meget hvor mange gange han kommer igen. Jeg holder mig til Julemanden. Jeg vil altid tro på Julemanden. Hønsetyve, de giver og vil have tilbage igen, men Julemanden, han giver bare og vil aldrig have noget tilbage."

"De glemmer vist de høns, der forsvandt," bemærkede mrs. Flannery.

"Forsvandt?" sagde mrs. Gratz.

"Blev neglet," rettede mrs. Flannery.

"Neglet?" sagde mrs. Gratz. "Jeg tror ikke sådan noget om Julemanden. Jeg tror, han er en rar gammel mand. Jeg tror på at Julemanden giver gaver, men det er de der hønse-tuberkler, der stjæler."

"Og hva' så med den sprængte hængelås," spurgte mrs. Flannery.

"Ach!" udbrød mrs Gratz. "De dersens rensdyr kan vel godt være lidt vilde. Kanske et af dem slog op og ødelagde den."

Mrs. Flannery sukkede.

"Det er en stor ting at være fast i troen, frue," sagde hun.

"Ja-a-a," sagde mrs. Gratz henkastet. "Det er rart nok. Og det er også rart at have ni hundrede dollars i banken, ikke sandt?"

Økonomisk spild (1919)

Murray Tilford lænede sig til disken, og gamle Ø.S. – Ø. Smith, sad i den stol, som nu engang var hans. Sim Cotter, som holdt "rygesalon", sad bag disken på den høje stol, som var hans, med den ene fod på kanten af hylden under disken – der, hvor han havde spanden med fintskåret skråtobak – og hælen på den anden fod haget fast om tværstangen på stolen. B. Z. Beeton havde taget gulvet i besiddelse, og han var rasende. Han var lige, så han fnøs. Murray Tilford og de fire-fem andre fyre havde gjort nar ad ham, og han var ganske ophidset. Han var så rasende, at hans lange, tynde næse var hvid som en påskelilje.

"Ja, le I kun, I fæhoveder," råbte han. "Bare fordi de pengemonarker har dukket mig otte gange, så jeg ikke fik det sagførerembede her i byen, så tror I, at I er sådan nogle pokkers karle! I aner jo ikke, hvad der går for sig i verden. I går her og forpester luften med jeres tobak og – tro mig, det kommer alt sammen! Le I bare – I skal få andet at vide."

"Hvad mener han, Sim?" snøvlede Murray Tilford. "Det lader næsten til, at B. Z. ikke kan lide den tobak, du sælger i den sidste tid."

B. Z. Beeton stirrede på ham. Han var så arrig, at han skælvede.

"Å, det ved jeg ikke," sagde Sim godmodigt; "måske tænker han på de cigarspidser, som gamle Ø.S. bruger ... Hvad mener du, Ø.S.?"

Gamle Ø.S. – Øjvind Smith – viste sine tænder og tog sin gamle, sorte pibe ud af munden med en hånd, der rystede af

ælde.

"At dømme efter den måde, du siger det på, ser det ud, som om der var noget i det," sagde han.

Det var, hvad han altid sagde. Meget ofte gik bølgerne højt i rygesalonen, og hvis Joe Collins arbejdede sig op til at blive rasende og svor, at republikanerne var en samling forbandede tyve og skurke og henviste til gamle Ø.S., så sagde den gamle mand altid: "At dømme efter den måde, du siger det på, ser det ud, som om der var noget i det." Og hvis Henry Jelters blev lige så rasende og erklærede, at Joe Collins og demokraterne, fra Andrew Jackson og ned, var en bande røvere og snigmordere, så plejede gamle Ø.S. at sige, hvis Henry appellerede til ham: "At dømme efter den måde, du siger det på, ser det ud, som om der var noget i det."

Den eneste gang, Ø.S. sagde mere end det, var da Jeff Edmond ville overbevise dem om sjælevandringen og de afdødes genkomst i nye legemer af en senere dato. "At dømme efter den måde, du siger det på, Jeff," sagde gamle Ø.S., "pokker tage mig, om jeg ikke tror det." Men det var længe, før B.Z. blev socialist.

"Ja, du!" skreg B.Z. Beeton og vendte sig mod gamle Ø.S. "Du med dit evige, 'ser det ud, som var der noget i det'! Du er en af den slags mænd, jeg mener, du og millionærerne, vagabonderne og dagdriverne. *Økonomisk spild* er I alle sammen. I spiser, ryger, har gode klæder og huse, og I udretter ikke en døjt. I lader samfundet slide og svede og arbejde, I nyder frugterne, men I hjælper ikke det ringeste til."

Han standsede for at trække vejret, og Murray Tilford sagde grinende: "Nu ved jeg, hvad dine forbogstaver skal sige Ø.S.," og

han fortsatte i en drillende tone: "Ø.S – Økonomisk Spild."

Gamle Ø.S. så op med sine vandede, gamle øjne på Murray, der sad og nød sin spøg.

"At dømme efter den måde, du siger det på, ser det ud, som der var noget i det," sagde han.

"Noget i det!" spottede B.Z. "Du kan bande på, der er noget i det! Her står en mand –" han pegede med sin lange, tynde pegefinger på Ø.S. "Her står en mand, som aldrig har gjort en ærlig dags arbejde i sit liv. Her er et eksempel på, hvad jeg kalder økonomisk spild!" sagde han og vendte sig mod Murray Tilford. "Du traf det! Det burde være hans navn. Hvad har den mand nogensinde gjort for at skaffe føde, klæder og hus? Og dog har han spist og haft klæder på kroppen og boet i et hus. Jeg tør vædde på, han har ikke fortjent den tobak, han ryger. Her er en mand, som har levet halvfjerdsindstyve år –"

"Seks og halvfjerds," sagde Murray Tilford.

"Seks og halvfjerdsindstyve år," sagde B.Z. Beeton, ærgerlig over afbrydelsen, "og han har aldrig ydet en ærlig dags arbejde til det almindelige bedste! Her er en mand, hvis liv har været et langt, syndigt økonomisk spild. En hund, som drejer kærnen, har været til mere gavn i verden. Denne mand arbejder aldrig –"

"Jeg kører ligvogn engang imellem, B.Z," sagde gamle Ø.S. skælvende.

B.Z. slog ud med armene.

"Har man hørt mage!" udbrød han. "Han kører ligvogn engang imellem! Han spiser tre måltider om dagen og går med klæder og bor under et tag, og han *kører ligvogn engang imellem!* Har man hørt mage!"

Der var ingen, der sagde noget i et minut. Når det blev sat i en så konkret form som en lang, benet pegefinger strakt lige mod Ø.S, så det ud, som om der var "noget i det." Det var en kendsgerning, at gamle Ø.S. var et godt eksempel at vælge. Arbejde havde aldrig været hans stærke side. Hans fader havde drevet Riverbank Hotel før borgerkrigen, og Ø.S. havde ikke været nødt til at arbejde; og da Ø.S. blev taget til rekrut, havde han en lille behagelig ferie i en træningslejr, kom hjem igen og bestilte ingenting. Da hans fader døde, fik Ø.S. en pension. Han vidste ikke rigtig, hvorfor han fik det, han vidste kun at gamle C.K. Beeton, B.Z.'s fader, var hans sagfører og skaffede ham den. Ø.S. syntes, at når han fik pension af regeringen, ville det være urigtigt og utaknemmeligt at arbejde og tjene penge ved siden af, så han arbejdede ikke. Også af den grund, at hans søster Josie var enke og havde et gæsteværelse.

Fra Ø.S. blev tres, var hans sædvanlige opholdssted gerne Rapps hyrestald, og når det var godt vejr, sad han på bænken udenfor; når det var dårligt vejr, sad han inde i det store kontor, lige op ad ovnen. På en måde var han officielt knyttet til hyrestalden. Han var den officielle ligvognskusk, men Riverbank var en sund by, og der var to andre ligvogne, så der var måneder imellem, hvor gamle Ø.S. ikke havde andet at gøre end at sidde og ryge. Ligvognskørsel i en sund by er ikke et arbejde, som overanstrenger en mand.

Da Sim Cotter åbnede sin rygesalon, tænkte han, at den skulle blive den mest populære cigarforretning i Iowa. Han mente, at når alle værtshusene var lukket, ville mændene være glade ved at have et sted, hvor de var absolut velkomne til at

sidde og ryge, så han satte fireogtyve stole og to borde i det bageste rum, og rygesalonen slog an.

En af de første, der kom ind, da Sim åbnede dørene, var gamle Ø.S. Han kom ind og købte en pakke cigarspidser, som han ville ryge i sin gamle, sorte pibe. Han så sig om og syntes om stedet.

"Det var en god idé, Sim," sagde han med sin gamle stemme. "Rigtig god idé, men det er vel ikke for mig, du har indrettet den. Jeg ville vist blive siddende for længe, når jeg engang er kommet ind." Han smålo. "Jeg tror, at den tobak, jeg ryger, ville lugte for slemt, det er jo ikke parfume."

"Å, jeg tror, at rygesalonen kan tåle lugten af alt, hvad den sælger, ellers ville den ikke sælge det," sagde Sim. "Du har ikke opfattet min idé, Ø.S. Her hersker friheden. Det er et demokratisk sted. Jeg ved, at du og din pibe er velkomne her. Når tobakken er stoppet i din gamle pibe, er der ingen, der vil skamme sig over at ryge hvad som helst her, så sæt du dig ned, hvis du synes om at være her."

"At dømme efter den måde, du siger det på, ser det ud, som der var noget i det," sagde Ø.S., og han satte sig. Rapp havde telefon, og man har sjældent brug for ligvogne i en fart, sådan som man har for drosker, der skal til toget.

Gamle Ø.S. var en ren gevinst for Sim Cotter på en måde. Han kunne forstå en spøg af enhver slags. Han var også nyttig på en anden måde. Sim brugte ham til at stoppe argumenter, der blev fremført på en alt for stormende måde. "Nå, hold nu op!" plejede Sim at sige, når de stridende var på nippet til at bide hinanden. "Vi må have en erfaren mands mening om dette

her. Lad os se, hvad Ø.S. mener om det. Du hørte jo, hvad Grant Riggs sagde, Ø.S. Hvad mener du om det?"

Gamle Ø.S. svigtede aldrig Sim ved sådan en lejlighed.

"At dømme efter den måde, du siger det på, ser det ud, som om der var noget i det."

I begyndelsen mente Ø.S. det alvorligt, men efter at bemærkningen var blevet hilst med et hyl af glæde en eller to gange, vænnede han sig til at sige det som sit bidrag til munterheden. Han havde en tåget bevidsthed om, at det var vittigt eller sådan noget. Når hans bemærkning fremkaldte et hyl af latter, følte han sig som en skuespiller, der bliver feteret. Derfor var han villig til at være genstand for godmodige løjer.

Men hvad B.Z. sagde, var ikke godmodigt. B.Z. var ikke venlig. B.Z. var pirrelig. B.Z. gik altid rundt med et stykke uslukket kul af harme, der lige med på et øjeblik kunne blusse op til raseri. Det kan en mand let, når han ikke har kunnet få det sagførerembede, han har søgt i otte samfulde år. I tre år var han den eneste mand på den demokratiske liste, der ikke blev valgt, så prøvede han republikanerne og faldt tre gange. Så forsøgte han som uafhængig og tabte. Nu holdt han sig til socialisterne og gjorde sit bedste, for at det skulle blive bekendt.

"Har man hørt mage!" råbte han. "Her er en mand – en borger – seksoghalvfjerds år gammel, og alt, hvad han har gjort, er, at han kører ligvogn engang imellem og intet andet. Hele verden ville være uden hus og uden klæder. Hele verden ville sulte ihjel."

Han var heftig. Han truede med næven.

"Jeg ved ikke rigtig," snøvlede Murray Tilford. "Hvis en hel del af os døde af sult, så ville det give gamle Økonomisk Spild en

masse ligvognskørsel."

"Du spøger med det!" råbte B.Z. og vendte sig om mod ham. "Du er den slags, som støtter det onde. Du ler ad denne stakkels, elendige, gamle karl og lukker øjnene for hans frygtelige uforskammethed. Se på ham, som han sidder der og griner som en dum abekat på gravens bred og skylder samfundet en levetid af arbejde. Se på ham, mine herrer, dette levende, elendige eksempel på et helt livs økonomiske spild!"

B.Z. pegede dramatisk med sin lange finger på gamle Ø.S., og så stavrede han ud af rygesalonen.

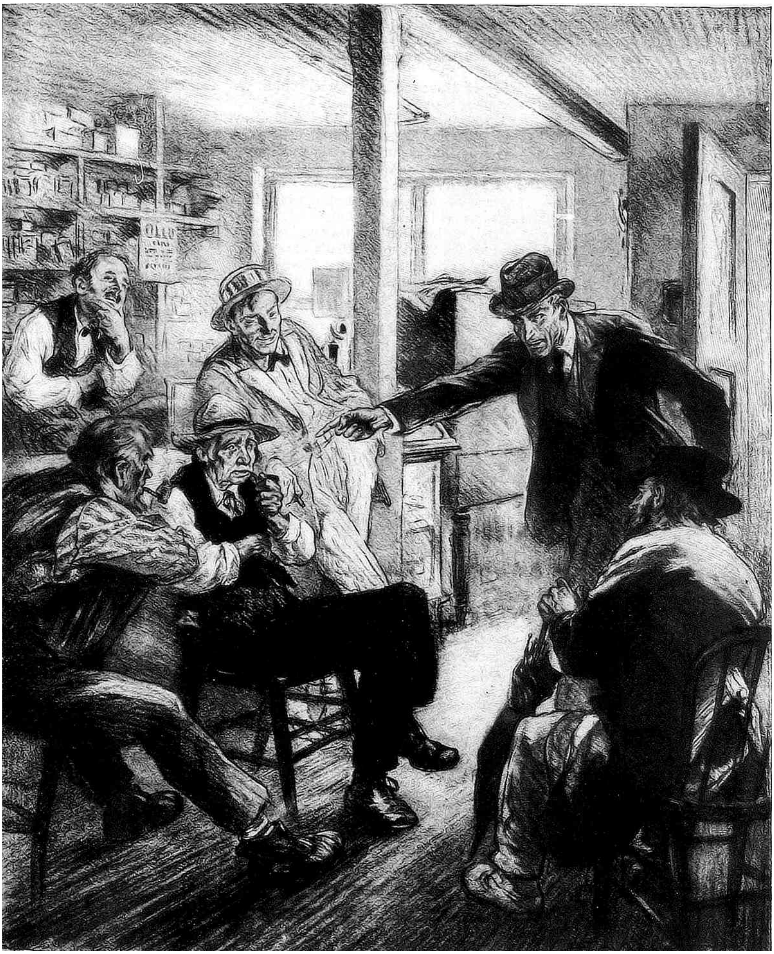

B.Z. pegede dramatisk med sin lange finfer på gamle Ø.S.

"For pokker!" sagde Murray Tilford. "Det var en hel storm. Vi har haft nogle små vindstød her, men dette var en ren cyklon. Sim, sidder mit hoved lige, eller blæste han det om på siden? Hvad mener du om, hvad han sagde, Ø.S.?"

"At dømme efter den måde, han sagde det på, Murray, ser det ud, som om der kunne være –"

Her standsede han. Han havde ikke mod til at gå videre. Der var én ting, han var stolt af, kun én, og i de sidste ti til femten år, hvor han havde begyndt at gøre sig fortrolig med døden, havde han klynget sig til den kendsgerning, at han ikke skyldte noget levende væsen en cent. Og nu lod B.Z. Beeton et lyn om moderne økonomi fare ned over ham fra en klar himmel og viste ham, at han havde ikke alene intet til gode, men skyldte samfundet en hel mængde.

"Murray," sagde han stammende, "hvor meget – hvor meget tror du, at jeg skylder samfundet efter B.Z.'s mening?"

Murray Tilford kløede sig i hovedet. Han tog en stump papir op fra gulvet og gravede en blyant op af lommen.

"Jeg må tænke over det, Ø.S.," sagde han. "Jeg kan ikke regne sådanne store stykker i mit hoved. Du er seksoghalvfjerds år gammel, og jeg beregner, at B.Z. ikke har tænkt, du skulle have arbejdet, før du var atten. Otte fra seks bliver otte, og syv bliver til seks, og en fra seks er fem. Det er otte og halvtreds år."

"Jeg har dog kørt ligvognen nogle gange, Murray," mindede gamle Ø.S. ham om.

"Ja, det vil jeg kreditere dig, Ø.S.," forsikrede Murray ham. "Så går det lidt ned. Otte og halvtreds år og, lad os sige tre hundrede arbejdsdage i et år, det bliver tre gange otte, som er fireogtyve. Skriv fire op og to i mente. Tre gange fem er femten og to i mente er sytten. Og når man så føjer to nuller til, bliver det sytten tusind fire hundrede dage."

"Men jeg kørte dog ligvognen sommetider," sagde gamle Ø.S. bønfaldende.

"Nu kommer jeg til det, Ø.S.," sagde Murray. "Jeg måtte først have dette regnet ud. Lad os sige, at otte timer er en

arbejdsdag. Otte gange fire er –"

Gamle Ø.S. rejste sig op fra stolen og gik hen til disken, hvor han stod og kiggede over Murrays arm, mens han regnede stykket ud.

"Det er et hundrede niogtredive tusind to hundrede timer, det er, hvad det er," sagde Murray. "Hvor mange begravelser kan du regne, at du har kørt ligvogn til, Ø.S.?"

"Lige ved tre hundrede," sagde Ø.S. ivrigt.

"Tre hundrede, ih! Begravelser begynder i almindelighed klokken et, og ligvognen er gerne tilbage hos Rapp ved femtiden. Fire timer, det er godt regnet. Fire gange tre hundrede er tolv hundrede. Træk det fra, og du skylder samfundet omkring et hundrede og otte og tredve tusind timers arbejde."

Mod sin vilje lukkede Ø.S. munden så højt op, at hans pibe faldt klirrende til jorden, og hovedet skiltes fra røret. Han ikke så meget som bøjede sig ned for at tage det op.

"Gør jeg?" udbrød han betaget. "Det ville jeg ikke have troet. Hundrede og – hvor meget, Murray?"

"Det er et hundrede og otteogtredive tusinde timer, Ø.S.," sagde Murray.

Det var overvældende. Et helt minut stod Ø.S., som om han var bedrøvet.

"Hundrede otteogtredive tusind!" mumlede han, "det er mange tusinder. Et hundrede otteogtredive af dem, Murray, hvor mange dages arbejde er tusind timer; bare ét tusind?"

"Omtrent hundrede toogtyve dage," sagde Murray, da han havde regnet det ud.

"Hundrede toogtyve dage, hundrede otteogtredive gange. Det tror jeg ikke, jeg kan gøre, Murray. Jeg tror ikke, jeg kan leve mere end fem år til. Hvor meget ville det blive, hvis jeg arbejdede, lad os sige, ti timer om dagen i fem år, Murray?"

"Søndage og helligdage med?"

"Ja, hele tiden."

"Atten tusind timer," sagde Murray, da han havde regnet det ud. "Så ville der være hundrede tyve tusind tilbage, Ø.S., når vi trækker det fra."

"Og det har jeg aldrig tænkt på," sagde gamle Ø.S. "Jeg skænkede det aldrig en tanke, og imens bunkede det sig op for mig. Hundrede otteogtredive tusind timer! Jeg tror ikke, jeg kan gøre det. Nå –"

Han vendte sig om og gik hen imod døren.

"Ø.S., du glemte din pibe," råbte Sim efter ham. Han vidste ikke, den var gået itu.

"Den er brækket," sagde Ø.S. ligegyldigt, "og jeg får jo alligevel ikke tid til at ryge."

Han gik ud, og der var tavshed en stund.

"Det var din skyld, Murray," sagde Sim.

"Min skyld? Nej, må jeg nu være fri, Sim Cotter!" sagde Murray. "Det var B.Z.'s skyld, pokker ta' ham; det var ikke mig. Næste gang jeg ser den gavflabede fyr, så skal jeg give ham en ordentlig dragt prygl."

Næste aften kom gamle Ø.S. ind i rygesalonen. Han kom efter sin pibe. Han havde ikke længere sit rolige, veltilfredse ansigt, men lod til at være forpint og plaget.

"Kan jeg få min pibe, Sim," sagde han. "Jeg bliver nervøs, når jeg ikke har den. Det er ligesom jeg ryster over det hele."

"Her er den, Ø.S.," sagde Sim. "Jeg satte et nyt rør i den; den er så god som ny."

"Hvad gjorde du det for, Sim?" mumlede Ø.S. "Jeg vil ikke have, du må gøre noget for mig. Jeg er langt nok nede. Jeg skylder samfundet nok allerede. Hundrede syvogtredive tusind ni hundrede otteoghalvfems timer."

"Hvordan det?" sagde Sim.

"Å," sagde gamle Ø.S., "jeg kan trække to timer fra, hvad jeg skylder i dag, jeg har arbejdet to timer med at luge i haven."

"To timer?" faldt Joe Collins ind, "er det alt det arbejde, du har gjort i dag, Ø.S.?"

"Det er ikke meget," indrømmede Ø.S. træt. "Jeg tror aldrig, jeg får det fuldt betalt, men jeg kan dog trække to timer fra de hundred otteogtredive tusind."

"Du kan ikke trække noget fra," sagde Joe. "Du må lægge seks timer til. Otte timer er en mands arbejdsdag, og du er bagefter med seks timer."

Gamle Ø. S. stirrede dumt, indtil han begyndte at fatte meningen, så faldt han ned i en af Sims stole. Det var et hårdt slag for den gamle mand. Det var det første virkelige arbejde, han havde gjort i hele sit liv, og resultatet var, at han skyldte samfundet hundrede otteogtredive tusind og seks timer. Han sad og famlede med den gamle pibe, og lidt efter rejste han sig fra stolen uden et ord og gik ud. Sent på aftenen, da Sim Cotter gik hjem fra rygesalonen, så han gamle Ø.S. ligge på knæ i Josies have og luge ukrudt op i måneskin. Klokken var lige ved to. Sim lænede sig over gærdet:

"Hør, din gamle idiot, vil du se, du kommer i seng; hvorfor ligger du der ikke allerede?"

"Har ikke tid," svarede gamle Ø.S.

"Hvad bestiller du?" sagde Sim, "vil du se, du kommer hjem i seng nu lige med det samme, eller jeg skal få dig til at gå. Jeg er en del af samfundet lige så godt som enhver anden, så jeg har også min rettighed. Du skylder mig en del af de hundrede otteogtredive tusind og seks timer, så jeg vil ikke have, du skal slide dig ihjel på et par nætter og snyde mig på den måde. Du har et stort ansvar, Ø.S., og du må passe på dit helbred for at kunne betale så meget som muligt. Det ser jo ud, som om du vil arbejde dig ihjel og snyde os. Så vil du nu se, du kommer i seng, eller jeg skal komme ind og hjælpe dig."

Ø.S. rejste sig op. Han var så stiv, at han næppe kunne gå. Han gik brummende i seng, men han indså, at Sim havde ret. Hvis han sled sig op for at vinde nogle få timers arbejde, ville han jo ikke være i stand til at klare alle de hundrede otteogtredive tusind. Det var sikkert.

Den næste dag kom han ind i rygesalonen sent om eftermiddagen, og han var ganske blå. Han var så modløs, at mundvigene hang ned som en omvendt hestesko.

"Pokker ta' det!" stønnede han, da han satte sig i sin stol, "det bedste jeg kunne gøre, var at dø og blive det hele kvit. Jeg har arbejdet næsten hele natten og gjort den til en ti timers dag – det er to timer af hvad jeg skylder samfundet – og i dag måtte jeg ligge fladt ned på ryggen i min seng hele dagen, så nu er jeg otte timer tilbage igen. Det er et hundrede otteogtredive tusind, minus to og otte lagt til. Det er et hundrede otte og tredive tusind og seks."

Den stakkels fyr sad der, og tårerne trillede ned ad hans kinder.

"Det gale ved dig, Ø.S., er, at du vil arbejde det af nu lige på et minut. Hold du nu bare lidt op. En mand i din alder –"

"Stop nu lidt!" råbte Murray Tilford pludselig. "Nu har jeg det! Hør nu, Ø.S. Du skal ikke arbejde ti timer om dagen for at redde to timer. Alt, hvad en mand udretter i din alder, er overarbejde. Du er over arbejdsalderen. Er jeg dog ikke et fæ! Du skylder ikke samfundet hundrede otte og tredive tusind timer, Ø.S. Din arbejdstid var forbi, da du var tres. Det er femten år à otte timer om dagen tre hundrede dage om året, vi kan kvittere. Det bliver seksogtredive tusind timer," erklærede han, da han havde fået det skrevet op. "I alt seksogtredive tusind fra hundrede otteogtredive tusind, så bliver der kun hundrede to tusind, og de ti timer, du har arbejdet i går, gør, at det kun bliver hundrede tusind, ni hundrede og halvfems timer!"

Det var som balsam for gamle Ø.S. Han var oppe af stolen i samme øjeblik for at se på papiret, som Murray havde regnet på. Han var så oplivet og glad, at han var lige ved at kysse Nancy. Han kunne ikke være blevet gladere, om Murray havde foræret ham en million dollars.

"Nej se, se!" kluklo han. "Der går seksogtredive tusind timer af sådan lige på en gang! Jeg når det Sim, jeg når det! Der er længe til jeg dør."

Gamle Ø.S. blev en helt ny mand.

"Hvor lang tid vil det tage at komme af med de et hundrede tusind ni hundrede og halvfems timer, Murray, når jeg arbejder ti timer om dagen?"

"Omtrent fireogtredive år, Ø.S., når du arbejder tre hundrede dage om året," fortalte Murray ham.

Ø.S. så tungsindig ud lige med det samme.

"Så længe holder jeg ikke," sagde han. "Hvor gammel bliver jeg, Murray, når de er ovre?"

"Hundrede og ni år," sagde Murray.

"Så længe holder jeg ikke," gentog Ø.S. "Der er ingen udsigt til, at jeg kan holde så længe. Hvis jeg kan leve, til jeg er hundrede, så er det det højeste. Hvor mange timer om dagen skal jeg arbejde for at få det afgjort med samfundet, hvis jeg kan blive ved, til jeg er hundrede, Murray?"

"Omtrent tretten og en halv, Ø.S.," sagde Murray.

"Det bliver strengt," sagde Ø.S., "men jeg bliver nødt til at gøre det. Et hundrede tusind, ni hundrede og halvfems timer! Jeg ville ønske, jeg var ung igen."

De så ham ikke i nogen tid, men de hørte om ham. Man fortalte, at han havde haft et sammenstød med en torvegartner – Sam Gregg – fordi Sam havde jaget ham ud af sin mark med et skuffejern. Sam sagde, han ville lade sig hænge, før han ville lade den idiot arbejde tretten timer om dagen, da han jo var så gammel og svag, at han burde være på et hospital. Han sagde, han ville ikke straffes for grusomhed mod en åndssvag.

Næste uge hørte de, at gamle Ø.S. var blevet arresteret for overtrædelse, da han var klatret ind i en tomatmark og begyndt at luge tomaterne klokken fire om morgenen.

"Han burde spærres inde i en galeanstalt," sagde ejeren. "Han er blevet en ren plage, han kravler ind på marken og arbejder på alle tider af dagen og natten og vil ingen betaling have. Han er ikke rigtig klog. Det er bare arbejde og arbejde hele tiden."

Lørdag aften kom Ø.S. tilbage til rygesalonen. Han var mere blå end nogensinde.

"Jeg har ikke arbejdet mere end elleve timer i gennemsnit om dagen, Sim," sagde han bedrøvet. "To hundrede tyve timer er alt, hvad jeg har udrettet. Jeg har endnu et hundrede tusind, syv hundrede og halvfjerds tilbage, og det værste er, at ingen vil lade mig arbejde. Det ser ud, som om jeg ikke får det gjort færdigt, om jeg så bliver så gammel som Methusalem. Jeg må hellere opgive det. Jeg må hellere lægge mig ned og dø som en gammel fallent."

"Nå, nå, Ø.S., tal dog ikke på den måde," sagde Sim.

"Der er ingen anden måde at tale på," sagde Ø.S.

Tre dage efter blev de overrasket i rygesalonen ved at se Ø.S.'s søster Josie komme farende ind ad døren. Det var sjældent der kom et kvindeligt væsen ind ad den. Hun var godt ti år yngre end Ø.S. og havde ikke mistet noget af sin livskraft.

"Er De Sim Cotter?" spurgte hun. "Er De en af dem, som har sat Ø.S. de dumme ideer i hovedet, hvad! De burde anklages for mord alle sammen!"

"Han er da vel ikke død?" spurgte Murray Tilford.

"Nej, men han gør det, hvis I ikke sørger for, at han får de dumme ideer ud af hovedet," erklærede hun. "Han er gået i seng og ligger dødssyg, fordi han ikke kan få et hundrede tusind, syv hundrede og halvfjerds timers arbejde nu lige på minuttet. Spørg mig ikke. Jeg kan ikke finde rede i det. Det var jer, der gjorde det, så I må se at gøre det om, eller jeg skal sørge for, at ingen hæderlig mand kommer ind i dette røghul mere."

"Er han gået i seng?" sagde Murray beklagende. "Plag De Dem bare ikke, mrs. Hanson, det skal vi nok ordne."

"Ja, så må De skynde Dem, hvis De ikke vil se ham dø i hænderne på Dem. Han vil ikke spise, han vil ikke engang have en natskjorte på, og jeg har måttet binde ham til sengen, ellers vil han ikke blive hjemme. Han siger, han vil blive forbandet, hvis han kommer til at skylde samfundet mere end han allerede gør."

"Overlad De bare det til os, mrs. Hanson," trøstede Murray, "vi skal nok få det i orden."

Da hun gik, så mændene på hinanden under højtidelig tavshed.

"Vi må gøre noget," sagde Murray til sidst. "Jeg havde dog aldrig troet, den gamle fyr kunne tage sig det så nær. Jeg har så tit hørt B.Z. Beeton gøre nar ad andre folks økonomiske spild, men jeg har aldrig kendt nogen, der ærgrede sig over sit eget økonomiske spild. Han må vel være lidt til en side, Sim."

"Ja, men det forhindrer ham jo ikke i at dø af de et hundrede tusind, syv hundrede og halvfjerds timer, Murray," sagde Sim.

"Og det stopper ikke Josie Hanson fra at give rygesalonen et dårligt renommé, hvis han dør," indrømmede Murray. "Vi må hjælpe ham til at blive af med de et hundrede tusind, syv hundrede og halvfjerds timer. Hvor længe stod han i borgerkrigsarméen, Sims? Det må vi kunne trække fra."

"Krig er det allerværste økonomiske spild," svarede Sim ham, "det siger B.Z."

"Ja, det er det," mente også Murray. "Jeg ville ønske –"

I det samme kom doktor Hartridge ind efter sine fire to-for-femogtyve-cents cigarer.

"Jeg har lige været oppe og se til gamle Ø.S.," sagde han. "Det går ned ad bakke."

"Det mener De ikke!" udbrød Sim. "Hans søster har lige været her. Han plager sig ihjel, siger hun, over det økonomiske spild, han har været."

"Vrøvl! Det er ikke det!" sagde doktor Hartridge. "Han ligger og snakker om nogle hundrede tusinde timer eller millioner timer eller sådan noget, men han dør af alderdom, som enhver gammel mand dør. Der er noget, der piner ham, det er vist, og han er ulykkelig over det, men det er ikke det, der slår ham ihjel. Det er alderdom og ikke andet, mine unge venner."

"Nå –" sagde Sim, da doktoren var gået.

"Jeg tror nu, hans plager er virkelige," sagde Murray. "Det gør mig ondt at tænke på, at han dør så forpint. Jeg ville ønske –"

"Hvad ville du ønske?" spurgte Sim.

"Jeg ville ønske, man kunne betale en gæld til samfundet med en anvisning, ligesom man kan betale pengegæld," sagde Murray. "Jeg ville ønske, at vi fyre kunne overtage gamle Ø.S.'s gæld og arbejde den af for ham. Det kedelige er, Sim, at en mand skal arbejde sig ud af sit økonomiske spild og godtgøre det."

"Hør!" sagde Sim pludselig. "Jeg har det! Hvis gamle Ø.S. ville overdrage os – ti eller tolv af os – sin regning på hundrede tusind, syv hundrede og halvfjerds timer og sit løfte om, at han vil arbejde dem af."

"Ja, gå videre."

"Hvis han vil give ti af os hver et løfte om, at hvis vi vil arbejde ti tusind og syvoghalvfjerds timer," sagde Sim langsomt, "og vi går ind på at gøre så meget arbejde ud over vore egne otte timer om dagen, for at han kan komme på ret kant med samfundet –"

"Han ville dog ikke dø lykkelig," sagde Murray, "fordi han ville skylde –"

"Vent nu lidt," sagde Sim. "Jeg har ideen. Vi skulle gøre arbejdet, men han skulle love at betale det tilbage næste gang han kommer her på jorden, som han jo tror, han skal. Vi gør arbejdet nu og klarer, hvad han skylder samfundet, og når han kommer tilbage, skal han betale det ved at udføre et par timers overarbejde hver dag, indtil han har betalt os tilbage."

Det var med dette fornuftige forslag, de gik til mrs. Hansons hus for at besøge gamle Ø.S. De fandt ham i den dybeste elendighed. Han ville ikke engang vende ansigtet om på puden, så Murray måtte fremsætte forslaget til hans nakke. Et helt minut efter at Murray var færdig med at forklare ham det, lå gamle Ø.S. ganske stille. Så rejste han sig op på den ene albue.

"Vil du skrive de regninger, Murray," sagde han ivrigt. "Doktoren glemte sin fyldepen der på bordet."

Han satte sig op i sengen.

"Ræk mig den æggesnaps, Sim," befalede han nok så rask. "Jeg har på fornemmelsen, at jeg kunne spise en hest."

Han slugte æggesnapsen og slikkede sig om munden.

"Sim," sagde han og lod benene glide ned på gulvet, "hjælp mig mine klæder på. Løs det dumme reb op, som Josie har bundet mig med."

Han var lidt svag i knæene, men han holdt sig i sengestolpen, mens Sim hjalp ham, og han underskrev de ti forpligtende regninger med et sving.

"Nå," udbrud han, "nu føler jeg, at jeg kan leve 20 år endnu, da jeg har fået de hundrede ti tusinde, syv hundrede og halvfjerds timer ud af mit hoved."

Han så ud, som han kunne leve tyve år til. Han havde måske kun trængt til nogle få dage i sengen. Han ville endelig have, at de hjalp ham ned ad trappen, og han satte sig i en stol på den solbeskinnede veranda og proppede cigarspidser i sin gamle, sorte pibe, mens de ti mænd, som havde lovet at arbejde elleve tusind syv og halvfjerds timer hver, gav ham hånden og fornyede løftet.

Gamle Ø.S. kluklo.

"Hvad ler du af, Ø.S.?" spurgte Murray Tilford ham.

Den gamle mands vandblå øjne så hen, hvor hans søster Josies lille sangfugl gyngede på sin pind i buret, der hang på en af verandaens piller.

"Jeg sad netop og tænkte på, hvor det ville være morsomt for jer fyre, Murray," sagde gamle Ø.S., "om jeg næste gang, jeg kommer her tilbage til jorden, skulle blive en kanariefugl."

Gedefjer (1919)

Intet levende menneske fortæller nogensinde hele sandheden om sig selv. Det lader til, at vi allesammen er født som løgnere i den henseende, og jeg selv er ikke anderledes. Jeg vil nu begynde at fortælle den bitre, kvalmende sandhed om mig selv, men inden jeg når til enden med det, vil jeg sikkert være i fuld gang med at lyve med en fart af en mil i minuttet og digte et eller andet fuldstændig rædsomt sammen! Et menneske kan kun sige sandhed indtil et vist punkt, før han begynder at hakke i det.

Sandheden er, at jeg burde tjene lige så mange penge som Robert W. Chambers, og vinde ærespriser ligesom Ernest Poole. Og det gør jeg ikke. Jeg burde være mere kendt som humorist end George Ade og Mark Twain tilsammen, og det er jeg ikke. Problemet med mig er, at jeg altid er alt for parat til at bryde af og gå ud for at samle gedefjer. Hvis det ikke havde været for det, ville jeg måske være millionær eller USAs præsident eller den førende amerikanske forfatter, som udkom i luksusudgave i rødt skind med guldtryk. Jeg kunne have været et sæt Samlede Værker, ligesom sir Walter Scott eller Dickens eller Balzac, og når en fremmed kom forbi mit hus, ville de lokale fortælle dem, at "Nej, det er ikke rådhuset eller domhuset; det er der Butler bor." Selvfølgelig ville en eller anden af de fremmede en gang imellem spørge: "Butler? Mener De købmanden?" men det ville kun være nogle få ignoranter. De rigtige mennesker ville hviske "Forfatteren Butler!" med en art undertrykt ærefrygt og tage hatten af. Nogle af dem ville plukke et par græsstrå fra min

plæne og tage dem med hjem og lade dem gå i arv til deres børnebørn som en af familiens mest værdsatte ejendele. Men som sagerne er, så har jeg samlet så mange gedefjer, at halvdelen af dem jeg kender, præsenterer mig som Ellis Butler Parker og den anden halvdel som Butler Parker Ellis, og der står tonsvis af halvtørt hø på min plæne, som ingen gider plukke noget af. Min fader er nødt til at klippe det og rive det sammen og køre det væk.

Gedefjer, skal jeg sige Dem, er den slags fjer, som en mand samler og sætter fast overalt på sin hud for at komme til at ligne landsbyens fællesged. Det tager ofte seks dage, tre timer og atten minutter at samle én gedefjer, og når man endelig har den og tager den med hjem, er den omtrent lige så nyttig og værdifuld for én som mærket efter en sten, han har fået i nakken. Jeg har for nylig brugt adskillige dage i løbet af en måned på at få indsamlet én gedefjer, og til belønning blev jeg grebet af det og jagtede efter en til, hvilket medtog to uger og tre dage mere af min tid. Gedefjer er de distraktioner, afledninger og sidespring, som fjerner en mands opmærksomhed fra hans egne forretninger og afholder ham fra at komme videre. De er noget af det bedste, der findes i denne verden – til at få en mand til at ligne en ged.

Jeg tror nok, jeg uden frygt for at blive modsagt kan prale af at have samlet flere gedefjer i min halvtredsårige løbebane, og ser mere ud som en ged end nogen anden nulevende mand, end ikke undtaget Pooh-Bah, som gjorde sådan en glimrende, gedeagtig figur i Gilberg og Sullivans operette "Mikadoen". Pooh-Bah, den sølle amatør! kunne kun prale med, at han var Førsteminister for Statens finanser, justitsminister, chef for

den kejserlige hær, overadmiral, minister for den kejserlige hundegård, privilegeret bagtrapperenser, ærkebiskop af Titipu, borgmester, kammerherre, højesteretsdommer, chef for den kongelige mønt, kejserlig privatsekretær, øverste chef for politistyrken, indenrigsminister, og giftefoged, etc.. Det kan jeg slå til enhver tid.

Når jeg vågner om morgenen som kasserer for Forfatterforeningen, vier jeg lidt af min tid til mit arbejde som leder af Reklamekomiteen for Udlånskomiteen, mens jeg forbereder mig på at bruge en time eller to som sekretær for den armenske nødhjælpskomite og kasserer for den frivillige komite til fordel for faderløse børn i Frankrig, før jeg går videre med mine pligter som vicepræsident i Flushing Banks ud- og indlånsafdeling og vicepræsident og direktør for Flushing National Banks rentetilpasningsudvalg. Som rådgiver og medlem af eksekutivkomiteen for Forfatterforeningen og ligervis for City-klubbens optagelsesudvalg, leder af Tuscarora-klubben, reklamechef i Flushings Røde Kors-afdeling samt kasserer i Flushings og Queensboro Røde Kors-indsamling har jeg lejlighed til at bruge et par timer i ny og næ til indsamling af gedefjer. Når natten falder på, kan det meget vel være, at jeg intet som helst virkeligt arbejde har udført siden jeg vågnede, men skulle det modsatte være tilfældet, så kan jeg altid bruge tid på at skaffe mig lidt flere gedefjer som medlem af bogvalgsgruppen og ledelsen af Queensboros folkebibliotek, Queensboros udvalg for oprettelse af folketræningsfaciliteter, det lokale frivillige vagtværn, samt medlem af den lokale afdeling af American Defense Society … og så videre i timevis. Jeg er medlem af ALT undtagen folkeskolens mødreklub, og det

tager alt sammen tid, som jeg kunne have brugt på mit egentlige, legitime arbejde. Jeg anslår, at jeg i de sidste tyve år har fået samlet mig tyve tusind pund gedefjer til en kostpris af omkring fem dollars pundet, og det hele er tilsammen ikke tyve cents værd.

Hvor forunderligt, at jeg overhovedet tjener nok til mit livsophold! Min telefon ringer syv tusinde otte hundrede og seks gange i døgnet, og kun én gang i de sidste otte år har det været nogen, som gerne ville købe en af mine historier. De andre toogfirs millioner gange har det været folk, der gerne ville tilbyde mig at indsamle en ny høst gedefjer.

Engang flyttede jeg ud i laden for at slippe væk fra telefonen. Resultatet var, at jeg så blev nødt til at gå ned fra anden etage i laden, tværs over gårdspladsen, ind i huset og op ad trappen, hver gang telefonen ringede. Jeg gjorde det toogfirs gange om dagen, før jeg flyttede tilbage til huset og fik en ekstra telefon sat op i mit arbejdsværelse så tæt på mit skrivebord, at hver gang jeg rørte mig, skubbede jeg telefonen ned fra bordet. Dette gjorde det naturligvis meget mere bekvemt for gedefjers-distributørerne, og følgelig ringede de mig op så meget tiere. De ringer til mig, før jeg er kommet ud af sengen, mens jeg sidder i badekarret, og efter at jeg er gået i seng. Som regel får de mig til at tage telefonen, og beder mig så blive hængende et minuts tid, mens de henter mr. Jonesky. De foretrækker at ringe til mig, når jeg sidder i badekarret, når jeg spiser, og når jeg prøver at koncentrere mig om at skrive.

Det er ikke sådan, at jeg giver nogen bestemt skylden for det. Jeg havde jo ikke behøvet at leje mig en telefon. Jeg kunne i stedet lade folk indfinde sig i mit hus. Og der kommer da også

en hel del hjem til mig. I gennemsnit tager det en person, som kommer hjem til mig, lige omkring en times tid at fremkomme med et eller andet forslag, som kunne være i et telegram på seks ord, eller over telefonen på et minut. Den besøgende begynder altid med et par pæne bemærkninger om "Svin og svin", som historien *ikke* hedder, fortæller mig, hvordan hans bedstemoder lo så meget over den, at hun slugte sit gebis, og at hans bedstemoder var ud af familien Tootlecoms fra Worcester, men havde giftet sig ind i familien Blahblah. Omkring en halv times tid senere bemærker min gæst, at "jeg ved, hvor travlt De har, og jeg hader at skulle spørge, men –" Hvorpå han spørger mig, om jeg ikke vil være med til at rejse en beskeden sum af fx. 80.000.000 dollars til fordel for et Krigsfond for Etbenede Gartneres Samfund, som har en plan om at starte udplantning af sukkerærter i Mesopotamiens skyttegrave. "Vi *ved* jo, at De kan gøre det," siger han indsmigrende. Jeg ved det også Jeg føler den store trang, der kommer af evnen til udføre en stor opgave, stige op i mig. Jeg er i den grad ligeglad med Mesopotamien og sukkerærteplantning i skyttegravene dér, men her er noget, jeg *kan*, og derfor slår jeg til og gør det. Jeg samler altså et par spande røde, hvide og blå gedefjer sammen, giver atten månedsbladsredaktører mulighed for at glemme, jeg eksisterer, og finder ved slutningen af måneden, at jeg er sunket tre hundrede og fyrre dollars dybere ned i gældsafgrunden end jeg var tidligere.

Det er kommet så vidt, at folk ligefrem bliver fornærmede, hvis jeg ikke kaster mig ud i et hvilket som helst vanvittigt gedefjers-samler-foretagende, man foreslår mig. Jeg er fast overbevist om, at der findes en forening for forhindring af

Butler fra at udføre en hel dags ærligt arbejde. Jeg vil ikke virke selvoptaget, men jeg er af den opfattelse, at Der Kaiser startede første verdenskrig ene og alene for at få det til at virke nødvendigt for mig at holde en række fire-minutters foredrag om Fødevarekonservering, Doner-dine-gamle-briller og Køb Sparemærker.

Selvfølgelig er alle vores patriotiske krigslån, Røde-kors-støtte og sparemærketiltag ikke gedefjers-samling. Disse legitime formål falder under betegnelsen ørnefjers-indsamling, og jeg er lige så stolt af mine ørnefjer som jeg er led og ked af mine gedefjer.

Nu er det jo en fin ting at være kasserer for Flushing Sygehus, og det er en fin ting at være præsident i Flushing Country Club, men gedefjerene hober sig op, når man ved, at grunden til, at man fik disse ærefulde poster var, at der ikke var andre, der ville. Det er en storslået, berigende følelse at vide, at man kan tage fat på et eller andet og gøre det til en succes, eller i hvert fald næsten; men det er ikke en indtægtsgivende forretning. En mand kan skabe en succes af en offentlig legeplads i Flushing uden dermed selv at blive en succes. I virkeligheden er han måske netop ved at lave en ged ud af sig selv. Muligheder er faktisk ti til én for, at han er ved at lave en ged ud af sig selv.

Jeg vil aldrig få Pulitzer-prisen for den bedste roman eller det bedste skuespil, men hvis der var en Pulitzer-pris for den største nulevende menneskelige ged, ville der ikke være nogen, der blot tilnærmelsesvis kom på siden af mig. Jeg har nemlig ikke gedefjer i dusinvis eller pundevis – jeg har dem i hele baller. Jeg anslår, at hvis mine gedefjer blev lagt i forlængelse af

hinanden, ville de række fra køen foran maduddelingen til fattighuset.

Det er muligt, at De på dette sted har fået på fornemmelsen, at jeg er sur på mig selv. Hvis det er tilfældet, så har De så ganske ret. I dag er jeg niogfyrre år og seks måneder gammel, og nogenlunde lige så lyst og skinnende et litterært geni, som jeg var for tolv år siden. Jeg er tolv år ældre og har altså tolv år mindre til at skaffe mig den glæde at blive en af de store amerikanske forfattere. Snart vil alderens gebrækkeligheder begynde at gnave i mig, møllene vil ødelægge min plyssede, bløde samling af gedefjer, alle dem, der nu klapper mig på skulderen, fordi de kan udnytte mig ganske gratis, vil glemme, at jeg er i live, og mine eksekutorer vil ryste på hovedet og sige: "Hvor er det dog synd, han kun efterlod sig så lidt!"

Afledninger er ikke nogen god ting for en mand, hvis han ønsker at nå et mål. Ingen sælger er nogensinde kommet særlig langt ved at sprede sig for meget. Det værste monopol, noget menneske kan have, er monopol på gedefjer.

Intet menneske i verden fik nogen bedre mulighed for at blive Den Store Amerikanske Humorist end jeg, dengang jeg skrev "Svin er svin". Jeg havde et godt, solidt fundament af rimelig god humor bag mig, og den lille fortælling nød stor succes. Det, jeg skulle have gjort dengang, var at holde mig til humoren, ligegyldigt hvad. Jeg har skrevet fine historier, sympatiske historier, alvorlige historier, alle slags historier, faktisk, men ikke så mange humoristiske. Det er forbløffende, så ofte redaktørerne har måttet skrive: "Her er en historie, der viser den berømte humorist fra en helt anden side."

Hvis jeg skal anskue litteratur som forretning, så vil jeg mene, at ingen humorist bør have nogen "anden side". Præcis på samme måde som en blikkenslager ikke får succes som blikkenslager, hvis han bruger en stor del af sin arbejdstid på at bygge violiner. Ingen får nogensinde succes ved at tillade sig at lade sig aflede fra livets vigtigste forretning, nemlig den at få det meste ud af det bedste, han har i sig. Selv en ko får i længden mest ud af at holde sig til den forretning af æde græs og tygge drøv. Hvis den begynder at lære at fløjte som en solsort og flagre rundt fra mark til mark som en sommerfugl, kan man med sikkerhed sige, at den ikke længere er nogen succes. Når en ko afviger fra sin vanlige mælkeproducerende virksomhed og begynder at klatre i træer og slå vejrmøller, bliver den muligvis mere pittoresk og iøjnefaldende, men det er i virkeligheden ikke andet end gedefjer, den samler sig. Syv bønder, en skolelærer og en tinsmed vil muligvis stille sig op langs hegnet og klappe ad den hele eftermiddagen, indtil den er ganske opsvulmet af bare stolthed, men når den ved solnedgang vender hjem til stalden, giver den ikke meget mælk. Den vil ikke være kendt på egnen som en god malkeko ret længe; i stedet vil den blive til en billig dåsebøf, et par plankestege og nogle dusin sko til tre dollars parret.

Jeg kan sætte mig til at skrive en historie om en mand, som falder ned fra en bro og lander i en kedel tjære på en kanalbåd, og inden jeg er færdig med det første afsnit, har jeg afbrudt skriveriet for at rense det lille o eller det lille e eller det lille a på min skrivemaskine med en tandstikker, har gjort ophold for at tænke på perleknapperne på en vest, jeg ejede i 1894, på den spansk-amerikanske krig, hvad det franske ord for "oplysning"

er, og om jeg har betalt det sidste afdrag på mit krigslån. Før jeg er færdig med det første afsnit har jeg muligvis også holdt en pause for at få fyldt min fyldepen, været til byen for at deltage i et møde i Røde Kors-komiteen, er begyndt at omkatalogisere de historier, jeg tidligere har fået udgivet, og været en tur i Chicago. Før jeg er nået til det første punktum i det første afsnit, har jeg måske besluttet, at jeg ikke vil lade en mand falde ud broen, men i stedet en kvinde; at hun ikke skal falde ned fra en bro, men fra Woolworth-bygningen, at jeg ikke vil lade hende falde ned i en tjærekedel, men i en vognladning fjerdyner, at jeg slet ikke vil lade hende falde nogen steder, at jeg ikke vil skrive nogen morsom historie, at jeg faktisk slet ikke vil skrive noget som helst, og at jeg i stedet for at skrive vil finde en tom cigarkasse og lave en legetøjscirkusvogn til min lille søn.

Jeg byggede engang et helt dukkehus i to etager, med fire værelser, køkken og bad, med håndudskårne trapper, elektrisk lys i alle værelser, og træbeklædte ydervægge; lagde tæpper på gulvene, tapetserede væggene, hængte kniplingsgardiner for alle vinduer og malede det indvendigt – alt sammen mellem to sætninger i en fortælling. Jeg brugte tre måneder på dén lille ekspedition efter gedefjer, og i mellemtiden fik Arnold Bennett sikkert tre romaner på flere hundrede tusinde ord stykket fra hånden, som hver for sig forøgede hans internationale ry, og overhalede mig på vejen til berømmelsens tinde ligesom et fly, der passerer en snegl. George Ade skrev løs på sine "Fabler" med samme regelmæssighed som en arbejdsmand, og Peter Finley Dunne producerede flere nye bind med historier om hans "Mister Dooley" som en anden utrættelig pølsekværn.

På min væg over mit skrivebord har jeg en kalender hængende, og det ark, jeg i dette øjeblik kigger på, viser mig den første uge af marts 1916 – altså sidste år. Mottoet ovenover rækken af dage lyder: "**Koncentration.** Hold alle dine tanker koncentreret på det arbejde, du i øjeblikket beskæftiger dig med. Solens stråler brænder ikke, før de er fokuserede. *Alexander G. Bell.*" Det er hele sagen i en nøddeskal, men den eneste nytte dette motto har gjort mig, har været at lade mig kigge op på det og tænke over det, når jeg i virkeligheden burde tænke på den historie, jeg var i færd med at prøve at skrive.

For mit vedkommende er den vigtigste person i hele verden mig selv. Den vigtigste succes i verden er min succes. De vigtigste penge i verden er mine penge. En hel del af den vigtigste gæld i verden er min. Det sammme gælder sikkert også dig, når det kommer til din succes, dine penge og din gæld.

Jeg håber for dig, at du ikke nærmer dig de halvtreds. Jeg håber, du er nærmere de tyve år, men ligegyldigt hvilken alder du har, så kan jeg fortælle dig, at jagten på gedefjer er en forbandet dårlig forretning. Når du har ferie, kan du godt bruge tid på at undersøge interessante små sidegader på din vej, men eksprestoget mellem New York og Chicago kommer frem ved at holde sig på sporet. I det øjeblik, hvor det svinger sig ud over en eller interessant eng efter margueritter og smørblomster, begynder obduktionslægerne og arvingernes advokater straks at flokkes, og et eller andet gammelt fragttog, som langsomt men sikkert følger sporet ved siden af – *men holder sig på det* – piber i fløjten et par gange og overhaler.

Hvis jeg nogensinde bliver formand for en skolebestyrelse, vil jeg insistere på, at ingen elev får sin eksamen, hvis han ikke kan beregne summen af fyrre rækker tal i fire kolonner korrekt i første forsøg. Jeg har selv engang været bogholder, og ofte nok sammentalt en kolonne tal tyve gange og fået ti forskellige resultater. Jeg kan opstille en kolonne tal og begynde som en anden væddeløbshest med "Syv og seks er tretten og fem til er atten plus to er tyve, og – Gud ved, om jeg huskede at sætte et frimærke på det brev, jeg sendte i morges – Gud ved, om det var Francis Bacon, der skrev Shakespeares skuespil – Gud ved om en bombe, der blev kastet ned fra et fly i lav højde ville gå lige gennem mit hus og ned i kælderen – kælderen – kælderen – ja, jeg er glad for, at jeg har otte ton kul liggende dernede, men jeg bliver nødt til at bestille nogle flere så hurtigt som muligt – og seks – –" Og så er jeg nødt til at begynde forfra med begyndelsen med "Syv og seks er tretten og fem til er atten – –"

Grunden til, at børnene ikke får deres regnestykker til at gå op i skolen, er at de ikke koncentrerer sig om den foreliggende opgave, og grunden til at de ikke får deres liv til at gå op, er at de ikke koncentrerer sig om at få det, som de godt selv ved er deres livs formål – nemlig succes. Hvis man standser op et øjeblik og tænker på de mænd, du kender og ved, ikke har succes, men kunne have haft det, så vil du finde, at de alle sammen er gedefjers-samlere. Alt, hvad der fører en mand bort fra den lige vej til hans mål, er gedefjer. Hvert eneste unyttige sidespor er en gedefjer. Enhver unødvendig distraktion er en gedefjer. Ni tiendedele af alt, hvad jeg foretager mig, er gedefjer.

Jeg har ikke noget imod at fortælle dig, at jeg anser mig selv for at være en utrolig, formidabelt vidunderlig mand. Ingen andre end den mest bemærkelsesværdige mand ville være i stand til at bruge så megen tid på at samle gedefjer, og alligevel kunne holde sig selv og sin familie fra at dø en ynkelig død af sult. Jeg trækker vejret dybt en ekstra gang, når jeg tænker på, hvilken stor mand jeg ville have været, hvis jeg havde holdt mig til min metier i stedet for at lade mig lokke på afveje af hver eneste søde duft og liflige lyd, jeg traf på min vej. Derpå bander jeg inderligt, når jeg tænker på, hvor mange timer og dage og uger jeg har brugt på at få mig selv til at se ud som en mellemting mellem en llama og en udstoppet ugle, når jeg lige så godt kunne have skrevet en hel mængde af den slags, som redaktørerne aldrig får nok af og køber, straks de har læst den første sætning.

Men det er helt i orden! Jeg er ikke misundelig! Jeg sidder på forreste række, hver gang Ade eller Tarkington eller Chambers scorer en succes, og jeg klapper lige så ivrigt som enhver anden, men jeg forbeholder mig også retten til at give mig selv et spark, når jeg kommer ud igen. Denne opsats er sådan et spark, og jeg håber inderligt, at den vil have en god virkning på mig. Jeg håber, den vil lære mig en lektie. Men jeg tvivler; jeg er for gammel; jeg er blevet alt for vant til løbe efter gedefjer til at holde op nu.

Så her har du så historien om, hvad der er galt med mig. Nu ved du, hvorfor du, når du kommer til at tænke på mig, tænker på en historie, jeg skrev for tolv år siden. Jeg havde et mål, men jeg holdt alt for meget af at undersøge alle sidevejene i stedet for at fortsætte lige frem. Og det er slemt: det er at samle

gedefjer. Det har været slemt for mig, og dårligt for min karriere som forfatter, og dårligt for min succes i dette det eneste liv, jeg har at leve, men det vil sandsynligvis blive meget værre for dig at samle på gedefjer, end det er for mig, for jeg kan dog i det mindste ind imellem bruge dem til at skrive en historie, som jeg kan sælge, mens du ikke kan bruge alle dem, du får samlet sammen, til noget som helst.

Den tid, vi spilder på udflugter uden for vort livs hovedlandevej mod vort mål, udgør forskellen mellem succes og næsten-succes; ofte er det endda forskellen mellem succes og fiasko.

Fejltagelsen (1922)

Hvordan Wyncome Gorton indledte et nyt kapitel i sit liv.

1

Da Wyncome Gortons fader døde, følte han det, som om han havde fået en iskold vandstråle lige i ansigtet. Han gispede endnu efter luft, mens han styrtede hen til Doris Sunlight, som han ved en fejltagelse havde forelsket sig i, og fortalte hende alt, hvilket var det værste, han kunne have gjort. Men hvor det lignede ham! Da han havde brugt en halv time til at græde i og til at forklare hende, at han nu så det "sande lys", og at han agtede at vende alt verdsligt ryggen for evigt, lo Doris ham lige op i ansigtet.

"Jeg forstår virkelig ikke, hvad du mener, min dreng," sagde hun, "med 50.000 dollars på lommen. Bliv mig fra livet med 'hvidt lys' og andet højtravende sludder. Hvad mener du om at få noget godt at spise? Nyheden har gjort mig voldsomt sulten."

"Forstår du da slet ikke," sagde Gorton, så alvorlig, at tårerne stod ham i øjnene, "hvad dette betyder; at jeg er kommet ind på vejen til et nyt og bedre liv – et liv, hvor du ikke kan følge mig."

Doris lo igen, og hendes latter havde en bemærkelsesværdig hård og kold klang.

"Hør nu lige!" sagde hun. "Hvor har du fået det der med 'kan ikke følge dig'-pjat i hovedet, Winny? Pas du bare på! Ikke følge halvtreds tusind dollars? Han må jo være helt fra den!"

Wyncome Gorton begravede ansigtet i sine hænder og stønnede.

"Nu skal jeg sige dig noget, Winny," sagde Doris. "Jeg forstår ikke den snak med 'at vende tilbage til de gamle idealer' og 'tage et stort arbejde op' og alt det. Det lyder mest som et forsøg på at skubbe mig væk, bare fordi der er kommet sådan en bunke penge væltende ned over dig. Men den går ikke. Mig kan du ikke komme af med på den måde. Det finder jeg mig ikke i. Jeg har dine breve! Hvor mange gange har du ikke bedt mig om at gifte mig med dig, dit sølle fjols? Og nu er du nødt til at gøre det."

"Jeg var gal – gal!" stønnede Gorton.

"Nå, men pas du nu bare på, hvordan du behandler mig, eller også er det mig, der bliver gal-gal," meddelte Doris ham. "Og når jeg er gal-gal, så er jeg virkelig gal-gal. Du må jo have fået pip eller sådan noget, ellers ville du ikke opføre dig sådan. At tænke sig! Komme her og sige 'Jeg har lige fået halvtreds tusinde ægte dollars, så nu kan du rende og hoppe'!"

Gorton rejste sig, tørrede sine øjne og gik.

"Hov! Skal du ikke give mig et kys?" råbte Doris efter ham. Så lo hun for sig selv, og lukkede døren.

"Han er et stakkels fjols," tænkte Doris, da han var gået. "Men halvtreds tusind dollars passer mig forfærdelig godt, ligegyldigt hvis de så er. Det ville være godt dumt at lade ham flyve. Aldrig – med garanti!"

Gorton vendte hjem til sit værelse i mrs. Braits pensionat, kastede sig på den smalle seng, og græd. Doris tog sin nyeste hat på – hun havde to – og gik hen til Marcus M. Greenbaum, en sagfører, der forstod sig på at behandle unge såvel som

gamle mænd, der havde skrevet breve, som de aldrig burde have sat deres navn under.

"Den er i vinkel," sagde mr. Greenbaum muntert. "Det giver jeg Dem mit ord på. Vi stævner ham til betaling af 100.000 dollars for brudt løfte og æreskrænkelse, så får vi måske alle de 50.000. Jeg skriver til ham i dag, og hvis han ikke er kommet til fornuft og gifter sig med Dem, inden en uge er gået, får vi travlt i retten. Er han typen, der stritter imod?"

"Ham?" sagde miss Sunlight hånligt. "Han er en lille forknyt reje, ikke andet. Helt ærligt forstår jeg ikke, hvorfor jeg begyndte at komme sammen med ham, mr. Greenbaum, han var ikke værd at samle på dengang. Men jeg havde vel noget på følelsen."

"Ja, sådanne fornemmelser får vi jo allesammen engang imellem," svarede mr. Greenbaum. "Nå, men jeg har travlt i dag. Held og lykke med det!"

2

Der var ikke tale om nogen sammensværgelse: det var virkelig en forladt ung pige, som søgte at skaffe sig retfærdighed. Det er ligegyldigt for sagen, at Doris Sunlight kun var en del af anden række i koret i Jack Hardons "Tøsebørn"-burlesqueteater, eller at hun var tredive år gammel. Hun havde sin rettigheder, og hun agtede at holde på dem.

Wyncome Gorton nærede, som han lå der udstrakt på sin seng med tårevædede øjne, ikke nogen som helst tvivl om, at Doris agtede at holde på sin ret. Hun havde en mund at tale med, og den gjorde hende til en af verdens mest formidable modstandere, når talen var om halvtreds tusind dollars.

Hele denne affære med Doris Sunlight havde – det så han kun alt for klart nu – været en frygtelig fejltagelse. Det forekom ham at være et forfærdeligt mareridt. Ja, han følte ligefrem, at han måtte have været sindssyg. Hans elendighed nu var mindst lige så stor som hans sindssyge begejstring havde været, dengang han første gang så, at Doris gerne ville lege med ham.

I virkeligheden havde Gorton været temmelig forbløffet over, at Doris så meget som så i hans retning. Han vidste godt, at hans udseende ikke var noget at skrive om, og det gjorde ham ydmyg. Han var faktisk på mange måder den mest ydmyge mand i New York. Han var også kluntet og uduelig. Han gik som regel på den forkerte side af gaden, hvor den modgående mængde ustandselig stødte ind i ham; så bad han dem undskylde og forsøgte at falde i et med husmurene.

For en ung mand på enogtyve at være, var han usandsynlig piget og enfoldig. Han rødmede konstant. Det er muligt, at hans vigende hage engang med tiden ville få et par spredte gule hår. Når han blev halvtreds, ville han være en frygtsom lille mand, skaldet, med tykke briller, nervøse trækninger og altid glemme sin paraply. Han ville gå med galosker på fugtige dag og være en umådelig nidkær præstemand i et ludfattigt sogn i det sydlige Illinois eller det centrale Iowa, eller måske missionær i Kina. I sin nuværende alder af enogtyve havde han mindre initiativ end en på atten og mindre mod end en kattekilling.

Da han blev nitten, havde han fortalt sin fader, at han ville være en forkynder af troen. Hans fader, som engang havde været hestehandler og senere havde fået en andel i et

spilleetablissement, havde sagt til ham, at han kunne gå ad helvede til.

"Din sølle nar!" havde han sagt til Wyncome. "Din forstyrrede idiot. Her er jeg parat til at starte dig op med en hvilken som helst anstændig forretning, du kunne have lyst til, og så vil du være prædikant! Hør nu, Winny – du ser ikke ud som en prædikant, og dit mundlæder er heller ikke skabt til sådan noget. Vær nu fornuftig – lad mig købe dig en forretning eller sådan noget. Hele mit liv, lige siden du ikke var højere end som så, har jeg været bekymret for dig – bange for, at der måske ikke var for mange hjemme i øverste etage. Du må ikke tage mig det ilde op, men jeg har af og til være bange for, at der slet ikke var nogen hjemme overhovedet. Jeg har planlagt det hele, så når jeg havde fået dig sat i vej med en forretning, så kunne jeg holde lidt øje med dig og give dig et godt råd, når det behøvedes. Men hvad kan jeg give dig af gode råd i dette hersens prædikeri? Intet som helst! Det er den ene ting, hvor jeg ikke kan stå dig bi og stikke dig et es, når du har mest brug for det. Tag nu og glem det, og lad mig sætte dig i gang med noget, hvor jeg kan hjælpe dig på vej – vil du ikke nok, sønnike?"

"Det kan jeg ikke," sagde Wyncome i en trist tone. "Det er noget, som jeg er nødt til at gøre. Jeg kan ikke gøre for det. Der er noget i mig, som trækker mig i den retning."

"Nå, er det sådan fat?" spurgte hans fader. "Er det det eneste kort, du har at smide på bordet, hvad? Mener du det?"

"Uigenkaldeligt!" forsikrede Wyncome sin fader.

"Nå, men så gå ad helvede til. Jeg har ikke mere at sige," havde Gorton sr. sagt.

Da han var kommet til New York, opfyldt af frihedsdrømme og en stor vision om at hjælpe sine medmennesker, var Wyncome Gorton straks løbet ind i problemer med at skaffe sig tre daglige måltider og en seng at sove i. Disse ting var temmelig nødvendige for ham, og han tog derfor det første, det bedste job, han fik tilbudt. Det bestod i at indkassere afdrag for et inkassofirma. Det var det hårdeste arbejde, en genert ung mand uden selvtillid kunne have valgt sig. Han trampede gennem gaderne, op og ned ad trapper, fik døre slået i for næsen af sig og man skulede til ham og bandede ad ham alle vegne, hvor han kom. Engang blev han endog sparket ud.

Hans ædle vision holdt Gorton oppe i begyndelsen. Lige så tåbelig hans ærgerrighed måtte have forekommet andre, lige så altoverskyggende ædel var den for Gorton. Og i virkeligheden var den da også ædel. Han ville vie sit liv til sine medmenneskers tjeneste, stående på en prædikestol. Hans nuværende stilling forekom ham at være en mørk kløft mellem bjergene, hvorfra han snart ville kæmpe sig vej ud i den brede, lyse dal, som var storslået selvopofrelse for andre. Aldrig havde en sådan hengivelse været mere fuldstændig eller dybfølt.

Det arbejde, han havde fundet sig, havde da også sine gode sider. Han havde sine aftener og nætter fri til studier, og betalingen var tilstrækkelig til, at han kunne købe nogle få bøger og lægge lidt til side. Med tiden – måske ikke de første mange år, men det betød intet – ville han blive i stand til at betale for sine studier ved et seminarie. Men foreløbig kæmpede han og studerede og blev umådelig ensom på sit usle hummer i det billige pensionat.

Ensomheden for en troende er ikke som andre former for ensomhed. Bag døren lurer altid tvivlens spøgelse. Det kommer frem, når kødet bliver svagt af for megen studeren, og ånden svækkes af træthed.

"Tror jeg?" er enhver troendes stadige marter, og i sin ensomhed i pensionatet og den store by måtte Gorton kæmpe med sit spøgelse alene.

To år af den slags var meget lang tid. Han måtte bære sin store drøm og sin vældige plan om at ville tjene alene.

En søndag havde han vovet at vente på en berømt præst efter morgenandagten, og havde fortalt ham om sit store håb. Den store mand havde været meget venlig.

"Der findes intet mere ædelt end at tjene sine medmennesker," havde han sagt, efter at have lyttet til den unge mand, "men du bør overveje det meget grundigt, før du beslutter dig."

Det lød, som om han sagde: "Du ser ikke ud til at have evne for det," og Wyncome vidste, at det var, hvad den store mand tænkte.

Det forandrede ikke noget i den unge mands stræben, men han følte sig bagefter endnu mere ensom end før. Det var, da han følte sig allerlængst nede, at han mødte Doris Sunlight.

3

I de følgende uger var han ikke sig selv; han var i det hele taget slet ikke nogen, han havde kendt tidligere. Der blev vendt op og ned på hele hans liv i de få uger, det varede, og han var fuldstændig overvældet. Han blev gal, sådan som en udsultet,

fastende eneboer ville gøre det, og glemte alt og alle, undtagen Doris Sunlight.

Intet andet betød noget. Han var som en blind og døv, gik fuldstændig bersærk. Af og til vågnede han om natten og græd og slog sig selv med knyttede næver, men han mente det ikke. Han forelsket til op over begge øren. Han var bindegal.

For Doris Sunlight var han i de uger kun en sær, men meget acceptabel måde at skaffe sig et måltid mad på. Hun skulle nødvendigvis se at klare sig igennem nogle ugers prøver, før den næste forestilling gik over scenen og forhåbentlig ville kaste noget af sig, og Wyncome Gorton kunne være lige så god som enhver anden til dette formål.

"Han er rædsom!" sagde hun til sig selv. "Han er jordens største bonderøv, for at sige det lige ud, men en pige må jo leve. Måske kan jeg holde ham ud, indtil lønningsposen bliver fyldt igen. Og så er det ud med ham i en vis fart!"

Doris var hård som et gammeldags jernsøm. Hun kendte til livets vilkår, og hun havde sin egen opfattelse af dem.

"Ja, vel er han en idiot," indrømmede hun til en af sine bedste veninder, "men den ene idiot er vel lige så god som den anden, så længe der er penge i dem. Jeg får jo føden, ikke sandt? Kan du måske sige mig, hvorfor jeg skulle spilde tid på at jagte en eller anden fyr i pelsfrakke, når sådan en som Winny ligefrem tilbyder sig?"

Som kærlighedsaffære betragtet havde hele historien en vis skønhed – på samme måde som hvis en brutal mesterbokser smider rundt med en mager abe i en kæde. Doris Sunlight vidste alt om livet; Gorton intet. Gorton var helt enkelt blevet

gal. Hans hjerne var lammet af en kærlighedsstorm forårsaget af ensomhed og rugen.

Men modvilje og afsky ville naturligvis komme før eller siden. Eneboeren angrer altid på det bitterste, og vender tilbage til sin brøndkarse og ensomhed. I Gortons tilfælde indtraf angeren, da hans faders død ramte ham som en spand koldt vand i ansigtet. Han vågnede øjeblikkelig op af sin galskab og så, hvor hæsligt han havde opført sig med uhyggelig klarhed.

Gorton vidste, hvad han måtte gøre. Han havde været som et tog, der uventet var kørt ud på et sidespor; han var nødt til at komme tilbage til hovedsporet aldeles omgående. Han tog ikke let på sit fald fra nådens tinde, men han vidste, at andre var faldet lige så dybt som ham og dog havde levet videre og gjort en mængde gode gerninger, sådan som han selv ville. Men ikke mere svaghed! Sagen måtte afgøres med det samme. Han måtte straks gå hen til Doris Sunlight og fortælle hende det.

Efter deres samtale var han lammet og bange. Dette var ikke, hvad han havde ventet. I sin elendighed havde han fortalt hende alle sine håb og intentioner. Han havde ventet, at hun, som den tøs fra teatret hun var, straks ville give smide ham fra sig, at hun ikke ville have noget at gøre med sådan en beskeden kirkens mand. Men i stedet for at give afkald på ham, fremsatte hun et voldsomt krav på ham.

Den næste dag modtog Gorton et brev fra Marcus M. Greenbaum. I en time efter dette sad han på sin seng med ansigtet skjult i hænderne, og overvejede, hvordan hans liv ville blive, hvis han giftede sig med Doris.

Det ville være et fattigt liv. Det kunne næppe blive andet, tænkte han, end flere lange år med det samme liv, han havde

ført de sidste mange uger. Ligegyldigt hvad han fandt på at stræbe efter, ville hun pille ham ned. Hans arbejde ville blive forhindret og tilintetgjort. "Thi du skal ikke spænde okse og æsel for samme plov."

Han tænkte på at flygte, men hvordan skulle man flygte for loven, når loven havde hundred tusind øjne og hundred tusind hænder? Lige meget hvor han flygtede hen, ville Marcus M. Greenbaum og Doris Sunlight følge efter og ødelægge hans karriere og hans liv.

I sin fortvivlelse gik Wyncome Gorton ud og købte sig en pistol. Han skammede sig ved det, for han tænkte, at manden der solgte ham den, godt vidste hvad den skulle bruges til. Og ganske vist gættede sælgeren det sikkert, men en handel er en handel, og hvis den ene ikke sælger, er der nok en anden, der vil. De, som over hele Amerika har deres udstillingsvinduer plastret til med fristende skydevåben retfærdiggør sikkert deres forbrydelsesinspirerende udstillinger på denne teori.

Da han kom tilbage til sit værelse, satte Gorton sig på sin seng. Han følte en vældig frygt for det vældige våben, han havde købet. I det lille værelse, siddende på den lille seng, forekom den blåsort pistol ham at være lige så stor som en kanon. Hvis han affyrede et skud med den, ville det sikkert lyde lige så højt som et helt batteri af tungt artilleri.

Han indså, at det værelse, hvor han havde boet i så lang tid, ikke var det rigtige sted at gøre det. Værtinden ville komme farende ind. Miss Toosey, som havde sådanne følsomme nerver, ville komme løbende og skrige og besvime. De øvrige lejere ville komme ind og gøre de bemærkninger, man måtte forvente af dem.

Under sin seng havde Gorton en brun læderkuffert, på hvis ene side hans initialer var malet – W.G. Han knælede ned ved siden af sengen, som han så ofte havde gjort det i bøn, og trak kufferten ud. Han støvede den af med sit lommetørklæde og pakkede sine få ejendele ned i den, med den blåsorte pistol nederst. Så tog han sin formue – ti krigslåns-beviser – ud fra det hemmelige sted, han havde fundet til dem, og lagde dem i sin frakkelomme. Han vaskede sine hænder omhyggeligt og sørgede for at samle den lyserøde sæbe op, da han kom til at tabe den.

Han vendte sig i døren og så sig tilbage. Der var kommet støv på sengen, der hvor han havde anbragt kufferten, mens han pakkede, og han gik tilbage og børstede støvet bort med hånden.

Da han atter så sig om i værelset, fik han øje på sin blækflaske, som stod på en smal hylde. Dette huskede ham på, at han måtte meddele Doris, at han agtede at gøre en ende på sit liv. Han satte kufferten ned og åbnede skuffen i sit lille bord. Der var papir, men ingen kuverter, og han besluttede, at han ville skrive til hende senere. Så sneg han sig ud af huset og lykønskede sig selv med, at ingen havde opdaget ham.

4

PÅ Pennsylvania Station erfarede han, at det første tog til Philadelphia var Nr. 3, som afgik klokken ni samme aften. Nr. 19, fortalte man ham, var netop kørt.

"Nieren kører til Broad Street elleve niogfyrre," fortalte billetsælgeren ham.

"Så tager jeg en billet til den," sagde Gorton. "Tak," tilføjede han.

Med billetten i hånden nærmede han sig billetkontrollen. Han var glad for, at der ikke var nogen kø. Han havde ikke lyst til at stå stille og vente. Han gik ned ad jerntrappen, fandt en vogn og gik op i den. Der var adskillige tomme pladser. Han satte sig på én, og sørgede for at stille sin kuffert sådan, at den ikke ville kunne genere nogen, der fandt på at sætte sig ved siden af ham.

Vognen blev hurtigt fyldt.

"Er her ledigt?" spurgte en passager, idet han stillede sig ved siden af Gorton.

"Ja, der sidder ikke nogen," svarede Gorton.

Den fremmede satte sig. Af og til så han sig bagover skulderen mod døren, og han lod til at blive lettet, da toget begyndte at bevæge sig. Han var ældre end Gorton, og havde et hårdt udtryk og onde grå øjne.

Inden toget var kommet ind i tunnellen, havde den fremmede taget en køreplan frem, som han studerede nøje, før han lagde den tilbage i lommen. Engang rejste han sig og så sig rundt i hele vognen. Han trak sin brune læderkuffert op på skødet og lukkede den op, kun akkurat så meget, at han kunne lade sin hånd glide ned i den. Han følte rundt i kufferten, lukkede og låsede den igen. Så så han på Gorton.

"Undskyld," sagde Gordon lidt forskræmt, "men jeg skal til Philadelphia. Jeg kender ikke noget som helst til Philadelphia. Kender De måske et hotel der? Ikke noget dyrt – bare sådan et almindelig jævnt hotel."

"Jo, der er jo *Gray Eagle*," sagde den fremmede. "Der tager jeg selv ind. Det er meget moderat. Man kan få et værelse for tre dollars. Det er måske ikke meget af et hotel, men til gengæld ligger det tæt på stationen og sådan. Bliver De der længe?"

Gorton sank en klump.

"Nej – ikke særlig længe," sagde han i en endnu mere forskræmt tone end før.

"Jamen så er det sikkert det helt rigtige sted for Dem," sagde den fremmede. "Jeg skal gerne følge Dem derhen, hvis De vil have det. Vi kan dele en taxi."

De fortsatte deres samtale, mens toget kørte videre. Den fremmede talte en hel mere end Gorton. Han lod til at være nervøs og ivrig efter at få tiden til at gå hurtigere ved at tale ustandselig. Han fortalte Gorton, at han hed Henry Gibbings, og at han kom fra Danbury i Connecticut. Han var på vej til Philadelphia, sagde han, men han havde ikke tænkt sig at blive der. Han skulle nødvendigvis videre til Washington i morgen. Han var i forsikringsbranchen, fortalte han Gorton.

"Han lyver for mig," sagde Gorton til sig selv. "Gud ved, hvorfor han lyver! Der er ingen grund til at lyve for mig, med mindre –"

Han gøs ved tanken om, at denne mand udmærket kunne være en detektiv, som var sendt ud af Marcus M. Greenbaum for at skygge ham, som man vist kaldte det. Men det var lige meget – skygget eller ej, så ville man ikke kunne finde Gorton nogen steder i morgen, hvis man ikke søgte blandt langt mere flygtige skygger.

Han lod den fremmede sludre løs, den ene løgn efter den anden. Toget ankom til Philadelphia til tiden.

Gray Eagle var mere af et hotel, end Gorton havde forventet. Der var de sædvanlige forgyldte paneler og andet falsk pynt i lobbyen, men det var han ligeglad med. Han fulgte den fremmede hen til receptionistens skranke, og indskrev sig i gæstebogen, ligesom han så den fremmede indskrive sig. Han havde aldrig før indskrevet sig på et hotel, men han vidste, at det var noget, man skulle.

Receptionisten havde travlt ved telefonen. Da han var færdig, vendte han sig til gæstebogen og så på de to nye navne.

"Jeg har et dobbeltværelse til fem dollars, eller enkeltværelser til tre," sagde han.

"Vi skal bruge to enkeltværelser," sagde den fremmede.

"Ja, det er rigtigt – enkeltværelser," sagde Gorton.

Receptionisten kradsede to numre ned, et ud for hvert navn, tog to nøgler fra dueslaget og skød dem frem til kanten af skranken.

"Piccolo!" råbte han skarpt, og to drenge kom farende for at tage nøglerne og de to kufferter.

"Tolvte, George," sagde Gortons piccolo, idet han kom ind i elevatoren.

"Ellevte," sagde den fremmedes piccolo.

Elevatoren gik opefter. Den fremmede talte stadig.

"Nå, men så god nat," sagde han, idet han forlod elevatoren på ellevte etage. "Vi ses sikkert i morgen."

Den gang, som piccoloen førte Gorton ned gennem, var dækket af et blødt tæppe, og de måtte dreje om to hjørner, før han standsede ved døren til nr. 1254. Drengen låste døren op, tændte lyset, kastede et blik ind på badeværelset for at se efter,

om der var lagt håndklæder frem, og ventede så et øjeblik, efter at han havde sat nøglen i låsen på indersiden af døren.

"Nå ja," sagde Gorton, og gav drengen en 25 cents mønt. Han havde hørt, at det var almindeligt at give piccoloen drikkepenge.

"Tak – god nat," sagde drengen, og lukkede døren bag sig.

Gorton gik hen til døren og drejede nøglen om. Han så rundt i værelset. Sammenlignet med det hummer, han havde boet i så længe, var dette nærmest et palads. Tæppet på gulvet var tykt og blødt; tapetet på væggene så nyt ud og var ikke falmet; der hang tre billeder i glas og ramme; sengen var pæn og ren, og der lå et gråt tæppe foldet sammen i fodenden.

Gennem værelsets eneste vindue kunne Gorton se ud over den vældige by og dens mange lys. Han kunne se et neonskilt, som uafladeligt tændtes og slukkedes. Han trak persiennen ned, tog sin overfrakke af og kastede den fra sig på en stol. Han så ud i badeværelset, hvor drengen havde ladet lyset brænde. Dette var stedet!

Pludselig følte han sig usigelig træt – fysisk træt, og træt af livet. Drengen havde sat kuffert på et stativ, som åbenbart var anbragt der med netop dette formål for øje. Gorton gik hen til den og lagde sin hånd på låsen for at åbne den; men netop i det øjeblik faldt hans blik på en bog, som han vidste måtte være Bibelen. Den lå på natbordet ved siden af sengen. Han tog den op og læste på bindet:

Fremlagt i dette hotel af Gideonitterne.

Han åbnede bogen og begyndte at læse det første sted, hans blik faldt på.

Gorton læste i en hel time, og så kom han i tanker om det brev, han havde tænkt på at skrive til Doris Sunlight. Han åbnede skuffen i bordet og fandt pen, blæk, papir og kuverter frem.

Det brev, han skrev, var alt for langt og indviklet for Doris. Hun forstod aldrig helt, hvad det var, Wyncome havde skrevet til hende, men hun forstod, at han mente, hans liv ville blive ødelagt, hvis han var lænket til hende, og at han af denne grund ville ødelægge sig selv for at flygte fra denne skæbne.

Da han havde gjort brevet færdigt, skrev han Doris' adresse på en kuvert, lukkede brevet til, fandt et frimærke, han havde i lommen, og gik hen til døren. Han låste den op og stak hovedet ud for at se op og ned ad gangen. En gæst gik forbi.

"Undskyld mig," sagde Gordon, "men kunne De sige mig, hvordan jeg kan komme til at poste et brev?"

"Det er den nemmeste sag af verden, min ven," sagde manden muntert. "Der hænger en postkasse ved elevatoren; alt hvad De skal gøre, er at lægge brevet i den."

"Hvilken vej er elevatoren?" spurgte Gorton.

"Fortabt i den store by, hva'?" sagde den anden spøgende. "Lige ned ad gangen, drej til venstre og til venstre igen, så finder De den straks."

"Mange tak," sagde Gorton. "Jeg er ikke så vant til hoteller."

"Så er De heldig!" lo manden. "God nat."

5

Så snart han var kommet op på sit værelse, låsede han omhyggeligt døren. Nu havde han kastet broen af, timen var kommet.

Det gjorde ham en smule ondt for ham selv. Han tænkte på, hvad der kunne være blevet af ham, og på alt det gode, han kunne have udrettet, hvis han havde kunnet leve sit liv, som han selv havde villet, fri for Doris Sunlight. Han løste remmene på sin kuffert op, lagde den på den lille stander – og stirrede. Det var ikke hans taske! Hans blik faldt på skjorter, han aldrig havde ejet, slips, han aldrig havde set, og en jakke, han aldrig havde gået med.

Han stod stadig og stirrede på disse ting, da der lød tre korte, rappe slag på døren.

"Ja," sagde han. "Ja – et øjeblik!"

Han smækkede kufferten i og gik hen og åbnede døren. En mand, der havde stået lige udenfor, trådte ind, skubbede ham til side, lukkede døren, låste den og stak nøglen i lommen. Det var en stor, tung mand med et strengt ansigt. Han stirrede på Gorton med rynket pande.

"De forstår vel, hvorfor jeg er kommet," sagde han, "ikke sandt? Jeg er hotellets detektiv."

"Kommet for? De? Hoteldetektiv?" stammede Gorton i panisk rædsel. "Nej, det ved jeg ikke. Jeg – jeg har ikke gjort noget galt, har jeg?"

Han havde en trist fornemmelse af, at han måtte have brudt en eller anden af hotellets regler. Måske skulle lyset være slukket til en bestemt tid. Måske skulle han ikke have lagt brevet i postkassen så sent.

"Nu ikke så meget pjat," sagde detektiven hårdt. "Ved De virkelig ikke, hvorfor jeg er kommet?"

"Burde – burde jeg have slukket lyset?" spurgte Gorton. "Er det lyset? Hvis det er det, så vidste jeg det virkelig ikke."

"De ved slet ikke, hvorfor jeg er her? Kom nu, sig frem! Ved De det ikke?"

"Nej, sir. Hvis det er noget – Jeg er ked af det – jeg mente virkelig ikke –" stammede stakkels Gorton.

"De kom her til hotellet med en anden herre, ikke sandt?" spurgte detektiven. "Så meget ved De vel, gør De ikke?"

"Jo," sagde Gorton.

Pludselig tænkte han, at han vidste, hvad dette her drejede sig om. Det var den anden mands kuffert. De troede, han havde stjålet den.

"Nå, hvad med ham? Hvem er han? Hvad kender De til ham?" spurgte detektiven.

"Kender til ham?" Gorton hakkede i det. "Jeg kender ikke noget til – jeg mener, han sagde mig sit navn. Vi kørte sammen hertil fra New York, men ellers har jeg aldrig set ham før. Jeg spurgte ham, om han kendte et godt hotel, og han fortalte mig om dette. Vi kom hertil sammen i en taxi. Han sagde, han hed –"

"Lige meget med det! Vi ved udmærket, hvad han hedder. Hvad ved De ellers om ham? Ved De, hvor han kom fra?"

"Han sagde, han var fra Danbury i Connecticut," sagde Gorton, "men det tror jeg ikke på. Jeg troede, han løj. Jeg troede faktisk, at han løj i al den tid, han talte. Jeg undrede mig over, hvorfor han mente, han skulle lyve for mig."

"Og De havde aldrig set ham, før De kom ind i toget? De har aldrig kendt ham før det? Han var ikke en af Deres venner?"

"Å, jeg håber da, han var min ven," sagde Gorton ivrigt. "Jeg håber, jeg fik ham gjort til min ven. Jeg vil så gerne have, at alle mennesker skal være mine venner –"

"Lige meget med det!" sagde detektiven. "Det kan jeg ikke spilde min tid med. De ved altså slet ingenting om ham – er det sådan, det er? Er De nu også helt sikker?"

"Ja, det er jeg skam," sagde Gorton.

"Nå, udmærket!" sagde detektiven og blev pludselig mere venlig. "De må undskylde, jeg gik til Dem på den måde. Sommetider kan vi få noget ud af folk ved at jage dem en god skræk i livet med det samme, men jeg tror, De er ærlig nok. Men når der sker sådan noget på et hotel –"

"Hvad er der da sket?" spurgte Gorton hæst. "Hvad er der sket?"

"Det skal jeg sige Dem," sagde detektiven. "Den fyr, De håber skulle være Deres ven, denne Wyncome Gorton nede på værelse 1134 – han har skudt sig."

"Men – men det er jo ikke hans navn," stammede Gorton. "Han er ikke –"

Detektiven hævede sin hånd med en bydende mine.

"Hør nu lige her," sagde han. "De skal ikke prøve at bilde mig noget ind, for jeg *ved* det. Jeg er ligeglad med, hvad han har fortalt Dem, han hed. Jeg ved, hvad han skrev, da han indskrev sig her på hotellet, og jeg ved, hvad indholdet af hans kuffert fortæller om, hvad hans navn var. Der er rigeligt med beviser – breve fra en eller anden pige, og adskillige andre breve. Et af dem er fra en sagfører. Det var derfor han skød sig. Pigen var efter ham gennem denne sagfører."

Gorton vædede sine tørre læber.

"Og han er død?" spurgte han hviskende.

"Så død som en sild," sagde detektiven, og tilføjede: "Stakkels djævel."

6

Da døren havde lukket sig efter detektiven, stod han og stirrede på ingenting i flere minutter. Han vidste, hvad der var sket – han havde fulgt med den forkerte piccolo. I morgen ville verden få at vide, at han Wyncome Gorton, var død. Marcus M. Greenbaum ville høre, at han var død. Doris Sunlight ville høre, at han var død. Han var fri! Selv det brev, han havde skrevet og lagt i postkassen ville kun være et bevis mere for, at Wyncome Gorton var død.

Han stak hånden i lommen og følte på sine krigslåns-beviser.

"Gud ved," sagde han til sig selv, "om der skulle være et teologisk seminarium i en by et sted, hvor Doris' teaterselskab ikke kan tænkes at komme på turné! For jeg vil helst ikke træffe på miss Sunlight igen, nu hvor jeg er død."

Fenderton opper sig (1932)

Fenderton Roper lukkede omhyggeligt døren til sin faders garage, overbeviste sig om, at ingen kunne se ham, og tog en gummislange frem, som lå under sædet i hans egen fikse lille sportsvogn. Siden Fenderton havde påkørt en politibil og på den måde pådraget Roper sen. en ganske klækkelig udgift, havde faderen ikke alene forlangt, at Fenderton skulle skaffe sig en stilling, men også inddraget hans lommepenge, og Fendertons bil var uden benzin. Derimod var tanken i hans faders store limousine fyldt til randen.

Den unge mand anvendte slangen som sifon og "lånte" 12 liter benzin, hvorefter han skruede dækslerne på begge benzintankene og lagde slangen tilbage under sædet på sin egen bil. Så åbnede han dørene og bakkede ud på gaden. Da han vendte bilen for at køre i retning af byen, hørte han den kønne May Middleton kalde: "Juhu, Fenderton! Skal du ind til byen, så lad mig komme med."

"Det er netop der, gode gamle Fenderton er på vej hen," sagde Fenderton med en storslået armbevægelse. "Hop ind, May. Men skynd dig lidt, jeg har rygende travlt."

"Hvad er der på færde, Fenderton?" spurgte May, idet hun satte sig op ved siden af ham. "Du har vel aldrig fået et job?"

"Jo, jeg har accepteret et tilbud," svarede Fenderton værdigt. "De ville slet ikke høre tale om noget afslag, og jeg følte, det var min pligt at hjælpe dem. En stor koncern som dem, nå – ja, når en vigtig stilling står ubesat, går alting jo galt, så da de ligefrem tiggede mig om det ..."

"Hvem er 'de', Fenderton?" spurgte May. "Hvem var det, der bad dig?"

"Ledelsen for Valhalla-restauranten," svarede Fenderton. "Stort foretagende. Direktøren sagde til mig ..."

"Jeg ved det, Fenderton, han sagde, at 'du var netop den mand, man havde brug for'," sagde May hurtigt. "Men hvad er det, du skal bestille? Du skal vel ikke vaske op? Jeg skulle dog tro, du kunne få noget bedre end at vaske op, Fenderton."

"Naturligvis skal jeg ikke vaske op," sagde Fenderton indigneret. "Det er en ansvarsfuld stilling, May – meget ansvarsfuld."

"Åh, du skal måske være kasserer, Fenderton?"

"Nej, ikke helt," indrømmede Fenderton. "Ikke helt. Hvor må jeg have lov til at sætte dig af, May?"

"Skal du så stå i cigaretkiosken, Fenderton?" spurgte May. "Hvis det er tilfældet, får du nok dine cigaretter billigere. Det er altid noget."

"Nej, jeg skal ikke stå i cigaretkiosken," svarede Fenderton overlegent, og May følte sig – ganske retfærdigt – irettesat.

"Det er jeg ked af," sagde hun ydmygt, og udbrød så pludselig: "Men Fenderton, skal du arbejde efter middag? Så kan du jo ikke tage imod Dots invitation, kan du vel? O, Fenderton, hvor er jeg skuffet!"

"En mand kan ikke lade fornøjelserne komme før sit arbejde," sagde Fenderton. "Når han begynder sin karriere ... Nå ja, jeg kan ikke så godt bede om at få aftenen fri samme dag, som jeg begynder, May."

"Nej, naturligvis ikke, Fenderton," indrømmede May. "Men det bliver sikkert vanvittigt morsomt. Dot har sagt, at hun har

planlagt en ny leg – masser af sjov. Nå ..."

May skulle ind i Lavpriskøbmanden i Westcote for at købe noget saltkød til fem cents pundet, så hun lod Fenderton sætte sig af ved Elite Varehuset og gik derind, og Fenderton kørte derefter rundt for at finde en ledig parkeringsplads i nærheden af Restaurant Valhalla. Klokken var nær ved elleve formiddag, da han gjorde sin entré i restauranten, og direktøren tog sig straks af ham.

"Nå, så det behagede Dem endelig at komme?" hilste han. "Tag jakken af og kom i gang. I morgen er De her på slaget 9. Eddie, denne her unge mand skal overtage Deres arbejde."

Fenderton havde fået pladsen som garderobeforvalter på Valhalla. Han gik ind i det lille rum, hvor man opbevarede hatte og frakker. Og det viste sig snart, at det var en livlig beskæftigelse. Om formiddagen var der kun nogle enkelte gæster; men til frokosten blev der stort rykind.

I nogle minutter stod direktøren og iagttog Fendertons arbejde; så lod han til at være tilfreds med det, han så, og forsvandt ind i den store spisesal. Han var næppe ude af syne, før en ung mand iført en perlegrå filthat kom ind og standsede foran garderoben, hvor han gav Fenderton sin hat og uden at standse skyndte sig videre ind i spisesalen.

"Hallo!" råbte Fenderton. "Deres nummer!" Men den unge mand lod ikke til at høre ham og fortsatte sin kurs, og Fenderton vendte sin opmærksomhed mod den næste i rækken.

Gæsterne ankom nu i stadig større antal, og Fenderton fik travlt. Der skete imidlertid ikke mere bemærkelsesværdigt, før en anden ung mand kom farende ind og tog en lysegrå frakke

og en perlegrå filthat af, som han kastede på disken og hastede videre ind i spisesalen.

"Hallo – De der!" råbte Fenderton. Men den unge mand så sig ikke tilbage, og Fenderton lagde messingpladen med nummeret hen ved siden af dens kammerat yderst ude på den nærmeste hattehylde.

Der blev intet ophold i ankomsterne, førend de tidligste frokostgæster begyndte at tage afsted igen, og Fenderton udleverede hatte og frakker med et "Tak!", når en ticent blev stukket ham i hånden. En af de unge mænd kom nu ud fra madsalen.

"Jeg glemte mit garderobemærke," sagde han. "Grå filthat og grå overfrakke – der er de," og han pegede dem ud. Fenderton tog begge mærker og sammenlignede dem med nummeret over knagen. Det ene passede, og han udleverede frakken og sagde "Tak!", da han fik sin ticent.

Den unge mand tog hat og frakke på og forsvandt ud af døren, idet han omhyggeligt rettede på hatten, mens han gik.

To minutter efter at døren var faldet i efter ham, og Fenderton gjorde sit yderste for at holde trit med udlevering af frakker og hatte til Valhallas gæster, kom den anden unge mand hen til disken.

"Jeg glemte desværre mit garderobemærke," sagde han. "En grå filthat og en lysegrå overfrakke. Jeg skal vise Dem det."

Han pegede på en grå hat.

"Det er den der," sagde han; "men – hvor besynderligt! Jeg ser ikke noget til min frakke her."

Fenderton var straks klar over, hvad han havde gjort. Han genkendte denne unge mand som den, der havde afleveret den lysegrå frakke. Men han havde udleveret mandens frakke til den anden unge mand. I dette ulykkelige øjeblik så mr. Baglow en ung mand stå i garderoben hos Fenderton og gik hen til disken.

"Hvad er der i vejen?" spurgte han på en meget ubehagelig måde. "Har De fået blandet tingene sammen?"

"Jeg har udleveret denne herres frakke til en anden," svarede Fenderton med sin allermest ydmyge stemme. "Begge havde grå hatte og ..."

"En nydelig garderobeforvalter, De har her," bemærkede den unge mand spydigt. "Jeg lægger min hat og overfrakke og går ind og spiser i Deres etablissement, og så – så kommer jeg af med min frakke. Men De skal få lov til at betale den, forstår De det!"

"Nå, nå, ikke så højt – ikke så højt!" bad mr. Baglow, for den unge mands stemme var gået helt op i diskanten. "Tag det nu blot roligt – selvfølgelig ordner vi sagen. Hvor meget var frakken værd?"

"Den var så god som ny, sæsonens mode; jeg har betalt 19.50 dollars for den."

"Skal vi sige 15?" spurgte mr. Baglow.

Den unge mand fnøs vredt.

"Hør nu, er De da røvere alle til hobe her? Jeg sagde jo, at jeg havde betalt 19.50 dollars for frakken – en splinterny frakke. Hvorfor Skulle jeg da gå ind på at få 15? Jeg skal sagsøge denne forretning ..."

"Vent nu et øjeblik." Mr. Baglow vendte sig mod Fenderton. "Var det en helt ny frakke?"

"Ja," sagde Fenderton hæst.

"Nå, så det var den? Og hvad tror De så, den var værd? – 19.50 dollars?"

"Ja," lød endnu mere hæst fra Fenderton.

"Følg med hen til kassen," sagde mr. Baglow til den unge mand. Denne fik sine penge og gik. Mr. Baglow så efter ham med rynkede bryn, knipsede ærgerlig med fingrene og gik tilbage til Fenderton. Han løftede klappen i disken til garderoben så højt op, den kunne komme.

"Kom ud med Dem, tag Deres hat og frakke og forsvind. De har Deres afsked!"

Fenderton sagde ikke et ord. Han ville gerne have sagt noget, men det blev ligesom aldrig hans tur. Han så blot på Baglow en enkelt gang, og nogle minutter senere sad han ude i sin fikse lille sportsvogn.

Han følte sig nu ikke særlig nedslået, for han havde vænnet sig til at blive fyret, en erfaring, han havde høstet både fra skoler og tidligere pladser. Han standsede bilen foran May Middletons beskedne hjem og truttede tre gange med hornet – hans sædvanlige signal til hende. Hun kom straks farende ud, uden hverken hat eller overtøj, for det var mildt i vejret.

"Åh, Fenderton, har du fået sparket igen? Det var dog storartet – så kan du komme med til Dot, ikke?" udbrød hun. "Jeg mener – jeg er skam frygtelig ked af, at du er blevet fyret, Fenderton, men nu kan du jo komme med, kan du ikke, Fenderton?"

"Jo. Jeg kommer med, jeg er færdig med det job. Der var ikke rigtig nogen fremtid i det."

"Hvad skete der egentlig, Fenderton? Jeg er så nysgerrig."

"Jeg så straks, at det ikke ville føre til noget, May. Jeg vil ikke påstå, at jeg blev lokket i det under falske forudsætninger, for far her giver sig ikke i lag med noget, før han har kigget lidt nærmere på det. Men der var – ja, der var visse ting, jeg ikke vidste noget om."

Han talte med stor værdighed, men May, der kendte ham, lod sig ikke rigtigt bluffe.

"Nå, og så sagde du altså op, Fenderton?"

"Ja-ah. Jeg havde en lille samtale med direktøren ... Men hvornår skal jeg komme og hente dig, May?"

"Åh, ved halvni-tiden, tror jeg. Vi kan køre derhen på mindre end en halv time, tror du ikke? Har du benzin nok til at køre både ud og hjem?"

"Se selv på måleren," sagde Fenderton. "For resten ved gode gamle Fenderton her nok, hvor han kan blive overladt et par skallede liter benzin, hvis det bliver nødvendigt, lille frøken Middleton."

Fenderton kørte videre, og et par minutter før klokken halv ni hentede han May, og de kørte i retning af Dots hjem.

Flere af selskabet var allerede ankommet, og alle spekulerede over, hvad det var for en ny leg, Dot havde i kikkerten. Hun var mageløs, når det gjaldt om at finde på ny underholdning til sine gæster, men hun ville ingen ting sige, før klokken var 10. Så lånte hun en af de unge mænds hatte og lagde i den en lap papir for hvert af de tilstedeværende par.

"Denne leg kalder jeg for lykkejagten," sagde Dot, "og jeg tror, det bliver vældig morsomt. Vi skal jage parvis, og det er derfor, jeg har indbudt mandfolk med vogne. Navnet på et eller andet

er skrevet på hver af disse lapper. – På en står der 'Et nyt kortspil', en anden 'En lille flaske rødt blæk', på en tredje 'En pakke cigaretter'. Jeg har med vilje valgt enkle ting denne gang, men vi vil sikkert gøre det sværere en anden gang."

"Hvor skal vi jage efter dem, Dot?" spurgte May.

"Hvor som helst," forklarede Dot. "Det er derfor, jeg har ventet til kl. 10, for nu er de fleste forretninger lukket. Det par, der først kommer tilbage med det, der står på deres seddel, får en præmie. Jeg vil tro, I allesammen vil få jeres mas med det, når forretningerne er lukket."

May, der trak for Fenderton og sig selv, opdagede at der stod "Et brev nye knappenåle" på deres seddel. Hun viste Fenderton sedlen, og de fo'r begge to afsted for at få fat i deres overtøj. Så satte de sig ind i Fendertons vogn.

"May, du har vel ikke tilfældigvis et par skilling på dig?" sagde han, da motoren var begyndt at spinde.

"Til hvad dog, Fenderton? Nej, det har jeg ikke, Fenderton. Jeg har ikke taget penge med, Fenderton."

"Det træffer sig lige så uheldigt, at jeg er på bar bund," indrømmede Fenderton. "Jeg har faktisk ikke en rød reje på mig i aften. Jeg er læns, May."

"Åh, hvor rædsomt, Fenderton," udbrød May. "Har du slet ingen penge overhovedet? Men vi må jo have penge til at købe knappenålene for, Fenderton. Ved du ikke, hvor vi kan få fat i nogle penge?"

"Moder ville godt give mig nogle, men hun er kørt til byen med fader. Der er vel ingen hjemme hos jer, der vil forstrække mig med et lille lån, May? Skal vi sige, bare indtil jeg har kunnet ordne noget – til i overmorgen?"

"Jeg har selv masser af penge derhjemme," sagde May. "En hel dollar, tror jeg – næsten – i hvert fald 60 cent. Men hvis vi skal køre hele vejen hjem, Fenderton, bliver vi ikke de første, der kommer tilbage til Dot. Kan du ikke finde noget nærmere, Fenderton?"

"Nej," sagde han, "det kan jeg ikke."

De havde kørt et par kilometer, da de fik øje på en bil, der lignede Fendertons lille kønne etui meget. Det stod vendt i samme retning, som de kørte, og da Fendertons vogn nærmede sig, steg en mand ud og rakte hånden i vejret.

Det var en ung mand med en perlegrå filthat, og den samme hovedbeklædning bar en anden ung mand, der kom frem fra den anden side af bilen og stillede sig ved siden af ham. Fenderton standsede.

"Undskyld, vi standser Dem," sagde den unge mand, der havde rakt armen i vejret, "men De kunne måske hjælpe os. Sagen er den, at vi er løbet tør for benzin. De kunne vel ikke undvære et par liter til os?"

Fenderton genkendte straks de to unge mænd, der var de samme, som havde "glemt" garderobemærkerne i Valhallas garderobe. I skæret fra billygterne var der ingen mulighed for at tage fejl af dem.

"Hvis De blot ville sælge os et par liter," sagde den anden unge mand. "Bare nok til at få os videre til en tank, broder."

"Så meget kan jeg nok sælge jer," sagde Fenderton. "Jeg har en slange her hos mig, som vi kan bruge til at suge benzin op fra min tank til Deres. Jeg tror, at prisen ligger på 18 cent for fem liter nu for tiden," svarede Fenderton.

Den ene af de unge mænd lo.

"Vi går gerne så højt som 25, hvis De ikke kan veksle," sagde han. Fenderton steg ud og fandt gummislangen frem under sædet. Han rakte den til den unge mand, der stod nærmest.

"De kan suge benzinen over, så holder jeg et øje med måleren inde i bilen."

Og da det var overstået, fik Fenderton 20 cent overrakt sammen med gummislangen.

"Har De skruet dækslet fast igen på min tank?" spurgte Fenderton.

"Jep, kammerat!"

Fenderton trådte pedalen i bund. Han drejede af ved det næste hjørne og styrede mod en forretning, hvor der endnu var lys.

"Men Fenderton," sagde May, "hvorfor sagde du, at jeg skulle holde mund? Og hvorfor huggede du den grå frakke fra deres bil? Hvad vil du med den frakke, Fenderton?"

"Bryd dig ikke om det," svarede Fenderton. "Gode gamle Fenderton ved nok, hvad han gør. Det var et par svindlere, de fyre. De arbejder sammen. Den frakke skal tilbage til Valhalla."

"Jeg forstår ikke et muk," forsikrede May, "men jeg synes i hvert fald, du er vidunderlig, Fenderton. Giv den mere gas, Fenderton, ellers når vi ikke at komme først."

Men de vandt alligevel Dots præmie, og næste dag klappede direktør Baglow Fenderton på skulderen og sagde, at han var en kløgtig fyr.

"Og De kan få arbejde her med det samme," fortsatte mr. Baglow. "Eddie, følg denne unge mand ud i køkkenet og sæt ham i gang."

"Hvad skal han lave?" spurgte Eddie.
"Vaske op," sagde Baglow.
Og Fenderton gik med.

Ligefrem en helt (1934)

"Så for pokker!" udbrød Fenderton Roper, da venstre forhjul på hans fikse lille sportsvogn punkterede, just som han var nået gennem alleen til sin fars hus og svingede ind på hovedvejen. Men dette udråb var kun et mildt udtryk for, hvad han følte.

Han var på vej for at hente den nydelige May Middleton og tage hende med i biografen. Han havde en hel dollar i sin lomme og femten liter benzin i tanken – men det punkterede dæk var for medtaget til, at det kunne repareres, og at skaffe penge hurtigt til et nyt dæk var lige så umuligt for ham som at købe månen.

Fendertons fader var rasende på ham og havde forbudt hans mor at give ham penge; hans fader havde erklæret, at det sandelig var på tide, at Fenderton fik et arbejde og viste, om han overhovedet duede til noget.

Med endnu et "For pokker!" stod Fenderton ud af bilen og skubbede den ind til siden. Han tog sin spadserestok ud af bilen – for han begav sig aldrig ud uden at have dette symbol på mandlig værdighed med – satte sin baseball-kasket i en passende skødesløs vinkel, og begav sig til fods til Mays beskedne hjem.

"Jamen Gud dog, Fenderton," udbrød May, da hun kom ud gennem sin temmelig beskedne dør til ham, "jeg troede, du ville hente mig i bil. Du sagde, du kom og hentede mig i din bil, Fenderton."

"Jeg tror, jeg udtrykte en sådan hensigt," svarede Fenderton i sin mest hovmodige tone, "men du vil vel hellere have, at jeg

kommer til den aftalte tid, end at jeg skulle give mig til at skifte hjul på bilen og ikke nå herhen i rette tid, ikke sandt?"

"Jo, naturligvis, Fenderton," sagde May og faldt i trit med ham. "Punkterede hjulet?"

"Ja, når jeg taler om at skifte hjul, må du vel kunne forstå, at ringen var punkteret, frøken Middleton," svarede Fenderton. "Jeg tænker, du nok efterhånden skulle kende mig godt nok til at vide sådan noget."

"Nå ja, men du behøver da ikke blive så vred over det, Fenderton," svarede May på sin sædvanlige muntre måde. "Jeg spurgte kun. Jeg kan godt lide den hat, du har på, Fenderton – den klæder dig storartet."

Dette formildede ham noget, og han nedlod sig til at snakke mere venskabeligt med hende og havde ganske genvundet sit gode humør og sin selvrespekt, da de nåede hovedgaden. Dér, på en dør ved siden af slagterbutikken, fangede et skilt hans blik, hvor der stod: "Robert Connerty, Privatdetektiv". Synet af denne dørskilt mindede ham om, at han havde truffet en slags ensidig ordning med denne lokale, private opdager.

"Vent her et øjeblik, May," sagde han. "Jeg må lige løbe ind her og tale et minut med chefen – du forstår – aflægge rapport."

"Men Fenderton, jeg vidste ikke, at da stadig udførte detektivarbejde," sagde May, "Du har ikke talt om det længe. Jeg tror, du kan være meget hemmelighedsfuld, hvis du endelig vil, ikke sandt Fenderton?"

"Det er nødvendigt, når man har med detektivarbejde at gøre," sagde Fenderton. "Når man arbejder *undercover* må man kunne holde tand for tunge, May," og med disse ord åbnede han døren og gik op ad den smudsige trappe.

Robert Connerty sad og sov med fødderne på skrivebordet, men han så op, da Fenderton trådte ind.

"Hvad – er De nu her igen!" udbrød han med væmmelse. "Er De nu her igen? Værre plageånd har jeg dog aldrig kendt!"

"Jeg ville kun lige kigge indenfor for at høre, om der er nogen sager –" begyndte Fenderton; men Connerty bragte ham med en utålmodig bevægelse til tavshed.

"Hør nu her, knægt" udbrød han barsk, "jeg er en travl mand – forstår De det? Jeg kan ikke have alle jer unge idioter til at løbe mig på dørene på alle tider af dagen. Jeg fortalte Dem, hvad De kunne gøre – at De kunne finde en sag og så komme og fortælle mig om den, og hvis det så passer mig, skal jeg lade Dem have med sagen at gøre. Har De gravet en sag op?"

"Ikke endnu, mr. Connerty."

"Så se at komme ud! Og bliv borte, til De har fundet noget – er De med?" sagde privatdetektiven, idet han igen lagde fødderne op på skrivebordet og lukkede øjnene.

"Hvad sagde han, Fenderton?" spurgte May, da Fenderton igen kom ud på gaden til hende. "Var din rapport tilfredsstillende?"

"Du må undskylde, at jeg ikke for øjeblikket kan tale med dig om det," fortalte Fenderton hende. "Det er en temmelig stor sag, jeg arbejder med for tiden, og jo mindre der bliver sagt om den, indtil den ligger fuldt opklaret, des bedre. Jeg ved nok, May, at du aldrig ville røbe, hvad jeg betroede dig – men det er en vanskelig sag, og det ville være skæbnesvangert, om noget skulle sive ud, just som vi står på nippet til at smække håndjern på forbryderne ..."

Han tav et øjeblik, men også kun et øjeblik. Hans blik var faldet på en plakat, der var anbragt i vinduet i en lille papir- og cigarbutik. Plakaten var lavet af bunden fra en papæske, og på den stod skrevet med lidt ubehjælpsom skrift: "*Bydreng søges*."

Fenderton var ikke mere nogen ren dreng. Når man har været på college – og Fenderton var blevet sparket ud af tre af dem – og tilmed går med spadserestok, så har man vel ret til at kalde sig voksen, men i det humør, hans fader var i for tiden, kneb det stærkt med penge for Fenderton.

I det korte øjeblik, han tøvede i det, han var ved at sige til May Middleton, havde Fenderton tænkt: "Der er en plads til mig!" og havde besluttet at tage den – hvis han kunne få den.

"Hvis jeg tager den plads," sagde han til sig selv, "vil jeg arbejde den lille, lurvede forretning op, leje et større lokale og udvide forretningen til vi har 60 – 100 – ja 1000 filialer!" Og det var så langt var han kommet i sin tankerække, da May talte.

"Men jeg ville naturligvis ikke fortælle nogen sjæl, hvad du betror mig, Fenderton," sagde hun. "Ikke fordi jeg vil vide noget om dit detektivarbejde, Fenderton; ikke før det hele er afsluttet. Så vil du fortælle mig om sagen, ikke sandt. For jeg vil være forfærdelig glad ved at høre om den til den tid."

I al fortrolighed være det sagt, at May Middleton ikke tog Fendertons snak om hans detektivarbejde videre alvorligt – faktiske overhovedet ikke.

Hun var ganske klar over, at Fenderton til tider holdt af at ride på den høje hest og at han holdt næsten alt for meget af at se imponerende ud for sine medmennesker, og at han i ganske særlig grad gerne ville imponere May Middleton. Men hun vidste, at det var noget, unge mænd var tilbøjelige til overfor de

unge damer, de særlig godt kunne lide, og hun vidste også, at han i virkeligheden var en prægtig ung mand. Hun selv holdt overordentlig meget af ham og vidste, at han nok ville komme over sin hang til overdrivelse, når han blev lidt ældre.

Den film, de så i biografteatret var kun middelgod, men dog ikke så kedelig, som den kunne have været, og May Middleton sad og ofrede den hele sin opmærksomhed, da to herrer få pladser fra deres pludselig rejste sig og gik. De var unge mænd og iført sweaters i stedet for jakker; måske de allerede en gang havde set den sidste halvdel af filmen og gad ikke se den igen. Fenderton rejste sig også op og bøjede sig fortroligt ned mod May.

"May," hviskede han, "pas på min hat og stok. Kig dig ikke omkring, når jeg går ud. Jeg kommer tilbage. Jeg man kigge lidt nærmere på de to fyre, der netop gik ud."

Fenderton gik gennem det mørke lokale og ud på gaden. De to unge mænd var allerede nået ud på gaden, men Fenderton ofrede dem ikke så meget som et blik. Han drejede i den modsatte retning og skyndte sig afsted til den lille papir- og cigarbutik. Plakaten med: "*Bydreng søges*" var stadig anbragt ved vinduet, og Fenderton trådte ind i den lille butik.

Bag disken stod en kone, der næsten var for svær til den smalle plads, der var mellem disken og hylderne på væggen. Hun var ved at ekspedere en lille dreng, der skulle have en blok skolepapir, og ikke kunne bestemme sig til hvilken slags, han ville have.

"Vent lidt, mister," sagde hun til Fenderton; og derpå til drengen: "Du tager denne her, ikke? Der er et fint billede

udenpå, mange stykker papir indeni." Drengen tog den og betalte, og konen vendte sig til Fenderton. "Hvad ønsker De, mister?" spurgte hun.

"De har et skilt i vinduet," sagde Fenderton. "De søger en dreng?"

"Dreng?" sagde hun og så forbavset på Fenderton. "De kender måske en dreng, der gerne vil have pladsen?"

"Jeg vil selv have pladsen," svarede Fenderton næsten desperat. "Jeg må have noget arbejde – De kan vel forstå, at jeg ikke ville søge en plads som denne, med mindre det var absolut nødvendigt for mig at få et arbejde. Jeg ville ikke tage den, hvis ikke omstændighederne tvang mig."

"Omstændigheder?" sagde kone. "Er De i omstændigheder?"

"Grunde," forklarede Fenderton med opbydelsen af al sin tålmodighed.

"Å – grunde!" gentog damen og nikkede langsomt. "De har grunde til at have brug for et arbejde. Ja, der er rigeligt med folk, som har grunde til at ønske arbejde i vore dage! Et øjeblik."

Grunden til, at hun bad Fenderton vente et øjeblik, var en kunde, som netop var kommet ind i butikken. Det var en ældre mand, og han gik hen til disken, hvor Fenderton stod. Han smilede til butikkens indehaverske, men sagde ikke et ord. Mrs. Gruber vendte sig, åbnede et glasvægskab bag sig, og tog en lille dåse *Golden Glow* shagtobak ned fra en hylde. Uden et ord lagde manden femten cents på disken, tog den lille dåse tobak og forlod butikken.

"Han forsnakkede sig da ikke!" bemærkede Fenderton.

"Han er stum," forklarede mrs. Gruber, "oven i købet døvstum, stakkels fyr. Han hedder Blatz og bor i huset lige

overfor. Hver dag går han over gaden og køber sin dåse tobak her. Sommetider køber han også en avis eller et ugeblad. Det er synd for ham."

"Ja," sagde Fenderton. "Men angående jobbet –"

"Jeg ved ikke rigtigt, hvad jeg skal sige til det," sagde mrs. Gruber. "De er rigelig stor af en dreng at være. Der er ikke ret meget plads til to voksne mennesker her omme bag disken. Nå, måske går det. Men vi kan ikke give nogen stor løn."

"Hvor stor er ydelsen?" spurgte Fenderton.

"Ydelsen? De mener måske, hvor længe De skal arbejde?"

"Lønnen," forklarede Fenderton. "Hvor stor er lønnen?"

"Vi betaler ikke mere end otte dollars om ugen – men vi har lukket om søndagen."

"Godt, jeg tager pladsen til de otte dollars," sagde Fenderton.

"Ja, ja – vi kan måske prøve en lille tid i hvert fald," sagde mrs. Gruber. "Måske De ikke tosser så meget omkring som en skoledreng. Og det er i hvert tilfælde tvivlsomt, om pladsen bliver af lang varighed. Min mand er syg og er rejst på landet en tid – når han vender tilbage, behøver vi nok ikke en dreng."

Dette passede Fenderton fortræffeligt. "Hvornår skal jeg begynde?" spurgte han, og det blev aftalt, at han skulle begynde næste morgen. Da det var ordnet, skyndte han sig tilbage til biografteatret.

"Skyggede du de to mænd, Fenderton?" spurgte May i hvisketone. "Opdagede du, hvad de havde for?"

"Hys!" hviskede Fenderton tilbage. "Ti dog stille, May. Sig ikke et ord til nogen om det! Det er en stor og vigtig sag – en meget vigtig sag – og den vil optage mig så stærkt i de første par uger, tænker jeg, at jeg ikke vil få tid til at se dig ret tit. Jeg må gå

forsigtigt til værks – og det bliver måske nødvendigt, at jeg må lade, som om jeg er bydreng i en lille cigarbutik heromkring. For at narre slynglerne, forstår du."

"Å, javist, Fenderton – jeg forstår," svarede May; men hvad hun i virkeligheden forstod, var, at Fenderton sikkert havde fået en plads, der var så ringe, at han skammede sig over den.

Fenderton tændte en cigaret og knipsede skødesløst tændstikken fra sig. "Det hører med til jobbet, May; det hører med til jobbet," sagde han.

Den næste morgen ved ottetiden mødte Fenderton frem i mrs. Grubers lille butik; han fandt, at hans pligter var så enkle, at han med lethed kunne klare dem. Der var ikke mange ærinder at besørge; det meste af tiden hjalp han til i butikken. Før mr. Gruber tog ud på landet, havde han mærket varerne med pris, for at hans kone kunne finde ud af det, og det kom nu Fenderton til gode. Og var der noget, han ikke vidste besked med i butikken, kunne han altid spørge mrs. Gruber. Han opdagede også snart, at mrs. Gruber egentlig mest havde brug for ham til at tage sig af forretningen, når hun ind imellem tog en hastig udflugt ovenpå, hvor hun havde tre små børn i hendes og mr. Grubers lejlighed.

Ved middagstid skyndte mrs. Gruber sig op i lejligheden i samme hus for at tage sig af børnene. Men før hun gik, tog hun alle pengene ud af pengeskuffen og puttede dem i en lille lærredspose, som hun stak ind på brystet. Tilbage i skuffen var kun nogle få byttepenge.

"Jeg bliver ikke længe borte," sagde hun til Fenderton, "jeg kommer tilbage, så hurtigt jeg kan. De kan vel passe

forretningen så længe, tror De ikke?"

Fenderton forsikrede, at det kunne han nemt. Solen skinnede ind i butikken, og han lænede sig velfornøjet mod disken og gav sig sin fantasi og sine drømme i vold. Så blev butiksdøren åbnet, og mr. Blatz kom ind; han pegede på hylden, hvor de små dåser med *Golden Glow* shagtobak stod.

"Javel, hr.," sagde Fenderton forekommende og tog en dåse ned fra hylden. "Femten cents," tilføjede han i samme tone, skønt mr. Blatz jo ikke kunne høre ham, siden han var stum og døv. Mr. Blatz tog tobakken, lagde pengene på disken og smilede venligt.

I det samme blev butiksdøren åbnet, og to mænd kom ind. I ét nu havde hver af dem revet en revolver op af lommen og sigtede på Fenderton og mr. Blatz.

"Hænderne i vejret!" befalede den mest råt udseende af de to, og Fenderton og Blatz hævede hastigt armene over deres hoveder. "Hold mund, og bliv ved med det, ellers mister I mælet for bestandig!"

"Hænderne i vejret!" befalede den mest råt udseende af de to.

"Jeg passer på dem, Joe," sagde den anden mand. "Gå i gang med arbejdet."

Joe gik om bag disken og åbnede pengeskuffen. Han udstødte en ed af ærgrelse, da han så, at den kun indeholdt nogle få småpenge. Han vendte sig om mod Fenderton.

"De kan ikke narre os," sagde han vredt. "Hvor er resten af kontanterne? Nå, hurtigt – ud med sproget!"

"Det er alt, hvad her er," svarede Fenderton. "Det er alt, hvad mrs. Gruber efterlod i pengeskuffen. Hun tog resten med sig, da hun gik."

"Sludder!" knurrede Joe. "Hvor er kontanterne? Nå, sig det. Og lad det gå lidt kvikt."

"Jamen du fredsens!" sagde Fenderton. "Det er den rene, skære sandhed, jeg fortæller jer!"

Han havde hele sin opmærksomhed henvendt på Joe og den stygge revolver, og Joes ledsager, hvis skydevåben pegede på Blatz, skulede til Fenderton. Mr. Blatz, der stod med hænderne rakt op over hovedet, rørte sig ikke af pletten.

Han vidste, at hans kone ovre i genbohuset på første sal altid holdt øje med ham fra vinduet, indtil han var nået trygt hjem igen – hun var altid bange for, at en bil, han ikke kunne høre, skulle påkøre ham, når han gik over gaden. Han kunne gennem butiksvinduet se, at hun også holdt øje med ham nu ovre fra deres vindue, og hans fingre fik travlt med at forme bogstaver i de døvstummes alfabet.

"Røvere her," stavede han. "Telefonér efter politiet." Og han stavede det om og om igen, mens Fenderton snakkede og forsøgte at overbevise Joe om, at han talte sandhed angående pengene. Fra sin plads ved vinduet ovre i huset på den anden side af gaden læste mrs. Blatz sin mands meddelelse og løb til telefonen.

"Hør nu her, De idiot," snerrede Joe til Fenderton, "De får én chance til, er De med? Hvor er kontanterne?"

"Jeg siger Dem jo, at der ikke er andet her end de småpenge, De ser i pengeskuffen," forsikrede Fenderton, "jeg ville ..."

En politibil svingede ind til fortovskanten udenfor butikken, og et par kraftige politibetjente sprang ud og rev butiksdøren op. De havde revolvere i hånden, da de kom farende ind. Joe og hans hjælper så kun et sekund på dem, så fløj deres hænder i vejret og deres revolvere faldt til gulvet.

Klokken var ti næste aften, før Fenderton fik tid til at besøge May Middleton, men hun kom ud til ham, så snart hun hørte

ham fløjte, og hun havde læst nyheden i avisen. Der havde stået: "Joseph Gulkin og Richard Cuffy, to gangstere, som politiet i nogen tid har søgt efter, blev fanget i går eftermiddags, da de var trængt ind i Grubers papir- og cigarbutik i røverisk hensigt. Æren for deres pågribelse tilfalder Fennerton Rober, der holdt de to røvere hen med snak, indtil betjentene Murphy og Hargraves kunne nå frem."

"Jamen altså, Fenderton," udbrød May, idet hun tog hans arm og faldt i trit med ham, "det var altså virkelig alvor?"

"Jeg forstår ikke, hvad du mener, May Middleton," sagde Fenderton strengt. "Forhåbentlig er det ikke din mening at antyde, at du troede, jeg førte dig bag lyset?"

"Naturligvis ikke, Fenderton. Men – så – du var altså rigtig detektiv? Og du fangede de to røvere, ikke sandt?"

"Å – *det!*" sagde Fenderton overlegent, "nå, ja – det hører jo med til jobbet for en detektiv."

"Ja, det ved jeg," sagde May Middleton, "men jeg synes alligevel, at det var mægtig smart af dig, Fenderton. Ih – du er ligefrem en helt!"

Han tændte sig en cigaret og knipsede med en skødesløs bevægelse tændstikken fra sig.

"Det hører alt sammen med til jobbet, May. Men for øvrigt ærgrer jeg mig!"

"Ærgrer dig – hvad ærgrer du dig over, Fenderton?"

"De stavede mit navn forkert i aviserne," svarede han, men han lo dog samtidig. "Men sådan er livet," tilføjede han; "sådan er livet!"

Skybrud (1935)

Ed Chambers vågnede pludseligt med en halvt panisk følelse af, at dette var en vigtig dag, og at han havde sovet over sig. Så huskede han, at det var hans bryllupsdag. Han drejede hovedet og så på sit vækkeur. Klokken var halv ni, og han skulle først møde i kirken i Orrin klokken tolv. Der var rigelig tid. Han satte sig op i sengen.

Han var, opdagede han, fuldt påklædt – endog sko havde han på.

"Død og pine, det må sandelig have været et lystigt selskab!" mumlede han ved sig selv, for han huskede ikke, hvordan han var kommet i seng efter det. Orley Peters og fire andre af hans venner, som skulle hjælpe til i kirken, var kommet ned fra Orrin for at fejre hans sidste dag som ungkarl sammen med ham, og det var gået temmelig vildt til. Han erindrede vagt regn og torden og sang og "endnu et lille glas" for hvert lyn, der kom – og det havde lynet næsten ustandseligt hele aftenen.

Ed rystede på hovedet; men det gjorde ikke videre ondt i det, og han stod ud af sengen og så sig i spejlet. Hans øjne så noget tunge ud, men ellers havde det vilde sold ikke efterladt særlige spor i hans ansigt. Hvad han så i spejlet var et solbrændt, magert ansigt af en fyrreårig mand med et temmelig stort adamsæble, blå øjne og strittende hår. Han havde en del kraftige stubbe på hagen. Ed lod fingrene glide hen over dem. Det, han først og fremmest trængte til, var at blive barberet.

Hans barbersager var nedenunder på verandaen bag huset, hvor han plejede at gøre sig i stand. Han begyndte at gå hen

imod døren, men kom i tanker om, at hans fem venner sandsynligvis havde lagt sig til at sove nede i stuerne, og han gik hen til vinduet for at se, om deres biler stod i gården. Det, han så, fik ham til at åbne munden og spile øjnene op.

"Vorherre i skuret!" udbrød han.

Alle vegne var der vand. Så langt han kunne se, var huset omgivet af én stor sø. Nede i gården ragede kun taget af hans bil op over vandet, som ryggen af en kæmpestor, sort skildpadde. Hegnet lå helt under vand, de nederste grene på æbletræerne lå under vand.

"Næh, det var dog li'egodt groft!" udbrød Ed.

Han kunne ikke svømme. Han tænkte på Nancy og hendes sidste ord til ham, efter at det havde været til prøve i kirken.

"Sørg nu for at møde i rette tid i kirken, Ed Chambers," havde hun formanet ham. "Du skal være der klokken tolv – og når jeg siger tolv, mener jeg tolv. Jeg vil ikke vente så meget som ét minut længere end det. Jeg vil ikke være til latter ved mit bryllup, som Sue var det ved sit!"

Sue Harris havde måttet vente en time i kirken på Will Bissert, mens hans venner tumlede med ham for at få gjort ham ædru efter hans ungkarlegilde. Nancy ville ikke finde sig i sådan en ydmygelse.

"Gør du dig blot ingen bekymringer, min skat," havde Ed svaret. "Jeg skal være der på minutten, død eller levende."

Han gik ud på trappeafsatsen og så, at vandet nåede halvt op af trappen. To stole og en stumtjener flød omkring, og telefonen nede i forstuen var komplet under vand. Han kikkede ud ad vinduet på bagsiden af huset og så, at vandfladen nåede

helt ud til bakkerne; foran huset havde søen opslugt landevejen og selve Muscoto-floden og nåede helt ud til højene på den anden side.

Han var ærgerlig, men ikke for alvor bekymret. Når Muscoto-floden lavede sådan en oversvømmelse, ville alle i Orrin snakke om det, og Sue eller Orley Peters ville prøve at telefonere til ham, og når de intet svar fik, ville de forstå, at hans hus, der lå lavt, var ramt af oversvømmelsen. De ville sende en båd ned efter ham.

"Jeg vil i hvert tilfælde gøre mig færdig," tænkte Ed. "Når som helst kan en eller anden komme roende for at bringe mig hjælp."

Han havde kande og vandfad oppe i sit soveværelse, men hans husholdning havde altid været lidt skødesløs, og da han kikkede i vandkanden, var den tom. Nå – vand kunne han da i hvert fald få nok af. Han tog kanden, gik nogle trin ned ad trappen og fyldte den. Så klædte han sig af, skrubbede sig grundigt, tørrede sig og iførte sig sine bryllupsklæder, alt splinternyt fra inderst til yderst – inklusive de nye sko, som man havde garanteret ham var aldeles knirkefri; i modsat fald ville han få pengene tilbage.

Han syntes selv, at han så mægtig smart ud og vendte og drejede sig for at forvisse sig om, at han ikke havde overset nogen prislapper på det nye tøj. Så satte han sin nye hat på hovedet og gav den et skub, så den sad lidt skævt og forsorent, og gik så igen hen til vinduet og kikkede ud. Han tabte underkæben af forfærdelse.

"Pokkers osse!" udbrød han og stirrede ud over den vidtstrakte sø med ny bekymring. "Der var ingen, der sagde noget om, at vi kunne vente ekstra højvande fra Muscoto-

floden. Der har været skybrud, sådan må det nok være, og et ordentligt ét endda."

Nu var han for alvor bekymret. En kilometer borte, eller der omkring, oppe ved flodens krumning, hvor gamle Rance Bleekers hus lå, løb en biflod ud i den store Muscoto-flod – og hvis skybruddet havde fundet sted i den retning, ville ingen i byen Orrin – der lå syv kilometer længere oppe ad Muscoto-floden – vide noget om skybruddet eller oversvømmelsen! De store vandmængder, som efter et skybrud over bifloden ville strømme ud i dalsænkningen, ville blive standset af det højere terræn, og de store vandmasser dannede en sø, som blev stående, i alt fald i nogen tid.

Ed var nu betydeligt urolig, og med god grund. Hvis Nancy prøvede at telefonere til ham, og centralen sagde, at han ikke svarede, ville Nancy naturligvis ikke kunne tro andet, end at han var på vej til byen. Og hvis ingen i Orrin anede, at han var indespærret i sit hus, så ville heller ingen komme ham til hjælp.

Ed vandrede fra vindue til vindue – og tilbage igen, og han havde foretaget denne runde fire-fem gange uden at se nogen båd eller noget håb, da han pludselig lod blikket glide over mod gamle Rance Bleekers hus i det fjerne, og hans hjerte gjorde et hop. Gamle Rance – han gættede af den krogede ryg, at det måtte være gamle Rance – kom roende i sin fladbundede pram, ganske langsomt ad den vej, hvor Muscoto-floden var forsvundet under den vidtspredte vandflade.

Ed råbte ad ham, men Rance var for langt borte til at kunne høre ham. Han kom i tanker om sit haglgevær. Han fik fat i den

og en håndfuld patroner, og affyrede den to gange, hvorefter han rev lagnet af sin seng og begyndte at vifte med det ud af vinduet.

Gamle Rance måtte have forstået hans mening, for han var som regel ganske kvik trods sin alder. Han stak en hånd i vejret og vinkede. Så begyndte han at ro hen imod Eds hus.

Han gav sig god tid, og Ed Chambers råbte til ham om at skynde sig. Men gamle Rance havde ikke hastværk. Da han nærmede sig huset, ændrede han sin kurs en lille smule for at bringe båden hen under vinduet. Der var lidt strøm, og Rance rakte åren ud for at holde båden borte fra huset – så vendte han sit vejrbidte gamle ansigt op mod vinduet, med de grå whiskers strittende ud til hver side.

"Det var dog en farlig bunke vand, hva'?" sagde Rance. "Det ser ud, som om der må have været skybrud oppe ad Little Scoto her til morgen ... Jeg synes, De fyrede – skyder De ænder eller sådan noget, Ed?"

"Næh, jeg ville have Dem til at ro herover –."

"Nå, jamen her er jeg så! Men hvis De har noget at sige, må De hellere skynde Dem, Edward. Der flyder en mængde rare sager ned ad floden, og jeg er samler sammen, hvad jeg kan. Det bedste er allerede væk, men jeg får da fat i en del – jeg fik fat i et hønsebur for lidt siden ..."

"Hør, Rance – jeg skal giftes i dag ..."

"Ja, De ser også ud til at være rigget ud til sådan noget lignende," svarede Rance. "Godt fikset op til fest og ballade, hvabehar? Nå, så det er bryllup, hvad?"

"Ja, jeg skal giftes med Nancy Carter, og jeg vil gerne have Dem til at ro mig over til Deres hus og køre mig op til Orrin i

Deres bil, Rance. Jeg skal være i kirken klokken tolv."

Rance lod båden drive lidt med strømmen. Så så han op til Ed med et fiffigt, drillende smil. Han var ganske klar over, at Ed uden hans bistand var hjælpeløst indespærret og ingen chance havde for at nå Orrin til middagstid – eller til midnat for den sags skyld – og han havde ikke noget til overs for noget medlem af Chambers-familien – derimod kunne han erindre sig en del større og mindre fornærmelser, han havde været udsat for fra den kant. Han og Eds fader havde været rigtig gode fjender.

"Nå, så De skal være i kirken i Orrin ved middagstid?" kluklo Rance. "Jamen, hvordan skal jeg få tid til at hjælpe Dem med at komme til Orrin, Ed? Man kan samle så mange værdifulde sager op af vandet under sådan en oversvømmelse. Jeg skulle jo prøve at se, hvad jeg kunne redde op af floden, Ed."

"Jeg vil give Dem fem dollars," sagde Ed.

"Ih, men Ed – det hønsehus, jeg samlede op for lidt siden, er alene ti dollars værd."

"Jeg giver Dem ti dollars, hvis De vil hjælpe mig at nå til kirken i Orrin inden klokken tolv!"

Gamle Rance så ned på sine støvler for at skjule sit grin. For første gang i sit liv havde han krammet på en Chambers!

"For pokker, Rance!" råbte Ed. "Jeg vil give Dem femogtyve dollars, hvis De hjælper mig med at nå til kirken klokken tolv! Jeg *må* være der i rette tid! Hvis jeg ikke er det, vil Nancy aldrig tale til mig mere. Ro om til den anden side af huset, så kan jeg springe ned i båden fra skurets tag."

"*Femogtyve* dollars – i kontanter?"

"Det er det rene røveri! De udnytter mig! Men jeg sagde femogtvve dollars, og jeg vil betale Dem femogtyve dollars

kontant."

Gamle Rance roede rundt om huset, og Ed Chambers gik over til et andet vindue og kravlede gennem det og ud på taget af skuret, men da Rance og hans båd kom til syne, standsede den gamle så langt fra skuret, at Ed ikke kunne springe ned i båden. Han kikkede op på Ed og skubbede sin hat om i nakken.

Han nød situationen – for første gang i sit liv var det ham, der kunne diktere en Chambers sine betingelser!

"Kom nærmere, Rance," sagde Ed. "Jeg kan ikke nå ned i båden, hvis De lader den ligge derude. Hvad er der i vejen med Dem?"

"Joeh – Ed," sagde gamle Rance, "jeg ved ikke, om jeg burde hjælpe Dem med at nå til Orrin. Det er ligesom om jeg ingen fred vil få i min samvittighed, hvis jeg bliver ansvarlig for, at Nancy Carter får en mand som De sikkert vil vise Dem at blive. Joe Simms kom forbi huset her i aftes og han fortalte, at han aldrig havde hørt sådan et spektakel som det, De og Deres venner lavede – han sagde, at I sang og råbte som vanvittige. Og De ved jo godt selv, Ed, at De har levet temmelig vildt. Næh, jeg tror ikke, jeg bør være behjælpelig med at få en pige som Nancy bundet sammen med en mand som Dem, Ed. Det ville ikke være rigtigt mod hende. I hvert tilfælde gør jeg det ikke for femogtyve dollars!"

"Hvor meget forlanger De – halvtreds?" spurgte Ed koldt.

"Ja, jeg ved virkelig ikke rigtig, Ed. Halvtreds dollars er ikke meget at berolige sådan en samvittighed som min med. Hvordan ville jeg føle det, når jeg lå i min seng i huset derovre, nat efter nat, år efter år, og tydeligt kunne se over til huset her, og min samvittighed blev ved med at sige: 'Rance, der ovre i det

hus lever Nancy, der altid var så lykkelig og glad og aldrig gjorde dig noget ondt, og nu græder og jamrer hun, og hendes hjerte er næsten knust, fordi du lod hende ægte Ed Chambers.' Jeg kunne ikke sove, Ed. Min samvittighed ville nage mig dag og nat. Halvtreds dollars ville ikke hjælpe meget, spredt ud over en hel masse år."

"Fanden tage Dem, Rance; jeg giver Dem femoghalvfjerds dollars!" råbte Ed desperat, for viserne på hans ur bevægede sig ubarmhjertigt urskiven rundt. "Men det er også det højeste, jeg vil give Dem – tag imod dem eller lad være!"

Fanden tage Dem, Rance, jeg giver Dem 75 dollars.

"Ed," sagde gamle Rance højtideligt. "Jeg holder ikke af at rippe op i gamle hændelser. Lad fortiden hvile, siger jeg. Og det prøver jeg også på. Men, Ed, der er en ting, der har haget sig fast i min hukommelse og som jeg ikke kan glemme – det er den hest, din far solgte mig i 1897. Jeg betalte hundrede dollars

for den, gode penge, og jeg troede, den var sund og rask og ikke fejlede noget."

"Åh, I guder!" råbte Ed indigneret, "De vil da vel ikke rippe op i en hestehandel, der fandt sted for fyrre år siden? Og hvordan var det nu med den ko, De solgte far? Hvordan var det med det hø, der var muggent? Elendige, gamle slyngel! – De narrede far til højre og til venstre, så snart De blot så en lejlighed til det! Og nu vover De at snakke om den hest! De kendte hesten godt nok, og De havde regnet med at kunne sælge den for halvandet hundrede dollars til Bemis Johnson – og De blev gal, da De ikke havde heldet med Dem i det nummer!"

"Det kostede mig femogtyve dollars, Ed," sagde Rance, "femogtyve dollars foruden de femoghalvfjerds, De tilbød mig, bliver hundrede dollars – det er ikke meget for at berolige mine følelser, min samvittighed, og få en prægtig ung pige som Nancy til kone."

"Jeg betaler ikke hundrede dollars," svarede Ed rent ud. "Det er rent og skært røveri. De tror, De kan tvinge mig til hvad som helst, fordi jeg er i knibe; men De tager fejl, Rance! Jeg vil give Dem femoghalvfjerds dollars og ikke en cent mere."

"Det forekommer mig, at De ikke kan have særlig store tanker om Nancy, siden De kan tale sådan," bemærkede gamle Rance. "Jeg gad vide, hvad folk oppe i Orrin vil sige, når det bliver kendt, at Ed Chambers ikke engang mente, at den unge dame, han havde valgt til kone, var hundrede dollars værd!"

"Jeg ved på en prik, hvad man vil sige!" råbte Ed vredt. "Man vil sige, at gamle Rance Bleeker er den værste bandit i hele staten!"

"Nå ja, hvad så – jeg ved ikke bedre, end at de fleste allerede siger sådan," svarede Rance roligt, "i hvert tilfælde, når de ikke har brug for min båd eller min bil. Hvad folk siger, er mig ligegyldigt, Ed. Det er min samvittighed, der nager mig og tanken om at være blevet taget ved næsen ved en hestehandel. Men lad gå – hvis De nu blot vil sige: 'Rance, jeg giver mit ord på, at jeg aldrig vil give Nancy grund til sorg' og 'Rance, det var en forbistret uret, far gjorde dig den gang i 1897 ved hestehandlen' og 'Rance, her er hundrede dollars for at komme til Orrin inden klokken tolv' – ja, Ed, så vil jeg ro båden lige hen til skuret og De kan være i Orrin længe før tolv!"

Et halv minut stod Ed på taget af skuret og så på den gamle mand. Han kunne gladelig have myrdet Rance Bleeker i det øjeblik, men Rance sad ganske uanfægtet i sin båd med sit snu smil om læberne, som om det hele egentlig var ham så ligegyldigt.

"Godt," sagde Ed. "Vent et øjeblik – jeg er nødt til at nå frem til kirken inden klokken tolv."

Han klatrede ind gennem vinduet igen, og gamle Rance bakkede den fladbundede båd hen til kanten af skurets tag. Et øjeblik efter var Ed tilbage igen. Han havde sin haglbøsse i hånden og skød et skud i vandet ved siden af båden med gamle Rance. En kaskade af vand sprang i vejret og ramte Rance i ansigtet og på tøjet, og da han fik tørret vandet af øjnene og kunne se igen, pegede bøssens munding lige på ham.

"Og vil De så ro til!" befalede Ed, efter at være sprunget ned i båden. Og det kunne nok være, at Rance roede. Og da de nåede det tørre land, var han heller ikke længe om at få bilen frem og køre Ed resten af vejen til Orrin. Den gamle kasse havde aldrig

før raslet så hurtigt ud ad landevejen til Orrin. Ved kirken – som Ed nåede en halv time for tidligt – gav Ed Rance fem dollars, og Orley Peters tog bøssen og anbragte den et sikkert sted.

Alt gik nøjagtigt som planlagt, og Nancy havde kun en ting at klage over.

"Ed," sagde hun, da de kørte bort fra kirken, "det var et yndigt bryllup. Du så så *smuk* og *statelig* ud. Men dine sko knirkede."

"Ja, de forbistrede sko. Jeg vil forlange pengene tilbage."

"Hvis du blot havde vædet sålerne en smule, ville de ikke have knirket," sagde Nancy. "Men måske du ikke havde noget vand ved hånden?"

"Jo – å jo –" sagde Ed; "jeg havde skam vand ved hånden. Slet ikke så lidt endda!"

Skabningens herre (1937)

Bedstemor Gipps sad i gyngestolen ved vinduet, da hun så Millie komme. Millie havde sine skøjter hængende over armen og hendes runde kinder struttede af sundhed.

Hun kom nynnende ind i stuen, og bedstemor så op.

"Du er glad, hvad?" sagde bedstemor. "Nå, det skal en atten års pige også være. Den unge mand – har han friet til dig?"

"Men bedstemor dog! Hvor kan du spørge om sådan noget!" Millies kinder var om muligt blevet endnu rødere.

"Det var da på tide, at han gjorde det," erklærede bedstemor. "Da jeg var atten, havde jeg allerede været gift et helt år. Det ville jo ikke være så morsomt, om du gik hen og blev gammel jomfru, vel?"

Millie svarede ikke, men kyssede sin bedstemor på panden og fjernede sig derefter for at tage sit overtøj af. Hun havde ikke særlig lyst til at blive forlovet med Wilbur. Hun holdt meget af ham – mere end af nogen anden ung mand, hun kendte, men tanken om ægteskab lå hende fjern.

Bedstemor Gipps var imidlertid alvorligt bekymret.

"Jeg forstår det ikke," kunne hun pludselig sige.

"Hvilket, bedstemor?" spurgte Millie så.

"Hvorfor den dumme dreng til Wilbur ikke forlover sig med dig. Han har da en god stilling – hvad venter han på? Hvorfor taler han ikke rent ud af posen?"

"Det haster da ikke," sagde Millies mor en gang, da spørgsmålet atter var bragt på bane. "De er jo så unge endnu, begge to."

"Snak! Jo yngre, jo bedre."

Vinteren gik, og det blev forår.

Millie havde mange beundrere og gik meget ud, men det var i reglen Wilbur, hun foretrak. En smuk forårsdag, den første rigtig varme søndag, hvor man kunne sidde ude, opholdt Millies forældre og hendes bedstemor sig alle på verandaen, da Wilbur kom kørende i sin bil og standsede udenfor villaen.

"Millie!" kaldte mrs. Mott og vendte hovedet om mod den åbne dør til havestuen; men Millie var allerede parat med hat på, frakken over armen og et stort, lykkeligt smil. Hun vinkede til Wilbur.

"Hvordan ser jeg ud, mor?" spurgte hun, skønt hun burde vide og sikkert også vidste, at hun så henrivende ud. Hun ventede lidt, mens hun trak bedstemors sjal tættere sammen over den gamle dames skuldre.

"Du ser sød ud, lille Millie," svarede mrs. Mott, og hendes joviale mand sagde:

"Du er en hel dronning af Saba," og så tilføjede han: "God fornøjelse, min pige."

Bedstemor Gipps løsnede sit sjal. Hun var en bestemt, gammel dame, der vidste, hvad hun ville.

"Skal du nu ud og bile igen?" spurgte hun, "og med hvem, om jeg tør spørge – Wilbur, formodentlig? Ja, han er såmænd meget skikkelig. Men det var vist ikke for tidligt, at han forlovede sig med dig?"

"Men bedstemor dog!" udbrød mrs. Mott irettesættende.

"Jeg er aldeles ikke din bedstemor, Elisabeth," erklærede den gamle dame rapt. "Jeg siger, det er ikke for tidligt, at han

forlover sig med Millie, og det mener jeg. Da jeg var i Millies alder, var jeg gift og havde mit eget hjem at passe. Det gør mig rasende, at en ung fyr spilder pigebarnets tid uden at vide, om han vil have hende eller ej."

Millie kyssede hende som sædvanlig på panden og skyndte sig derpå ned til den ventende bil.

Det var underforstået, at de skulle køre en tur, spise middag på en eller anden kro og så tage hjem igen.

Da de kom til rundkørslen, hvor de to hovedveje løb sammen, standsede Wilbur bilen og vendte sig spørgende mod Millie.

"Hvilken vej skal vi køre, Millie? Vil du gennem skovene og spise i *Hillside Tavern*, eller vil du ad Strandvejen og spise på *Bristol Inn*?"

"Det ved jeg ikke, Wilbur. Gør, hvad du helst vil. Det er dig, der inviterer."

"Jamen, det er din tur, Millie. Jeg er ligeglad. Du må bestemme det."

"Men jeg er virkelig også lige glad, Wilbur. Jeg vil helst derhen, hvor du vil."

"Og jeg der, hvor du vil," erklærede Wilbur. "Sig det nu, Millie. I *Hillside Tavern* får man dejlig hjemlig mad, og hos *Bristol Inn* er der mere udsøgte retter. Sig nu, hvad du helst vil have."

"Ærlig talt, Wilbur, jeg har ingen anelse om det," svarede Millie. "Jeg kan li' begge dele. Hvad vil du? Du skal bestemme det, Wilbur."

Wilbur drejede tændingsnøglen om, og motoren tav stille. Han så helt alvorligt på Millie.

"Hør nu, Millie, det spiller slet ingen rolle for mig," sagde han indtrængende. "Jeg er aldeles ligeglad. Jeg vil, hvad du vil. Jeg

holder lige meget af hummer og æggekage. Sig nu, hvad du foretrækker."

"Men jeg er også lige glad. Jeg spiser hvad som helst."

De kunne have siddet sådan i timevis, hvis de ikke var blevet afbrudt af Buck Spencer, der kom kørende i sin lille, støjende Morris. Han kom direkte fra byen og bremsede op ved siden af Wilburs vogn med så stort spektakel, at både Millie og Wilbur holdt sig for ørerne. Jet Fenner var med ham; hun hilste hjerteligt på Millie. Buck lænede sig ud.

"Hej Wilbur," råbte han. "Tag med os, vi skal til *Bristol Inn*."

"Skal vi?" spurgte Wilbur og vendte sig mod Millie.

"Ja, kom med," råbte Jet overtalende. "Der kommer fire til fra tennisklubben. Sig nu ja, Wilbur!"

"All right," sagde Wilbur. "Hvis altså du vil, Millie?" Han satte bilen i gang og fulgte efter Buck.

"Jeg er så glad!" Millie lo. "Jeg ville helst på *Bristol Inn*."

"Også jeg," indrømmede Wilbur. "Hvorfor sagde du det så ikke?"

"Å, jeg ved ikke." Millie trak undskyldende på skuldrene. "Hvorfor sagde *du* det ikke? Jeg ville jo rette mig efter dig."

"Og jeg ville rette mig efter dig," sagde Wilbur.

Klokken var godt ni, da Millie og Wilbur nåede Millies hjem. De havde haft en dejlig tur, fået en god middag og danset bagefter. Millie stod ud af bilen og sagde 'tak for i dag' til Wilbur. Da han kørte bort, gik hun ind til sin bedstemor i dagligstuen.

"Nå, er du der?" spurgte bedstemor og så op. "Har du moret dig? Friede den unge mand så til dig?"

"Men bedstemor dog!"

"Bedstemor mig her og bedstemor mig der! Hvad i alverden tænker han på? Han kan da ikke finde en bedre dag at fri på end i dag. Forår i luften og alt det der. Du forbød ham vel ikke at spørge, vel?"

"Naturligvis ikke," svarede Millie rødmende. "Men han ... jeg mener, han tænker slet ikke på sådan noget. Vi – vi taler aldrig om kærlighed. Vi har bare kørt og spist og danset."

"Nå, så det har I!" sagde bedstemor sarkastisk. "Og hvad kører I efter, må jeg spørge? Hvor har I været?"

"Vi har spist på *Bristol Inn*. Da vi kom til rundkørslen, kunne vi ikke blive enige om, hvilken vej vi skulle køre, men så kom Buck og Jet, og de bad os tage med til *Bristol Inn*."

Bedstemor så på Millie med sine rare, kloge øjne.

"I kunne ikke blive enige om, hvilken vej I skulle køre, hm? Det er det sædvanlige, når man kommer til en skillevej ... Han ville have, du skulle bestemme, og du ville have, han skulle bestemme, – ikke sandt? Og ingen af jer ville bestemme, vel?"

"Men hvorfra ved du dog det, bedstemor?"

"Jeg kender jer begge to," kom det hvast fra bedstemor. "Denne Wilbur er åbenbart af samme type som din bedstefar, da han var ung. Man har jo sine erfaringer, som livet giver én. I unge mennesker tror, I er så kloge."

Millie lo, da hun kom op på sit værelse og tænkte på bedstemor og hendes bekymringer for Wilbur. Der var ingen grund til at være bekymret for Wilbur! Wilbur var glad for hende, og der var ingen tvivl om, at han ville sige, hvad der skulle siges, når den tid kom.

I juni flyttede Sylvia Torrens til byen med sine forældre. Hendes far var blevet leder af byens største magasin. Hun havde rødt hår, var vittig og lo meget. Naturligvis gjorde hun stor lykke hos de unge mænd, ikke mindst fordi noget nyt altid virker tiltrækkende, og så fordi hendes skønhed og opførsel var anderledes end man var vant til der i byen.

Hun gjorde ikke forskel på nogen – hun smilede til dem alle. Dog så det ud til, at hun syntes bedst om Wilbur. Millie gjorde sig imidlertid ingen bekymringer af den grund. Det var jo nu en gang sådan, at man fulgtes ad parvis – de unge mænd indbød de unge piger til baller, udflugter eller lignende, og mere var der ikke *endnu*.

Når Wilbur indbød Sylvia, blev det som regel Willie Tucker, der fulgtes med Millie. Han var meget ung, kun nitten år, og Millie holdt ikke af ham på samme måde, som hun holdt af Wilbur.

En måneds tid senere – i juli – begyndte hun at blive bekymret ved, at Wilbur kom så meget sammen med Sylvia. Ikke for det, han var lige så rar, som han altid havde været, når de var sammen ... men alligevel.

Bedstemor Gipps studerede Millies ansigt, når hendes smukke barnebarn havde været ude med Wilbur. Hun sagde "Hm!" adskillige gange til sig selv, men aldrig et ord til Millie. Ikke før en aften, da Wilbur og Millie atter havde været sammen med den øvrige kreds på *Bristol Inn*, og Millie kom meget modfalden hjem.

Det var for meget for bedstemor Gipps.

"Nå, har han heller ikke sagt 'Bliv min!' i aften?" spurgte hun, og da hun ikke fik noget svar, fortsatte hun: "Jeg forstår ærlig

det talt ikke, Millie. Vil du da give afkald på Wilbur sådan uden videre?"

"Åh, bedstemor, jeg er så ulykkelig," sagde Millie og satte sig på den nærmeste stol, "jeg tror virkelig, at Wilbur holder meget af mig, men Sylvia Torrens – –"

"Sludder og vrøvl! Sylvia, puh ha! Den unge mand ved bedre. Men du må selv opmuntre ham – give ham lejlighed til at se, hvor meget han holder af dig! I var på *Bristol Inn*, siger du? Standsede I som sædvanlig i rundkørslen for at diskutere, hvor I skulle tage hen?"

"Nej, denne gang var det bestemt i forvejen."

"Men ellers ved Wilbur stadig ikke, hvad han vil? Han vil have, du skal sige det, og du vil have, han skal sige det?"

"Ja – men jeg forstår ikke, hvad det kommer sagen ved ..."

"Nå, det gør du ikke! Men det gør jeg. Disse myndige og bestemte mænd må man lade regere ... de skal have deres vilje ..."

"Men Wilbur er hverken myndig eller bestemt," indvendte Millie.

"Snak, min pige!" kom det hvast fra bedstemor. "Han er en nøjagtig kopi af din bedstefar, og han var den myndigste og bestemteste mand, jeg nogensinde har kendt. Han vidste altid, hvad han ville, og han ville kun det og intet andet. Man kunne ikke nægte ham noget ..."

Millie så forbavset op på sin bedstemor. Hun huskede tydeligt sin bedstefar som noget af det mest sagtmodige og eftergivende, man kunne tænke sig. Han kunne aldrig selv tage en beslutning, men måtte altid først spørge bedstemor, hvad

han skulle gøre. En sød gammel herre, men skrækkelig ubeslutsom. Hun syntes, at hun så en skælm i bedstemors øjne.

"Der, hvor rundkørslen nu er," fortsatte bedstemor, "var i gamle dage, da man endnu kørte med hest og vogn, en korsvej. Før jeg blev forlovet med din bedstefar, standsede vi ofte der og kunne ikke blive enige om vejen. 'Hvilken vej vil du, Maria?' spurgte han. 'Du skal bestemme det, John,' svarede jeg. Og sådan kunne vi godt sidde en times tid. Jeg blev led og ked af det. 'John,' sagde jeg en dag, da vi havde siddet og drøftet dette emne, 'du er den myndigste mand, jeg kender. Og du ved godt, at vi kun kan køre den vej, du vil.' – 'Ja, ja, når du selv siger det, Maria. Men så foretrækker jeg, at vi kører ad Strandvejen.'"

Bedstemor Gipps tav og stirrede frem for sig et øjeblik, mens Millie så på hende med et mærkeligt udtryk i øjnene.

"Det så ud til, han nød det," sagde bedstemor efter en lille pause. "Jeg har forresten aldrig kendt nogen mand, som ikke gerne ville have ry for at være myndig og bestemt."

Strikkepindene klirrede igen lidt; så sagde hun:

"Nå, men ikke nok med det. Jeg var på det tidspunkt meget ked af det, fordi der var så mange pigebørn, der sværmede om bedstefar, og han sagde stadig ikke det forløsende ord. Jeg havde en vifte, en japansk vifte til at slå op og i, og det var skik at venner og veninder skrev deres navn på éns vifte. Der var en ung mand, som sværmede meget for mig, han hed Oscar Fuller, og han havde skrevet sit navn midt på min vifte. Og så –" bedstemor lo, så det klukkede i hende, "og så bad jeg din bedstefar om også at skrive sit navn på min vifte. Hvorsomhelst, sagde jeg, blot ikke over Oscars navn. Men det

nytter vel ikke at sige det til dig, der er så egenrådig og myndig?"

"Nu lo Millie også.

"Og så selvfølgelig –" sagde hun.

"Netop," indrømmede bedstemor. "Han skrev sit navn tværs over Oscars med store fede bogstaver. Jeg sagde 'Åh, John, hvor tør du?' Og han sagde det eneste, som en myndig og bestemt mand kan sige: 'Ja, Maria, der ser du. Jeg finder mig ikke i, at nogen har større ret til dig end jeg. Jeg vil være nummer et på din vifte og nummer et i dit hjerte' ... I juni blev vi gift."

"Ja," sukkede Millie. "Men man bruger ikke vifter mere."

"Det gør man ikke. Men du har din store, hvide solhat, ikke sandt?" sagde bedstemor. "Ville det ikke være morsomt at få dine venner til at skrive deres navne på den? Hvad er det han hedder, den ganske unge fyr, du har været ude med i den sidste tid?"

"Willie Tucker?" spurgte Millie.

"Ja, ham og mange andre. Bed ham skrive det på den mest fremtrædende plads – foran for eksempel ..."

I den følgende uge indførte Millie en ny mode i byen. Alle de unge piger fik store, hvide hatte, hvorpå deres beundrere skrev deres autograf. Millies egen hat var fyldt med navne, og Willie Tuckers navn stod midt i panden. Det så ud, som var der slet ikke plads til Wilburs navn.

Og så en søndag midt i august sad Millie i hængekøjen og tænkte på, om Wilbur var ude at køre med Sylvia, og hvor Willie og de andre unge mennesker var henne. Hendes store hvide hat med autograferne lå i skødet, mens hun holdt en uåbnet bog i

hånden. Hun havde ikke lyst til at læse; hun havde egentlig kun lyst til at lægge sig ned og stortude.

Pludselig så hun op, da Wilburs bil standsede udenfor lågen.

Millie lagde sig ned i hængekøjen og lod, som om hun sov.

"Goddag," hørte hun Wilbur sige til bedstemor, der sad på verandaen. "Er Millie hjemme?"

"Du gode Gud!" udbrød bedstemor Gipps. "Jeg ved hverken om hun er ude eller inde, sådan som I unge mænd flyver af sted med hende tidligt og silde. Måske ligger hun i hængekøjen på venstre side af huset, eller også er hun taget af sted med Willie. Vil De ikke selv se efter?"

"Jo, mange tak, frue," svarede Wilbur, og Millie hørte ham komme fra verandaen og gå over gruset.

"Har du lyst til at køre en tur?" spurgte han. "Vejret er pragtfuldt."

"Åh, jeg ved såmænd ikke, Wilbur. Her er så dejligt i haven. Men naturligvis, hvis du hellere vil køre ..."

"Jeg bryder mig kun om at køre, hvis du vil, Millie," skyndte Wilbur sig at sige. "Hvis du foretrækker at blive i haven, så bliver vi. Jeg retter mig fuldstændig efter dig."

Millie gøs. Wilbur så det heldigvis ikke.

"Jeg er aldeles ligeglad, Wilbur," sagde hun. "Her er rart, men hvis du hellere vil køre, så sig det."

"Nej, vi gør, hvad du vil," erklærede Wilbur. "Jeg vil have, du skal bestemme det."

"Åh, Wilbur, du er så myndig en natur," kom det begejstret fra Millie. "Du – du insisterer altid på, at jeg skal bestemme ... jeg tror – jeg synes, du er den mest beslutsomme og karakterfaste mand, jeg kender ... Du er et rigtigt mandfolk!"

"Hør Millie, hvad er det?" spurgte Wilbur pludselig, da han fik øje på hendes hat med autograferne, "er jeg et rigtigt mandfolk, siger du? Godt, så spørger jeg dig, med hvilken ret denne – denne *dreng* til Willie skriver sit navn foran på din hat? Hvis nogen skal skrive sit navn på din hat, bliver det mig –"

Han tog sin fyldepen frem og skrev med kæmpestore bogstaver sit navn ovenpå Willies.

"Værsågod! Der ser du, min ven! Jeg håber, at du nu forstår, hvordan mine følelser er overfor dig, Millie! Og hør nu –"

Nogle minutter senere listede bedstemor Gipps sig hen til verandamuren og kikkede over mod hængekøjen. Hun trak sig hastigt tilbage, for Wilbur havde sin arm om livet på Millie.

"Disse myndige mænd! Ja, man *må* lade dem være myndige en gang imellem," sagde hun smilende til sig selv.

Om "Svin er svin"

Forfatter: Ellis Parker Butler (1869-1937).
Originaltitler mm.:

- **Min indbrudstyv:** *My Housebreaker. A Story.* I *Munsey's Magazine*, maj 1897. Her i anonym oversættelse fra *Morgenbladet. Extranumer No. 21*, Christiania 29. maj 1898.
- **Svin er svin:** *Pigs is Pigs.* I *American Illustrated Magazine*, september 1905. Her i anonym oversættelse fra *Illustreret Tidende* årg. 51 nr. 44 (31. juli 1910). Illustreret Tidendes Forlag, København 1910. *Illustreret af Robert Storm Petersen (1882-1949).*
- **De tre hundrede:** *The Three Hundred. How the New Spelling Came to Westcote.* I *Saturday Evening Post* 1. december 1906. Her i anonym oversættelse, efter *De Trehundrede. Hvorledes den ny Stavemaade kom til Westcote.* fra *Illustreret Tidende* årg. 52 nr. 28 (9. april 1911). Illustreret Tidendes Forlag, København 1911.
- **Tugtens dag:** *The Day of the Spank*. I *American Magazine* april, 1906. Her efter *Østsjællands Folkeblad*, Køge 9.-10. juni 1906.
- **Kuvøsebarnet:** *The Incubator Baby. A novella in three chapters*. Funk & Wagnalls Company, New York and London, september 1906. Oversat af Kim N. Jensen. *Illustreret af Mary (May) Wilson Preston (1873-1949).*

- **En hat er en hat:** *Hats Is Hats or The calf, the crate and the millinery. Collier's* 10. april 1909. Her efter *Illustreret Tidende* årgang 53 nr. 28 (7. april 1912). Illustreret Tidendes Forlag, København 1912,
Illustreret af Boardman Michael Robinson (1876–1952).
- **Den tynde julemand:** *The Thin Santa Claus, or The chicken yard that was a Christmas stocking.* Doubleday, Page & Company, New York november 1909. Oversat af Kim N. Jensen.
Illustreret af Mary (May) Wilson Preston (1873-1949).
- **Økonomisk spild:** *Economic Waste. The story of a hard-hit conscience. Everybody's Magazine*, New York oktober, 1919. Her efter Illustreret Tidende årg. 61 nr. 3 (18. januar 1920).
Illustreret af E. M. Ashe (1867-1941).
- **Gedefjer:** *Goat Feathers.* Houghton Mifflin, Boston 1919. Også i *American Magazine* januar 1919 med titlen *I Gather too Many Goat Feathers*. Oversat af Kim N. Jensen.
- **Fejltagelsen:** *The Mistake. How Wyncome Gorton began a new chapter in his life.* I *Munsey's Magazine,* november 1922. Oversat af Kim N. Jensen med udgangspunkt i en stærkt forkortet udgave i Fyns Venstreblad, Odense 25. april 1942. *(Bladets udgave er målt på antal ord kun en sjettedel af den fulde tekst!)*
- **Fenderton opper sig:** *Fenderton Checks Out,* i *Youngstown Vindicator* 26. februar 1933. Her efter

Jyllandsposten, Aarhus 27. januar 1935.

- **Ligefrem en helt:** *Fenderton Roper, Hero. A little snappy work by our fearless sleuth*, i *Oregon Journal Sunday Magazine*, Portland (Oregon) 9. december 1934. Her efter *Aftenbladet*, København 9. januar 1938. *Illustreret af Osvald Jensen (1885-1942).*
- *Skybrud: Cloudburst – Very sorry plight indeed of Ed Chambers, who was marooned in a flood on his wedding day*, i *Every Week*, *The Lima News* (Ohio) 17. marts 1935. Her efter *Aftenbladet*, København 6. februar 1938. *Med usigneret illustration fra Aftenbladet.*
- **Skabningens herre:** *Masterful Man*, i *Youngstown Vindicator* (Ohio) 24. januar 1937. Her efter *Aftenbladet*, København 23. januar 1938.

Generelt gælder for oplysningerne om de amerikanske bladudgaver, at Butlers historier var "syndicated", dvs. blev distribueret af agenturer og via søndagstillæg som "This Week Magazine" og derfor blev bragt af mange forskellige blade til forskellige tider. De anførte datoer er de tidligste, jeg har kunnet finde i *The Internet Archive*, Library of Congress' avisarkiv *Chronicling America*, *Google Newspaper Archive*, og *The Ellis Parker Butler Info Pages*, hvoraf en delvist bevaret kopi kan findes på adressen http://www.philsp.com/EllisParkerButler/index.html

Redigeret af: Kim N. Jensen.

Forside: Efter illustration til "Svin er svin" af Robert Storm Petersen (1882-1949).

ISBN 978-87-7979-902-8

1. ebogsudgave

© 2023 eBibliotek 1800

www.ebib1800.dk